~~ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY NR 290/XXXI/13~~
~~RADY MIEJSKIEJ GMINY ŚLESIN Z DNIA 12 MARCA 2013 R.~~
ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY NR 178/XVIII/16
RADY MIEJSKIEJ GMINY ŚLESIN Z DNIA 16 CZERWCA 2016 R.

GMINA ŚLESIN

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Spis treści

Spis treści 2

1. Wprowadzenie 5
   - 1.1. Cel opracowania 5
   - 1.2. Podstawa i zakres opracowania 7
   - 1.3. Forma opracowania 7
   - 1.4. Procedura formalno-prawna 8

2. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu 10
   - 2.1. Ogólna charakterystyka gminy 10
   - 2.2. Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenów 11
   - 2.3. Funkcje gminy i sieć osadnicza 11
   - 2.4. Komunikacja i uzbrojenie terenu 13

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony 15
   - 3.1. Ład przestrzenny i rozwój zrównoważony 15
   - 3.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenne gminy 15
   - 3.3. Stan ładu przestrzennego 17

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego 18
   - 4.1. Położenie geograficzne obszaru gminy 18
   - 4.2. Powiązania przyrodnicze obszaru 18
   - 4.3. Środowisko przyrodnicze 19
     - 4.3.1. Rzeźba terenu 19
     - 4.3.2. Krajobraz, fauna i flora 20
     - 4.3.3. Szata roślinna 22
     - 4.3.4. Zwierzęta 24
     - 4.3.5. Powietrze atmosferyczne 26
   - 4.4. Dotychczasowe zmiany w środowisku przyrodniczym 28
   - 4.5. Struktura przyrodnicza obszaru i różnorodność biologiczna 30
     - 4.5.1. Ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych 30
   - 4.6. Zasoby wód podziemnych 31
     - 4.6.1. Główny zbiornik wód podziemnych (GZWP) 31
     - 4.6.2. Kredowo-trzeciorzędowy poziom wodonośny 31
     - 4.6.3. Czwartorzędowy poziom wodonośny 32
     - 4.6.4. Wody geotermalne 32
   - 4.7. Zasoby wód powierzchniowych 33
     - 4.7.1. Jeziora 34
     - 4.7.2. Cieki powierzchniowe 38
     - 4.7.3. Kanał Ślesiński 38
   - 4.8. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna 39
     - 4.8.1. Gleby i ich wykorzystanie 39
   - 4.8.2. Gospodarka leśna 40

5. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 41

5.1. Zarys historii obszaru gminy 41
5.2. Stan dziedzictwa kulturowego 43
5.3. Układy urbanistyczne i ruralistyczne 45
5.4. Zespoły sakralne, pałacowe i dworskie 45
5.5. Cmentarze 46
5.6. Obiekty architektury i budownictwa 46
5.7. Zabytki archeologiczne 46
5.7.1. Stanowiska archeologiczne 46
5.7.2. Układy urbanistyczne, zespoły pałacowo-parkowe oraz obiekty wpisane do rejestru zabytków lub podlegające ochronie konserwatorskiej 47
5.7.3. Obszary szerokopłaszczyznowych prac ziemnych, związanych z budową dróg, budynków halowych itp. 47
5.7.4. Obszary szerokopłaszczyznowych prac ziemnych, związanych z eksploatacją złóż węgla brunatnego i surowców mineralnych 48

6. Uwarunkowania wynikające z warunków życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia 49

6.1. Zagadnienia demograficzne 49
6.1.1. Struktura ludności 49
6.1.2. Ruch naturalny ludności 50
6.1.3. Ruch migracyjny 51
6.1.4. Struktura wieku i płci 51
6.1.5. Prognoza rozwoju ludności 53
6.2. Warunki mieszkaniowe 54
6.3. Administracja i usługi 56
6.4. Placówki oświatowe 57
6.5. Usługi zdrowia i opieka społeczna 58
6.6. Usługi kultury 60
6.7. Usługi sportu i rekreacji 61
6.7.1. Obsługa ruchu turystycznego 61

7. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia 63

7.1. Charakterystyka zagrożeń stanu bezpieczeństwa 63
7.2. Jednostki powołane do ochrony bezpieczeństwa publicznego 63

8. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy 64

8.1. Dokumenty szczebla wojewódzkiego 64
8.2. Dokumenty szczebla powiatowego 69
8.3. Dokumenty szczebla lokalnego 69
8.4. Możliwości rozwoju gminy 69

9. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów 70

10. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych 71

11. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych 72

12. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych 73

13. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych 75

14. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami 77

14.1. Stan komunikacji 77
14.1.1. Komunikacja drogowa 77
14.1.2. Transport kolejowy 79
14.1.3. Komunikacja wodna 79
14.1.4. Szlaki turystyczne 79
14.2. Stan systemów infrastruktury technicznej 79
14.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa 79
14.2.2. Gospodarka odpadami 80
14.2.3. Gospodarka energetyczna 81
14.2.4. System gazowniczy 82
14.2.5. Rurociąg paliwowy PERN „Przyjaźń" 82
14.2.6. Telekomunikacja i komunikacja elektroniczna 83

15. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych 84

16. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej 85

17. Załączniki 86

17.1. Spis obiektów zabytkowych Miasta i Gminy Ślesin 86

1. Wprowadzenie

W związku ze zmianą studium w obrębach: Sławęcinek, Sławęcin, Lubomyśle, Różnowa, Sarnowa Kolonia, Ślesin, Szyszyn, Szyszyńskie Holendry, Kijowiec, w tekście niniejszej zmiany studium dodano lub zmieniono zapisy. Nowe teksty wyróżniono czerwoną czcionką. Teksty usunięte wyróżniono przekreśloną czcionką. Pozostała część tekstu stanowi treść studium dotychczas obowiązującego i razem ze zmianami tworzy tekst ujednolicony.

Zmiana studium związana jest bezpośrednio z inwestycją celu publicznego w zakresie infrastruktury elektroenergetycznej – budowa dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400kV Jasiniec-Pątnów. Zmiana studium nie wpływa na **bilans terenów zabudowy** i nie zachodzi konieczność wykonania analiz wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju gminy wynikających z Art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 778).
Zmiana studium umożliwi realizację inwestycji celu publicznego umieszczonej w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i wymienionej w Ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz.U. z 2015 roku poz. 1265).

1.1. Cel opracowania

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest głównym dokumentem gminy, określającym lokalne zasady gospodarki przestrzennej na całym jej obszarze. Studium, uchwalone przez radę gminy, nie jest przepisem gminnym powszechnie obowiązującym; nie stanowi również podstawy prawnej do wydawania decyzji administracyjnych dotyczących zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ustalenia studium są wprowadzane do obiegu prawnego poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a samorząd gminy każdorazowo bada stopień zgodności przewidywanych rozwiązań projektu planu miejscowego z polityką przestrzenną gminy określoną w ustaleniach studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy pełni funkcje:

- spełnia obowiązek wynikający z systemu planowania społeczno-gospodarczego kraju i związanego z tym systemu prawnego,
- stanowi podstawę dla racjonalnego dysponowania przestrzenią w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy przy zachowaniu cennych wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- jest wykładnią kształtowania polityki przestrzennej państwa z uwzględnieniem zadań mogących służyć realizacji celów publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,

- wyraża świadomość społeczną, ekologiczną i kulturową samorządu gminy, odpowiedzialnego za racjonalne gospodarowanie i korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego.

Zadaniem studium jest:

- rozpoznanie wartości środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz społeczno-gospodarczego jako wartości niematerialnych i materialnych, aktualizacja danych, ocena obecnego stanu tych wartości,
- uwzględnienie w procesie rozwoju gminy aktualnego stanu prawnego, w tym w szczególności planu zagospodarowania Województwa Wielkopolskiego, uchwalonego uchwałą nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010r., obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ~~(tj. Dz.U. z dnia 12 czerwca 2012 r., poz. 647, z późn. zm.)~~ (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 778) oraz aktualnie obowiązujących przepisów szczególnych, w tym w zakresie ochrony środowiska, gospodarki nieruchomościami i innych,
- określenie – na podstawie analizy uwarunkowań – warunków dalszego funkcjonowania oraz wyznaczenie kierunków rozwoju jakościowego i przestrzennego gminy,
- wskazanie szans rozwoju przestrzennego w granicach jednostki administracyjnej oraz na wyznaczonych obszarach o znaczeniu ofertowym.

Sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego umożliwia poznanie aktualnego stanu ładu przestrzennego. Pozwala na ukierunkowanie działań planistycznych poprzez wyznaczenie obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego i dla których gmina zamierza takie plany sporządzić.

Rozpoznanie stanu środowiska naturalnego, z uwzględnieniem aktualnie obowiązujących wymogów prawnych dla jego ochrony, umożliwia określenie warunków dotyczących ochrony przyrody i krajobrazu, wskazanie terenów preferowanych do różnych sposobów użytkowania oraz wyłączonych spod zabudowy. Studium uwzględnia także aktualny stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej i pozwala dostosować ich rozwój do potrzeb i możliwości gminy. Studium wskazuje również tereny wymagające przekształceń i rehabilitacji.

1.2. Podstawa i zakres opracowania

Podstawę opracowania stanowią:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ~~(tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 647, z późn. zm.),~~ (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 778).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004 r. poz. 1233),
- ~~Uchwała Nr 236/XXII/09 Rady Miejskiej Gminy Ślesin, z dnia 30 stycznia 2009 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślesin.~~
- Uchwała Nr 83/X/15 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 30 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ślesin uchwalonego Uchwałą Nr 290/XXXI/2013 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 12 marca 2013r., w obrębach geodezyjnych: Sławęcinek, Sławęcin, Lubomyśle, Różnowa, Sarnowa Kolonia, Ślesin, Szyszyn, Szyszyńskie Holendry, Kijowiec, w zakresie budowy dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400kV Jasiniec-Pątnów.

1.3. Forma opracowania

Na elaborat studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego składają się następujące części:

1. Rysunek pt. „Gmina Ślesin – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” Skala 1 : 20 000.
2. Rysunek pt.: „Gmina Ślesin – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – Kierunki zagospodarowania przestrzennego” Skala 1 : 20 000.
3. Elaborat opisowy pt.: „Gmina Ślesin – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”.

4. Elaborat opisowy pt.: „Gmina Ślesin – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.

1.4. Procedura formalno-prawna

~~Na podstawie Uchwały Nr 236/XXII/09 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 30 stycznia 2009 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślesin, Burmistrz Miasta i Gminy Ślesin podjął czynności formalno-prawne do wykonania jej postanowień:~~

Na podstawie Uchwały Nr 83/X/15 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 30 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ślesin uchwalonego Uchwałą Nr 290/XXXI/2013 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 12 marca 2013r., w obrębach geodezyjnych: Sławęcinek, Sławęcin, Lubomyśle, Różnowa, Sarnowa Kolonia, Ślesin, Szyszyn, Szyszyńskie Holendry, Kijowiec,, Burmistrz Miasta i Gminy Ślesin podjął czynności formalno-prawne do wykonania jej postanowień:

- Ogłosił w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie – poprzez obwieszczenie w poszczególnych sołectwach, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia studium, określając formę, miejsce i termin składania wniosków dotyczących studium. Ogłoszenie i obwieszczenie sporządzono wg wzoru z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
- Pismem z dnia 15.10.2015 r. zawiadomił instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium o przystąpieniu do sporządzania studium gminy Ślesin. Do Urzędu Miasta w Ślesinie wpłynęły odpowiedzi na wysłane zawiadomienia. Łącznie od organów administracji, instytucji oraz jednostek organizacyjnych wpłynęło 18 wniosków. Wpłynęły także 2 wnioski od osób fizycznych.
- W dniu 8.01.2016 r. projekt zmiany studium uzyskał opinię gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej.
- Pismem z dnia 14.01.2016 r. projekt zmiany studium został przesłany w celu uzgodnienia z Zarządem Województwa Wielkopolskiego w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz z Wojewodą Wielkopolskim w zakresie zgodności z programami zawierającymi zadania rządowe

służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w zakresie dot. Goplańsko-Kujawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

- W okresie styczeń – luty 2016 roku projekt zmiany studium był opiniowany przez odpowiednie instytucje.
- Burmistrz ogłosił w dniu 01.03.2016 roku w prasie miejscowej i przez obwieszczenie oraz w sposób zwyczajowy, o wyłożeniu projektu zmiany studium do publicznego wglądu na okres od 10 marca do 11 kwietnia 2016 roku, oraz zorganizował w dniu 23 marca 2016 roku dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie rozwiązaniami. W ogłoszeniu powyższym wyznaczył termin do 12 maja w którym osoby prawne oraz fizyczne oraz jednostki nie posiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące projektu studium.
- W dniu 16 czerwca 2016 roku przedstawił Radzie Miejskiej Gminy Ślesin do uchwalenia projekt studium z listą nieuwzględnionych uwag.
  Uchwałą Rady Miejskiej Gminy Ślesin Nr 178/XVIII/16 z dnia 16 czerwca 2016 roku uchwalona została „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślesin”; jednocześnie w uchwale rozstrzygnięto o sposobie rozpatrzenia uwag nie uwzględnionych przez Burmistrza Miasta i Gminy Ślesin.

2. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

2.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Ślesin leży we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w ziemskim powiecie konińskim. Od południa graniczy z gminą Kramsk i miastem Konin; od zachodu – z gminami Kazimierz Biskupi i Kleczew; od północy – z gminami Wilczyn, Skulsk i Wierzbinek; od wschodu – z gminą Sompolno.

Pod względem wielkości obszaru i liczby ludności sytuacja gminy w powiecie i województwie przedstawia się następująco:

Ilość mieszkańców 13.875, w tym 3.105 w Ślesinie (2010 r.)

Powierzchnia obszaru gminy 14.563 ha.

Pod względem powierzchni gmina należy do dwóch największych wśród 14 gmin powiatu konińskiego a w województwie wielkopolskim zajmuje 72 miejsce wśród wszystkich 226 gmin i 46 miejsce wśród gmin miejsko-wiejskich.

Pod względem liczby ludności gmina jest największą w powiecie, w województwie zajmuje 57 miejsce wśród wszystkich gmin i 38 wśród gmin miejsko-wiejskich.

Ślesin jest największą gminą w powiecie konińskim; przekracza również wielkość średniej gminy w województwie wielkopolskim.

Gmina Ślesin ma charakter miejsko-wiejski. Jej sieć osadniczą tworzą miasto Ślesin i 51 miejscowości wiejskich. Obszar wiejski podzielony jest administracyjnie na 26 sołectw. Poza miastem Ślesin, stanowiącym główny ośrodek administracyjno-usługowy gminy, znaczącym ośrodkiem kulturalno-usługowym jest Licheń Stary z Sanktuarium Maryjnym.

Powiązanie z regionem zapewniają:

- przebiegająca centralnie przez obszar gminy droga krajowa nr 25 relacji Bobolice – Bydgoszcz – Konin – Kalisz – Ostrów Wlkp. – Oleśnica, wiążąca miasto Ślesin z Koninem i autostradą A2.

  Z Konina do Ślesina kursują regularnie autobusy komunikacji miejskiej oraz busy przewoźników prywatnych.

- droga wojewódzka nr 263 relacji Słupca – Ślesin – Sompolno – Kłodawa – Dąbie, o przebiegu równoleżnikowym, krzyżująca się w Ślesinie drogą krajową nr 25.

Gmina jest położona w strefie wododziałowej dorzeczy Warty i Noteci. Środkiem obszaru gminy przebiega rynna żeglownego kanału Warta – Gopło, wykorzystującego ciąg jezior Pątnowskiego, Wąsosko – Mikorzyńskiego i Ślesińskiego.

Poza tradycyjną funkcją rolniczą, w gminie dynamicznie rozwija się funkcja rekreacyjna w oparciu o wartości przyrodniczo-krajobrazowe.

2.2. Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenów

Struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco:

Użytki rolne	8.193 ha	(59,3%)
Lasy	3.233 ha	(23,4%)
Jeziora i wody otwarte	898 ha	(6,5%)
Tereny zabudowane	368 ha	(2,7%)
Tereny pogórnicze	321 ha	(2,3%)

źródło: oprac. własne, na podst, danych PODGiK w Koninie

W stosunku do struktury powierzchni powiatu i województwa, gmina wyróżnia się wysokim udziałem wód śródlądowych i terenów pogórniczych. Pozostałe parametry nie odbiegają od wielkości średnich dla powiatu konińskiego i województwa.

Na obszarze gminy występują korzystne dla rolnictwa warunki glebowe – udział gruntów ornych klas II-IV wynosi 61%. Lesistość gminy wynosi 23,4% dla powiatu 21,9%, dla województwa 25,6%.

Dotychczasowe kierunki zagospodarowania terenów są zgodne z potrzebami gminy i ich kontynuacja jest uzasadniona.

2.3. Funkcje gminy i sieć osadnicza

Zróżnicowanie przyrodnicze obszaru gminy wpłynęło na ukształtowania się trzech głównych sposobów użytkowania jej przestrzeni, tj. rolnictwa, rekreacji i górnictwa odkrywkowego węgla brunatnego.

Wydobycie węgla brunatnego z odkrywki „Pątnów" w południowo-zachodniej części obszaru gminy dla potrzeb energetyki miało dla gminy duże znaczenie do roku 2003, kiedy

zakończono prace wydobywcze i zrekultywowano teren. Obecnie ponownie otwiera się perspektywa przed funkcją górnictwa odkrywkowego, w oparciu o złoże węgla brunatnego „Ościsłowo", zalegające w północno-zachodniej części gminy, na styku z gminami Wilczyn i Skulsk.

W centralnej, najatrakcyjniejszej przyrodniczo i krajobrazowo części obszaru gminy, w oparciu o rynny jeziorne ukształtowały się obszary użytkowane rekreacyjnie. Koncentrują się one w Ślesinie, Żółwieńcu, Mikorzynie, Głębockiem, Półwiosku Starym, Holendrach Wąsoskich, Wąsoszach, Niedźwiadach, Wygodzie i Licheniu Starym.

Na pozostałej części dominuje użytkowanie rolnicze o różnej intensywności związanej z warunkami glebowymi. Gleby najbardziej przydatne dla rolnictwa występują w centrum gminy i w północno-zachodniej jej części, w rejonie Ostrowąża, Szyszyna, Biskupia, Ślesina, Lubomyśla i Mikorzyna oraz Różopola, Piotrkowic, Niedźwiadów, Wąsosza i Kępy.

Siec osadnicza kontynuuje historycznie ukształtowaną strukturę.

Główną osią koncentracji zabudowy w gminie jest ciąg Honoratka – Ślesin – Szyszyn wzdłuż drogi krajowej nr 25 i zachodniego brzegu ciągu jezior oraz równoległy, oparty o wschodni brzeg rynny jeziornej, ciąg Wąsosze – Półwiosek Stary – Ślesin – Głębockie. Oddzielnym, istotnym ogniskiem koncentracji zabudowy jest Licheń Stary. Pozostałe miejscowości tworzą oddzielne zespoły o różnym stopniu zwartości, ułożone wzdłuż dróg powiatowych i gminnych. Na terenach o zwiększonym udziale gleb korzystnych dla rolnictwa występuje niewielka ilość pojedynczych, rozproszonych siedlisk.

Głównym ośrodkiem administracyjnym i gospodarczym jest Ślesin (3105 mieszkańców), położony centrum Gminy. Są tu skoncentrowane usługi o charakterze ogólnogminnym w zakresie administracji, bankowości, poczty, policji, oświaty, zdrowia, kultury, sportu i rekreacji, zaopatrzenia mieszkańców.

Ośrodkiem wspomagającym jest Licheń Stary (1479 mieszkańców), druga co do wielkości miejscowość, wyposażona w usługi w zakresie kultu religijnego, oświaty, zdrowia, kultury, sportu i rekreacji, poczty i zaopatrzenia mieszkańców.

Potencjał rozwojowy, ściśle związany z położeniem w pobliżu jezior i ich walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, wykazują miejscowości tworzące oś koncentracji zabudowy o ilości mieszkańców przekraczającej 300 mk.

Do miejscowości o najniższym potencjale rozwojowym, wynikającym z ilości mieszkańców poniżej 200 mk. (nie gwarantującej popytu na usługi i przyrostu liczby mieszkańców) zaliczają się: Goranin – 67 mk, Julia – 115 mk, Leśnictwo – 152 mk, Marianowo i Szyszynek – 193 mk, Pogoń Gosławicka i Lubstowska – 140 mk, oraz Rożnowa, Biskupie i Sarnowa – 155 mk. W miejscowościach tych dominuje funkcja rolnicza.

2.4. Komunikacja i uzbrojenie terenu

Elementem wiążącym ze sobą jednostki osadnicze jest system dróg, na który składają się:

- droga krajowa nr 25 relacji Oleśnica-Ostrów Wlkp.-Konin-Bydgoszcz-Bobolice,
- droga wojewódzka nr 263 relacji Dąbie-Kłodawa-Sompolno-Słupca,
- sieć dróg powiatowych i gminnych.

Sieć dróg powiatowych i gminnych tworzy układ promienisty koncentrujący się w Ślesinie. Układ ten odkształcają 3 przeprawy przez obszar rynny jezior ślesińskich, w Kępie, Ślesinie i Żółwieńcu.

Gmina jest zwodociągowana w 100%. Ujęcia wody znajdują się w Ślesinie, Biskupiu, Bylewie, Honoratce, Niedźwiadach i Szyszynie.

Stopień wyposażenia gminy w sieć kanalizacji sanitarnej sięga 50%. Kanalizacja sanitarna znajduje się w miejscowościach: Lubomyśle, Licheń Stary, Mikorzyn, Półwiosek Stary, Półwiosek Lubstowski, Wąsosze, Honoratka, Szyszyn, Szyszyńskie Holendry, Biskupie, Ślesin oraz Ostrowąż. Długość kanalizacji sanitarnej na terenie gminy wynosi 86,4 km, w tym w Ślesinie 34,6 km. Ścieki są odprowadzane do mechaniczno-biologicznych oczyszczalni w Lubomyślu i Licheniu Starym.
Wskaźnik wyposażenia ludności gminy w sieć wodociągową i kanalizację sanitarną przewyższa średnią powiatową i wojewódzką.

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
wodociąg	%	93,9
kanalizacja	%	47,1

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, za 2010 r.

Wodociągi		
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	186,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	10019

Kanalizacja		
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	57,7
ścieki odprowadzone	dam3	232
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	5032

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, za 2010 r.

Dla powiatu powyższe dane są następujące:

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
wodociąg	%	90,0
kanalizacja	%	29,8

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, za 2010 r.

Dla województwa (tereny wiejskie) powyższe dane są następujące:

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
wodociąg	%	87,3
kanalizacja	%	28,9

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, za 2010 r.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

3.1. Ład przestrzenny i rozwój zrównoważony

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez ***ład przestrzenny*** należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Już art. 1 ust. 1 ustawy stanowi, że ład przestrzenny stanowi podstawę działań gminy w zakresie polityki przestrzennej i ustalania zasad zagospodarowania i zabudowy terenów.

Dbałość o ład przestrzenny, jedno z naczelnych zadań samorządu terytorialnego, leży w interesie poszczególnych mieszkańców gminy, zapewniając im zarówno wysoką jakość życia w odniesieniu do warunków przestrzennych, jak i w interesie gminy jako wspólnoty, zapewniając jej atrakcyjność dla przybyszów z zewnątrz.

Z kolei ***zrównoważony rozwój*** to, zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, taki rozwój społecznogospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Stopień spełnienia zasad kształtowania ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju wpływa bezpośrednio na walory użytkowe przestrzeni i wartość nieruchomości.

3.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenne gminy

Podstawowymi funkcjami gminy są:

- główna – produkcja rolna i jej obsługa,
- uzupełniające – rekreacja i wypoczynek.

Obszar gminy dzieli się na dwa podstawowe rejony strukturalne o wydzielonych funkcjach wiodących. Granice tych rejonów pokrywają się przeważnie z rejonami zróżnicowanymi przyrodniczo:

REJON A – centralna, najsilniej zurbanizowana część gminy obejmująca obszary o różnych funkcjach, z których dominujące, to:

- koncentracja zabudowy wzdłuż ciągu drogi krajowej nr 25 oraz związana z nią koncentracja usług, obejmująca miejscowości: Honoratka, Mikorzyn, Ślesin, Szyszyńskie Holendry oraz Licheń Stary;
- występowanie rejonów turystycznych na równoległym do drogi nr 25 obszarze rynny jeziornej o szczególnych walorach krajobrazowych, w miejscowościach: Mikorzyn, Ślesin, Żółwieniec, Wąsosze, Wąsowskie Holendry, Półwiosek Stary, Głębockie oraz Niedźwiady i Licheń Stary.

REJON B – części wschodnia i zachodnia gminy, obejmujące obszary gleb chronionych, stanowiące bazę żywieniową. W południowo-wschodnim narożu obszaru gminy znajdują się tereny zamkniętej odkrywki „Pątnów", zrekultywowane w kierunku wodnym, rolnym i leśnym oraz jako składowisko popiołów Zespołu Elektrowni PAK.

Sieć osadniczą gminy tworzy 51 miejscowości, w tym 26 wsi sołeckich.
W układzie administracyjnym gmina dzieli się na następujące typy jednostek osadniczych:

1. **Ślesin:**

siedziba gminy, jednostka osadnicza o najbardziej dynamicznym rozwoju, w której skoncentrowane są usługi dla obsługi ludności, rolnictwa oraz wypoczynku i turystyki;

2. **Licheń Stary:**

ośrodek pomocniczy wspierający zakres w/w usług, oraz ośrodek kultu religijnego o zasięgu krajowym;

3. **jednostki sołeckie:**

wsie produkcyjno-usługowe wyposażone w usługi podstawowe;

4. **wsie przysiółki**

zespoły produkcyjne bezusługowe, wchodzące w skład większych jednostek o charakterze sołeckim.

Na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa i jednorodzinna, skoncentrowane wzdłuż dróg, z tendencją do zlewania się miejscowości w jeden ciąg a także zabudowa rekreacyjna tworząca mało uporządkowane układy. Ponadto na całym obszarze gminy występują oddalone od siebie pojedyncze zagrody w gospodarstwach rolnych.

3.3. Stan ładu przestrzennego

Generalnie, przestrzeń gminy wykazuje pożądany stopień uporządkowania. Nie występują istotne konflikty funkcjonalno-przestrzenne o skali gminnej. Przestrzeń zachodniej części gminy, przekształcona w wyniku działalności Kopalni Węgla Brunatnego, poprzez rekultywację została zaadaptowana dla nowych, rekreacyjnych form użytkowania i jest stopniowo włączana do struktury funkcjonalnej gminy. Dotyczyć to będzie również terenów projektowanej odkrywki Ościsłowo.

Gmina, dokładając starań w kierunku harmonizowania przestrzeni, podejmuje działania w kierunku sporządzania planów miejscowych dla terenów o znacznej presji inwestycyjnej, zwłaszcza w sferze zabudowy rekreacyjnej i mieszkaniowej.

Negatywny wpływ na stan ładu przestrzennego mają niestety, wprowadzone przez ustawę o panowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, decyzje o warunkach zabudowy, dla których nie jest wymagana spójność z ustaleniami studium, co niejednokrotnie uniemożliwia harmonizowanie poszczególnych inwestycji.

Do negatywnych tendencji związanych ze stanem ładu przestrzennego w gminie należą:

- rozpraszanie się zabudowy,
- zlewanie się poszczególnych miejscowości w ciągłe pasy wzdłuż dróg,
- fragmentacja i zmniejszanie się przestrzeni otwartych i rolniczych,
- degradacja zabudowy stanowiącej społeczne dziedzictwo,
- brak poszanowania dla wartości przyrodniczo-krajobrazowych gminy, przejawiający się w chaotycznym zagospodarowywaniu terenów rekreacyjnych.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

4.1. Położenie geograficzne obszaru gminy

Według podziału Niziny Wielkopolskiej na regiony B. Krygowskiego, teren gminy należy do Wysoczyzny Gnieźnieńskiej, w obrębie której w tym rejonie wyróżniono następujące subregiony:

- Pagórki Ślesińskie
- Obniżenie Mikorzyńskie
- Równina Ignacewska
- Pagórki Wilczyńsko-Skulskie
- Obniżenie Goplańskie

Od południa obszar gminy ogranicza Pradolina Warszawsko-Berlińska.

Równina Kleczewska zajmuje północno-zachodnią i południowo-zachodnią część gminy. W części środkowej rozdzielają ją Pagórki Ślesińskie. Wznosi się ona na wysokość od około 90 m npm w części południowej, do około 100 m npm w części północnej.

Pagórki Ślesińskie zajmują środkową część gminy. Rozcina je z północy na południe rynna polodowcowa – Obniżenie Mikorzyńskie.

Wschodnią część gminy Ślesin zajmuje Obniżenie Goplańskie. Stanowią je podmokłe tereny, zalegające na wysokości około 85 m npm.

Między Pagórkami Skulskimi i Obniżeniem Mikorzyńskim a Obniżeniem Goplańskim na wschodzie rozpościera się Równina Ignacewska. Leży ona na wysokości około 90 m npm.

4.2. Powiązania przyrodnicze obszaru

Środkowa część gminy Ślesin, w obrębie ciągu jezior konińskich wraz z kanałem Warta-Gopło, pełni w sieci ECONET-Polska funkcje korytarza ekologicznego, łączącego obszary o znaczeniu międzynarodowym: doliny rzeczne Warty i Wisły, poprzez jez. Gopło, rz. Noteć i kanał Bydgoski, należące do najistotniejszych elementów systemu w niżowej części kraju. Obszar ten zapewnia przestrzenną i ekologiczną łączność pomiędzy

zlewniami dwóch największych rzek Polski – Wisły i Odry. Gwarantuje to zachowanie spójnej przestrzennie struktury obszarów najmniej przekształconych pod względem przyrodniczym zarówno na poziomie regionalnym jak i międzynarodowym.

W skali lokalnej, przez teren gminy przebiegają korytarze ekologiczne łączące system jezior konińskich z doliną górnej Noteci (aż po jez. Przedeckie) oraz poprzez jeziora Głodowskie, Wściekłe, Skąpe, Mielno i Koziegłowskie z jeziorami wilczyńskimi na terenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego. Stosunkowo wysoka wartość przyrodnicza tego korytarza przejawia się w znacznej stałości występowania poszczególnych typów krajobrazu oraz zbliżonym stopniem i rodzajem jego przekształcenia, co przy wiodącym udziale podmokłych siedlisk stwarza bardzo dogodne warunki do swobodnej dyspersji gatunków wymagających przynajmniej okresowych zalewów lub podtopień. Ponadto rangę korytarza podnosi fakt braku alternatywnych istniejących i potencjalnych połączeń.

Wzdłuż wschodniej granicy gminy rozciąga się fragment rozległej Doliny Grójeckiej, wiążącej dolinę Noteci z Wartą. Dolina ta posiada blisko kilometrowej szerokości podmokłe płaskie dno oraz łagodne zbocza. Na odcinku Bylew – Ignacewo w jej obszarze znajduje się zwałowisko zewnętrzne odkrywki „Lubstów". Dolina Grójecka stanowi fragment obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty. Obszar ten leży poza granicami gminy Ślesin.

Niemal cały obszar położony na zachód od rynny jeziornej zajmuje równina dennomorenowa będąca fragmentem Równiny Kleczewskiej.

4.3. Środowisko przyrodnicze

4.3.1. Rzeźba terenu

Teren gminy jest urozmaicony; różnica wysokości w jego granicach wynosi ponad 25 m, wynika ona jednak głównie z różnorodności form. Najwyższy punkt terenu 108,9 m npm znajduje się w rejonie Lichenia.

Charakterystyczną dla gminy formą jest przebiegająca południkowo rynna jezior Wąsowskiego, Mikorzyńskiego i Ślesińskiego, odznaczająca się niedużą, ca 200 – 600 metrową szerokością i stromymi 5 – 17 metrowymi zboczami (o spadkach ponad 10%).
Rynna ta rozszerza się ku południowi gdzie łączy się ze znacznie obszerniejszą rynną jezior Gosławskiego i Pątnowskiego.

W południowo – wschodniej części gminy ciągnie się mniejsza i płytsza rynna jeziora Licheńskiego.

Cały system jezior łączy się na południowym wschodzie z doliną Warty, a na północy z doliną Noteci.
W granicach gminy, po jej wschodniej stronie, znajduje się fragment doliny Kanału Grójeckiego. Dolina ta posiada blisko kilometrowej szerokości podmokłe płaskie dno oraz łagodne zbocza. Na odcinku Bylew – Ignacewo znajduje się zwałowisko zewnętrzne odkrywki „Lubstów".

Niemal cały obszar położony na zachód od rynny jeziornej zajmuje rozległa równina denno – morenowa będąca fragmentem Równiny Kleczewskiej.

Znacznie bardziej urozmaicona jest powierzchnia równiny sandrowej wypełniającej obszar położony pomiędzy ślesińsko-pątnowskim systemem jezior, Kanałem Grójeckim i doliną Noteci. Występują tu liczne zagłębienia bezodpływowe tworzące długie i wąskie ciągi rynien roztopowych.

4.3.2. Krajobraz, fauna i flora

Najważniejszym pod względem przyrodniczym elementem krajobrazu gminy Ślesin są rynny polodowcowe zajęte przez ciąg tzw. Jezior konińskich. Ważne znaczenie ma także stosunkowo duży kompleks leśny we wschodniej części gminy rozciągający się pomiędzy miejscowościami Stara Ruda i Licheń Stary. Istotnym uzupełnieniem obszarów leśnych oraz cennym elementem ekofizjograficznym obszaru gminy są zadrzewienia śródpolne i przydrożne.

Pozostały obszar zajmowany jest przez tereny rolnicze, głównie łąki i pastwiska, obszary zurbanizowane oraz tereny eksploatacji węgla brunatnego (okolice Goranina i Pogoni Lubstowskiej).

Dawniej bardzo ważnym elementem lokalnego układu przyrodniczego była północna część Bagien Kramskich (tzw. Kompleks B), jednakże w wyniku działalności górnictwa odkrywkowego uległ on przerwaniu w miejscu planowanego rezerwatu „Pogorzele" (zwałowisko zewnętrzne odkrywki „Lubstów"). W lokalnym ujęciu, istotne znaczenie ma także dolina górnej Noteci, łącząca się z Rynną Ślesińską i jez. Gopłem, zbiorowiska hydrogeniczne zlokalizowane w północno-wschodniej części byłego województwa konińskiego (gminy Sompolno, Babiak, Przedecz, Kłodawa). Jest to teren zawierający

jeszcze stosunkowo dobrze zachowane liczne kompleksy podmokłych terenów otwartych z mało zniekształconymi powiązaniami ekologicznymi.

Stwierdzane obecnie bogactwo florystyczne i faunistyczne gminy Ślesin jest konsekwencją panujących tutaj warunków siedliskowych (w szczególności dobrze wykształconej sieci hydrograficznej) oraz jeszcze do niedawna stosowanych powszechnie metod gospodarki rolniczej (szczególnie Łąkowo-pastwiskowej) charakteryzujących się niskim poziomem mechanizacji i chemizacji oraz dużym rozdrobnieniem uprawianych powierzchni. Stwarzało to bardzo dogodne warunki dla bytowania grup gatunków związanych z otwartymi (lub częściowo otwartymi) terenami przynajmniej okresowo silnie podtapianymi i powstrzymywało naturalne procesy sukcesyjne zmierzające do wykształcenia klimaksowych zbiorowisk leśnych (grądy, olsy i łęgi w dolinach rzecznych).

Dodatkowym czynnikiem zwiększającym różnorodność biologiczną tych obszarów jest prowadzone dawniej wydobycie torfu na niezbyt dużą skalę. W konsekwencji powstały w miejscach dawnych torfowisk wyrobiska zalane wodą i rozpoczął się proces ich zarastania, co stworzyło warunki dla bytowania gatunków zwierząt i zbiorowisk roślinnych związanych z otwartym lustrem wody a w późniejszym okresie także typowych dla zwartych łanów trzcin i oczeretów. Przykładem takich terenów są planowane rezerwaty „Pogorzele" i „Stefanowo", gdzie ochronie podlegać miały rozległe płaty wilgotnych łąk i torfowisk niskich wraz z zarastającymi wyrobiskami torfu.

Pozostałe obszary, zlokalizowane przede wszystkim na terenach wyżej położonych, zajmowane były pierwotnie przez tereny rolnicze, głównie pola uprawne i osadnictwo. Rejony o najsłabszych glebach (kompleks żytnio-ziemniaczany) częściowo zostały zalesione i aktualnie porastają je przeważnie jednogatunkowe i jednowiekowe drzewostany sosnowe rosnące w pierwszym pokoleniu na gruntach porolnych. Inwentaryzacja użytkowania obszaru gminy wykazała na tych terenach znaczny udział odłogów, porośniętych samoistnie luźnym drzewostanem sosnowym.

Tereny najwyżej położone, głównie w zachodniej i centralnej części gminy, użytkowane są jako gruntu orne, choć obecnie coraz częściej przeznaczane są pod działalność gospodarczą i budownictwo mieszkaniowe. Same agrocenozy są słabo zróżnicowane i stanowią miejsce bytowania przede wszystkim dla gatunków pospolitych i dobrze znoszących uprawę i sąsiedztwo człowieka. Występują tu także gatunki rzadkie lub

zagrożone wyginięciem (np. ortolan, trznadel, skowronek oraz dzierzby: srokosz i gąsiorek).

Wschodnia część gminy jest bardziej zróżnicowana, przede wszystkim za sprawą znacznej lesistości oraz koegzystencji rozproszonej zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej) i terenów rolniczych. Wynikiem tego jest mozaikowa struktura siedliskowa ze znacznie rozbudowaną linią pole-las, stanowiącą miejsce licznego bytowania zbiorowisk i gatunków nie występujących w ogóle (lub w zdecydowanie mniejszym udziale) w krajobrazie rolniczym i leśnym traktowanym oddzielnie.

Znaczne obszary w gminie Ślesin stanowią tereny przemysłowe o bardzo silnie zaznaczonych wpływach antropogenicznych. W ich skład wchodzą przede wszystkim wyrobiska pokopalniane. Dominują tu gatunki roślin i zwierząt zaliczane do grup ruderalnych i synurbijnych, tolerujących silnie niekorzystne przekształcenia środowiska przyrodniczego oraz gatunki obce (najczęściej ozdobne) wprowadzone w celu poprawy estetyki w sąsiedztwie obiektów kubaturowych.

4.3.3. Szata roślinna

Obszar gminy porasta roślinność typowa dla terenów silnie przekształconych antropogenicznie, obejmująca pospolite eurywalentne i kosmopolityczne gatunki, przynajmniej częściowo neolityczne. Tereny silnie przekształcone w wyniku działalności kopalni odkrywkowej (skarpy zwałowisk) obsadzone są częściowo grochodrzewem i różanecznikiem żółtym (nasadzenia przeciwerozyjne) oraz pionierską roślinnością zieloną, zdominowaną przez zbiorowiska z udziałem podbiału pospolitego, stanowiącą wstępne stadia sukcesji rekreatywnej w miejscach, gdzie całkowicie została zniszczona roślinność poprzednio tu występująca.

Powiat koniński należy do grupy regionów o stosunkowo niskim wskaźniku lesistości. Powierzchnia leśna zajmuje 25.013 ha i stanowi 15,8% ogólnej powierzchni powiatu. (Lesistość Polski wynosi 28% a europejski wskaźnik lesistości kształtuje się na poziomie 32%). Bardzo niski wskaźnik lesistości wynika z warunków jakie ukształtowały się na przestrzeni długiego okresu osiedleńczego i zajęcia stosunkowo dużych obszarów pod uprawy rolne. W powiecie konińskim lesistość gminy Ślesin należy do najwyższych (21,12%). Ogólna powierzchnia lasów, wg stanu na 01.01.2001 r., wynosiła 3.077 ha, w tym lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa – 270 ha. Opracowana

w Instytucie Ochrony Przyrody PAN w Warszawie mapa dolesień przewiduje dalsze zalesienie ok. 450 ha gruntów porolnych. Część z tych powierzchni zapewne stanowić będą obszary zrekultywowane po zakończeniu eksploatacji węgla brunatnego.

Drzewostany w zarządzie Nadleśnictwa Konin stanowią pozostałości dawnych rozległych kompleksów leśnych ciągnących się od jez. Gopło do Warty. Teren ten obejmuje drzewostany w zróżnicowanym wieku, głównie sosnowe (proces pinetyzacji). Podszyt i warstwa zielna składają się z podrostu gatunków domieszkowych oraz roślinności krzewiastej i zielnej charakterystycznej dla lasów borów mieszanych i świeżych a miejscami także grądów. Wszystkie wyżej wymienione drzewostany znajdują się w strefie lasów ochronnych dla m. Konina i stanowią zaplecze turystyczno-rekreacyjne dla jego mieszkańców. Fakt ten nakłada na Administrację Lasów Państwowych obowiązek prowadzenia takiej gospodarki leśnej, która umożliwia trwałe spełnianie przypisanych im funkcji.

Uzupełnieniem istniejących zalesień są atrakcyjne zadrzewienia, stanowiące najczęściej obramowanie zbiorników wód powierzchniowych, występujące w postaci rozrzuconych w przestrzeni grup w dnie Doliny Grójeckiej, gdzie trwale i okresowo podmokłe łąki sąsiadują ze zbiorowiskami roślin szuwarowych.

Ponadto na uwagę zasługują zachowane stare parki podworskie w Biskupim, Mikorzynie, Szyszynku, Wąsoszach i Piotrkowicach, a także zasobne w stary drzewostan cmentarze w Ślesinie i w Licheniu.

Należy też wyróżnić bogatą i różnorodną roślinność na terenie Sanktuarium Maryjnego w Licheniu.

Wzajemne przenikanie się dużych powierzchni wodnych i leśnych przy zróżnicowanej rzeźbie terenu wybitnie podnosi walory przyrodniczo – krajobrazowe terenu.

W strefach objętych zabudową występuje zieleń urządzona (parki i skwery, zieleń przydomowa).

Długotrwałe i intensywne oddziaływanie człowieka wywiera na całym obszarze swe piętno na elementach fauny i flory. Przejawia się to w ich synantropizacji, wprowadzaniu lub samodzielnym wkraczaniu gatunków nie występujących wcześniej w środowisku naturalnym tych terenów oraz eliminacji gatunków niezdolnych do przystosowania się do zmienionych warunków. Coraz powszechniej obserwowanym zjawiskiem jest synantropizacja gatunków dotychczas dziko żyjących, zwłaszcza ptactwa wodnego.

Kurczenie się ich terenów lęgowych i naturalnych żerowisk, a także polowanie na nie (np. dzikie kaczki) zmusza je do przebywania w bliskim sąsiedztwie terenów zabudowanych.

Potencjalna roślinność naturalna obszaru gminy Ślesin to przede wszystkim siedliska grądów ubogich (*Galio-Carpinetum*); stosunkowo niewielkie obszary zlokalizowane we wschodniej części gminy zajmują także siedliska borowe kontynentalnego boru mieszanego (*Pino-Quercetum*) i suboceanicznego boru sosnowego (*Leucobryo-Pinetum*).

Roślinność rzeczywista omawianego obszaru jest stosunkowo mało urozmaicona i determinowana różnym stopniem uwilgotnienia podłoża oraz intensywnością antropopresji. Tereny z wodami otwartymi to naturalne jeziora oraz dawne wyrobiska potorfowe z przeważnie dobrze wykształconym procesem ich wtórnego zarastania. Są one miejscem występowania gatunków roślin związanych ze strefą szuwarów i oczeretów, na które składają się m.in. zespół „lilii wodnych" z grążelem żółtym i grzybieniem białym oraz zbiorowisko z osoką aloesowatą – gatunkami rzadkimi i chronionymi, wpisanymi na europejską i krajową „czerwoną listę".

W bezpośrednim sąsiedztwie otwartego lustra wody, w miejscach ze stale stagnującą wodą, występują leśne zbiorowiska olsowe lub wstępne stadia sukcesyjne łęgów wierzbowych a na terenach otwartych łąki turzycowe (z dominującymi turzycami wysokimi) lub sitowe. Na wilgotnych łąkach zachowały się dość liczne jeszcze populacje rzadkich już i chronionych gatunków roślin, jak storczyki: błotny, szerokolistny i plamisty, osoka aloesowata i kosaciec żółty. Tereny z okresowo stagnującą wodą (pochodzenia podskórnego) charakteryzujące się ekstensywną gospodarką łąkowo-pastwiskową zajmowane są przez półnaturalne zbiorowiska łąk wilgotnych z siedliskami trzęślicy, manny mielec, wyczyńca i rajgrasów. Rejony bardziej przesuszone, c co najwyżej krótkookresowym stanem podwyższonego uwilgocenia, zajmowane są przez zbiorowiska typowe dla krajobrazu rolniczego o niskiej intensywności. Partie najwyższe wykorzystywane były pod osadnictwo i tereny orne, zazwyczaj o niskiej bonitacji (kompleks żytnio-ziemniaczany).

4.3.4. Zwierzęta

Świat zwierząt reprezentowany jest głównie przez pospolite gatunki ekologicznie przystosowane do występowania w silnie przekształconym antropogenicznie środowisku (z których najliczniej występują stosunkowo jednorodne agrocenozy), choć są wśród nich

także gatunki chronione oraz uznane za zagrożone wyginięciem w skali Europy. Fauna kręgowców tego terenu, podobnie jak roślinność, obejmuje gatunki przystosowane do życia w sąsiedztwie człowieka. Główny trzon stanowią populacje synurbijnych gatunków powszechnie występujące w miastach i na obszarach segetalnych. Są to m.in. wróbel domowy, sterówka, potrzeszcz, kopciszek, pliszka siwa, nornik zwyczajny, mysz polna, kuna domowa itp.

Konsekwencją zróżnicowania siedliskowego jest znaczna różnorodność faunistyczna najsilniej przejawiająca się w bogactwie ptaków, które reprezentowane są przez ok. 150 gatunków, w tym także z grupy wodno-błotnych.

W obrębie jezior i zarastających wyrobisk torfowych występują m.in. bąk, bączek, perkozy: dwuczuby, zausznik, perkozek rdzawo szyi oraz kokoszka, kropiatka i zielonka. Ponadto z otwartymi wodami stojącymi związane są także rybitwy rzeczne i czarne a w okresie przelotów i migracji również białoczelne i białoskrzydłe. Stwierdzono także próby kolonijnego gnieżdżenia się śmieszki. Zarośla i szuwary są miejscem występowania ptaków wróblowych (trzciniak, wąsatka, trzcinniczek, brzęczka, rokitniczka, świreszczak łozówka). Pobrzeża zadrzewień i starszych zakrzewień są miejscem występowania żurawia, remiza i ortolana. Natomiast tereny otwarte, w szczególności turzycowiska i łąki wilgotne, są siedliskami dla derkacza, kszyka, rycyka, brodźca krwawodziobego i kulika wielkiego – gatunków ptaków zaliczanych do najbardziej zagrożonych wyginięciem w skali Europy. Istotnym elementem lokalnej awifauny są gatunki pojawiające się tutaj już po okresie lęgowym, w trakcie migracji jesiennych i wiosennych a także zimujące. Szczególnie istotną rolę odgrywają jeziora konińskie, których sztucznie podgrzewana woda jest bardzo dogodnym miejscem żerowania i odpoczynku dla licznych stad ptaków wodnych. Publikowane dane wskazują, że jeziora konińskie są jedną z najważniejszych ostoi ptaków wodnych na śródlądziu w okresie zimowania i przelotów.
Największe znaczenie obszar ten ma dla łyski (co najmniej kilkanaście tysięcy osobników), czernicy, krzyżówki i świstuna. W sumie odnotowano to ok. 50 gatunków ptaków wodnych.

Ssaki tego obszaru także reprezentują w pełni faunę niżowej części Polski. Na uwagę zasługuje fakt pojawiania się tutaj łosi, dla których jednakże obszar gminy Ślesin nie stanowi stałej ostoi. Płazy reprezentowane są przez wszystkie gatunki występujące na niżu Polski, z ropuchą paskówką i traszką grzebieniastą włącznie. Najliczniejszym przedstawicielem gadów jest zaskroniec oraz jaszczurka zwyczajna. Fauna ryb poza

typowymi przedstawicielami krajowych gatunków została wzbogacona gatunkami egzotycznymi – amurem białym i tołpygą pstrą, które zostały sztucznie wprowadzone do jezior konińskich w celu spowolnienia procesu ich zarastania, będącego wynikiem zmiany warunków termicznych spowodowanych włączeniem tych akwenów do systemu chłodzenia elektrowni Konin i Pątnów.

Bezkręgowce są najsłabiej poznaną grupą zwierząt, tym niemniej z całą pewnością występują tutaj m.in. tygrzyki paskowane – bodaj najpiękniejsze krajowe pająki oraz kilka gatunków ważek i obie świtezianki – związane ze strefą brzegową zbiorników wodnych i terenami otwartymi. Wraz z obcymi rybami przywędrowały liczne bezkręgowce (m.in. wirki i skąposzczety) oraz ciepłolubne małże należące do rodzaju *Anodonta sp.* (*Unionidae*), których egzystencja w wodach jezior konińskich jest ściśle związana z podwyższoną temperaturą wody w tych akwenach. W wyniku prowadzonych na tym terenie od wielu lat systematycznych badań hydrobiologicznych udało się nawet stwierdzić i opisać dotychczas nieznany nauce gatunek skąposzczeta *Chaetogaster zdanowski sp nov.* Obecnie panująca w jeziorach konińskich swoista równowaga ekologiczna jest bardzo nietrwała i podatna na wielorakie antropogeniczne zakłócenia, których źródłem są lub mogą być rekreacja, urbanizacja zlewni, rolnictwo wraz z rybactwem i przemysł.

4.3.5. Powietrze atmosferyczne

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu opublikował w Internecie „Roczną ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014".

Ocenę przeprowadzono z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Ocenę dokonano na podstawie pomiarów automatycznych i manualnych.

Ocenę wykonano w odniesieniu do nowego układu stref i zmienionych poziomów substancji w oparciu o ustawę – Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów dyrektywy 2008/50/WE i dyrektywy 2004/107/WE.

Według nowego podziału strefę stanowi aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miast powyżej 100 tysięcy.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, powinno być zaliczenie strefy do określonej klasy.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości

Gminę Ślesin zaliczono do strefy wielkopolskiej.

Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	$N0_2$	SO_2	CO	C_6H_6	pył PM 2,5	pył PM10	Ba	As	Cd	Ni	Pb	0_3
Strefa wielkopolska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Ocena jakości powietrza odniesionych do ochrony roślin.

Ocena pod kątem zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu – zaliczono strefę do klasy A, pod względem ozonu do klasy A

Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol Masy strefy dla poszczególnych substancji		
		SO_2	0_3
Strefa wielkopolska	A	A	A

Na obszarze gminy Ślesin nie ma podmiotów gospodarczych o znaczącej emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Niewielkie ilości substancji zanieczyszczających mogą pochodzić z terenów zabudowy wiejskiej (emitory niskie indywidualnych palenisk domowych)

Miejscowym źródłem zanieczyszczeń są indywidualne kotłownie domowe, oraz paleniska kuchenne i ogrzewania piecowego. Niska sprawność urządzeń grzewczych powoduje iż zanieczyszczenia są emitowane z lokalnych kotłowni w okresie grzewczym

Kotłownie lokalne są źródłem takich zanieczyszczeń jak dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, ksylen, węglowodory aromatyczne, węglowodory alifatyczne, benzoapiren., sadza, pył zawieszony, pył ogółem. Maja one oddziaływanie lokalne.

Obecnie dominującym paliwem stosowanym do ogrzewania są paliwa stałe głównie węgiel.

Przewiduje się modernizację istniejących kotłowni oraz stopniową likwidację kotłowni węglowych. Coraz częściej źródła ciepła są modernizowane w kierunku stosowania paliw niskoemisyjnych jak gazu i paliw ciekłych lub wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii. Jest to tendencja trwała. Czynnikiem sprzyjającym jest polityka państwa i poprawa stanu gospodarki. Źródła ciepła w budynkach użyteczności publicznej opierające się o paliwa węglowe są sukcesywnie przez gminę modernizowane.

Ważnym czynnikiem sprzyjającym ochronie powietrza atmosferycznego jest termomodernizacja obiektów budowlanych, która pośrednio prowadzi do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z pojazdów samochodowych poruszających się po drogach gminnych ma zasięg lokalny w bliskim sąsiedztwie drogi.

Zanieczyszczenia komunikacyjne nie stanowią istotnego problemu na terenie objętym projektem zmiany studium. Stężenie zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego wywołane emisją spalin jest zmienne i zależy przede wszystkim od natężenia ruchu.
Samochody są źródłem takich zanieczyszczeń jak tlenki azotu, dwutlenek i tlenek węgla, tlenki siarki, węglowodory aromatyczne i alifatyczne, związki ołowiu, miedzi , niklu, kadmu oraz pyły ze ścierania opon i nawierzchni.
Nie prowadzi się na terenie gminy monitoringu zanieczyszczeń. Najbliższy punkt pomiarowy znajduje się w Koninie na terenie siedziby Delegatury Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Prowadzone są pomiary emisji pyłu zawieszonego, SO_2, NO_2, opadu pyłu i O_3. Nie stwierdzono niedopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń. Stan środowiska aerosanitarnego można określić jako dobry.

4.4. Dotychczasowe zmiany w środowisku przyrodniczym

Prowadzona w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat działalność kopalni odkrywkowych spowodowała znaczną degradację środowiska przyrodniczego poprzez fizyczne zajęcie znacznych obszarów. Wywołało to istotne zmiany w charakterze flory i fauny.
Na pozostałych terenach izolowanych przez zwałowiska i odkrywki odnotowano w zdecydowanej większości pogorszenie warunków wilgotnościowych i ograniczenie dyspersji gatunków, przez co utraciły one swoje pierwotne funkcje oraz charakteryzujące je florę i faunę.

Praktycznie cała gmina znajduje się w zasięgu potencjalnego oddziaływania negatywnych skutków powierzchniowej eksploatacji złóż węgla brunatnego. Ponadto teren gminy jest dobrym przykładem występowania całokształtu procesów charakterystycznych dla krajobrazu rolniczego niżowej części kraju, gdzie uwidaczniają się skutki forsowanych w przeszłości koncepcji w zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz struktury agrarnej, co w konsekwencji doprowadziło do nadmiernej fragmentacji poszczególnych typów krajobrazów i środowisk.

Kolejnym negatywnym czynnikiem jest rozdrobniona zabudowa jednorodzinna i zagrodowa oraz zabudowa letniskowa koncentrująca się wzdłuż granic kompleksów leśnych oraz wzdłuż brzegów jezior konińskich. Procesy fragmentacji poszczególnych komponentów lokalnego środowiska przyrodniczego uległy nasileniu w wyniku rozbudowy istniejącej infrastruktury komunikacyjnej, która nie jest wyposażona w urządzenia umożliwiające w miarę swobodne bezpieczne przemieszczanie się zwierząt.

Gmina Ślesin jest dość zróżnicowana pod względem struktury przyrodniczej, a co za tym idzie, także bioróżnorodności. Najwyższą wartość pod tym względem przedstawia

centralna część gminy w obrębie rynien glacjalnych wypełnionych wodami jezior, która znalazła odzwierciedlenie we wszystkich wielkoprzestrzennych waloryzacjach przyrody i krajobrazu realizowanych w Polsce w ostatnich 30 latach (ESOCh, ECONET-Polska) uznających ten obszar za korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Drugim pod względem zróżnicowania biologicznego obszarem jest wschodnia część gminy obejmująca zwarty kompleks leśny, będący następstwem systematycznego zalesiania najmniej przydatnych rolniczo terenów, co skutkuje występowaniem mozaiki pól i lasów. Pewne znaczenia ma także zwarty kompleks agrocenoz występujący w północno-zachodniej części gminy. Niezbyt urozmaicona lokalna sieć hydrograficzna pełni funkcje korytarzy ekologicznych, rozumianych jako przestrzenne struktury, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami o takiej samej lub zbliżonej charakterystyce przyrodniczej.

Najmniej zróżnicowaną pod względem bogactwa przyrodniczego jest zwarta zabudowa miejska Ślesina oraz powierzchnie poeksploatacyjne. Rolę enklaw i refugiów dla rodzimej flory i fauny pełnią na tych obszarach zadrzewienia i zakrzaczenia wprowadzane jako forma rekultywacji terenu i metoda ustabilizowania skarp zwałowiska. Mimo stosowania do nasadzeń gatunków drzew i krzewów o różnej proweniencji, miejscami wykształciły się na tych terenach bardzo specyficzne warunki, interesujące z naukowego punktu widzenia. Są one obiektem dalszych badań i obserwacji, które w szczególności dotyczą spontanicznej sukcesji zbiorowisk roślinnych na tych terenach. Same zwałowiska oferują niekiedy dogodne warunki bytowania rodzimej flory i fauny w wyniku pojawiania się niewielkich zbiorników powierzchniowych w miejscach o utrudnionym odpływie wód opadowych.

Te enklawy stanowią bardzo dobre miejsce rozmnażania dla lokalnych populacji płazów i owadów związanych z wodami stojącymi.

Kolejnym istotnym elementem zmieniającym dotychczasowy charakter gminy są modyfikacje ekosystemu jezior konińskich, stanowiących ważną część obiegu chłodzenia wody elektrowni Konin i Pątnów. Specyficzne zmiany w środowisku jezior wywołane m.in. zanieczyszczeniami termicznymi, spowodowały wytworzenie się w ich obrębie unikatowego w skali ogólnoświatowej układu ekologicznego. Układ ten okazał się być bardzo atrakcyjny dla wielu grup wodnych roślin i zwierząt, m.in. dla ptaków wodnych i błotnych jako miejsce odpoczynku w trakcie migracji oraz zimowisko – jedno z najważniejszych w śródlądowej części Polski.

4.5. Struktura przyrodnicza obszaru i różnorodność biologiczna

Gmina Ślesin jest dość zróżnicowana pod względem struktury przyrodniczej i bioróżnorodności. Najwyższą wartość pod tym względem przedstawia centralna część gminy w obrębie rynien glacjalnych obecnie zajętych przez wody jezior konińskich, które pełnią rolę naturalnych refugiów dla rodzimych przedstawicieli dzikiej fauny w odniesieniu do gatunków ptaków wodnych oraz stosunkowo duży kompleks leśny we wschodniej części gminy w odniesieniu do gatunków związanych z dużymi i zróżnicowanymi wiekowo kompleksami leśnymi.

4.5.1. Ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych

Bardzo bogate walory i zasoby przyrodnicze na terenie gminy występują w centralnej i wschodniej części. Rynnę jeziorną ślesińsko-goplańską oraz fragment Pojezierza Kujawskiego przewidziano do objęcia ochroną jako obszar chronionego krajobrazu na podstawie uchwały Nr 13 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie z dnia 26 czerwca 1976 r. w sprawie zatwierdzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa konińskiego.

Wykonana w 1985 r. przez Instytut Kształtowania Środowiska w Warszawie kompleksowa waloryzacja przyrodnicza województwa konińskiego wskazała miejsca największej koncentracji wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych uzasadniających wprowadzenia na tych obszarach różnych form ochrony przyrody. W wyniku tych prac zaplanowano utworzenie Goplańsko-Kujawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W skali regionalnej wyżej wymieniony planowany obszar chronionego krajobrazu miał być częścią składową sieci ekologicznej składającej się z 2 parków krajobrazowych (Powidzki i Nadwarciański), 5 obszarów chronionego krajobrazu i 7 rezerwatów przyrody. W latach późniejszych projekt ten uzupełniono o kolejne formy indywidualnej ochrony prawnej – użytki ekologiczne, które miały przestrzennie łączyć w.w. jednostki.

Aktualnie, na obszarze gminy Ślesin poza obszarem chronionego krajobrazu ochronie przyrody podlegają 2 pomniki przyrody – dąb szypułkowy i modrzew europejski, oba w Leśnictwie Tokary.

Użytki ekologiczne nie występują na obszarze gminy. Brak jest także stanowisk dokumentacyjnych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

4.6. Zasoby wód podziemnych

Na terenie gminy wody podziemne występują w trzech poziomach stratygraficznych:

- kredowym,
- trzeciorzędowym (podwęglowym),
- czwartorzędowym.

4.6.1. Główny zbiornik wód podziemnych (GZWP)

Południowo-wschodnia część obszaru gminy leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 151 (Turek-Konin-Koło). Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 240 tys. m^3/dobę.

Utworami wodonośnymi zbiornika są szczelinowe margle, wapienie, opoki, gezy i piaskowce, lokalnie również piaski w utworach kredowych. Najkorzystniejsze parametry hydrologiczne utwory kredowe posiadają w obrębie współczesnych i kopalnych dolin rzecznych. Cały teren w zasięgu zbiornika stanowi obszar wysokiej ochrony (OWO – o czasie migracji zanieczyszczeń mniejszym od 100 lat).

4.6.2. Kredowo-trzeciorzędowy poziom wodonośny

Kompleksy wodonośne: kredowy i trzeciorzędowy (podwęglowy) połączone są przez liczne kontakty hydrauliczne w jeden wspólny poziom wodonośny. Jest to podstawowy poziom wodonośny, którego rozprzestrzenienie regionalne decydowało o zawodnieniu odkrywek KWB Konin. Z tym poziomem wodonośnym związany jest trzeciorzędowy lej depresji. Miąższość utworów piaszczystych trzeciorzędu wynosi ca 30 do 50 m, w zależności od ukształtowania powierzchni stropowej kredy a strefę aktywną kredy określa się na ca 60 do 80 m.

Utwory kredy, margle i drobnoziarniste piaskowce o zmiennej wodonośności, zależnej od systemu szczelin i spękań stanowią w strefach kontaktów hydraulicznych rejony zasilania poziomu trzeciorzędowego. Średni współczynnik filtracji utworów poziomu podwęglowego określony został na ca 4 m/d.

Współczynnik filtracji utworów trzeciorzędowych waha się od 1 do 12 m/d a utworów kredy ca 3 do 4 m/d.

Utwory piaszczyste trzeciorzędu nawęglowego o miąższości 0,5 do 5,0 m na terenie złoża węgla brunatnego, poza złożem połączone są w jeden wspólny kompleks trzeciorzędowo-kredowy. Omawiany poziom kredowo-trzeciorzędowy jest poziomem naporowym

o pierwotnym poziomie stabilizacji 92,0 do 97,0 m npm, generalnym kierunkiem spływu w części południowej ku wschodowi i w części północnej ku północy.

Omawiany kompleks wodonośny w strefach rynnowych w rejonie jezior oraz w rejonach wymyć erozyjnych kontaktuje się z wyżej leżącymi horyzontami wodonośnymi czwartorzędu.

4.6.3. Czwartorzędowy poziom wodonośny

Jest on podzielony na dwa horyzonty wodonośne: w utworach piaszczystych w obrębie glin morenowych, nad i pod glinami, o miąższości 1 – 20 m oraz horyzont przypowierzchniowy o miąższości 2 – 5 m, lokalnie wyżej.

Współczynniki filtracji obu horyzontów są w granicach 10 do 15 m/d. Wody horyzontu w serii piaszczystej w glinach zwałowych mają zwierciadło napięte o pierwotnym poziomie stabilizacji ca 92 – 97 m npm.

Omawiany horyzont na terenie złoża węgla brunatnego i w rejonie poza złożem posiada kontakty hydrauliczne z wodami pozostałych horyzontów wodonośnych. Strefami hydraulicznymi są głównie rejony wymyć erozyjnych.

Horyzont przypowierzchniowy o zwierciadle swobodnym lokalnie napiętym stabilizuje się na rzędnych ca 92,0 m do 106,0 m npm. Jest to nieciągły, lokalnie izolowany horyzont wodonośny.

Główne zasilanie tego poziomu pochodzi z opadów atmosferycznych. Powierzchnia piezometryczna tego poziomu powtarza ukształtowanie powierzchni terenu. Generalnie horyzonty czwartorzędowe z uwagi na nieciągły charakter występowania oraz miąższość warstw wodonośnych, drenowane są w minimalnym stopniu przez istniejące odkrywki.
Z jeziorami związane są strefy rynnowe biegnące równolegle do wymienionych jezior (Licheńskie, Wąsoskie, Mikorzyńskie, Ślesińskie). Rejony te stanowią obszary kontaktów hydraulicznych wód powierzchniowych. Przez strefy rynnowe następuje zasilanie podstawowych poziomów wodonośnych.

4.6.4. Wody geotermalne

Według podziału na jednostki geologiczne, rejon Gminy Ślesin należy do niecki mogileńsko-łódzkiej, w której obecność wód słonych i termalnych znana była od wieków. Przeprowadzone prace geologiczno-wiertnicze pozwoliły na uznanie poziomu

dolnokredowego za perspektywiczny dla uzyskania wód termalnych o znaczeniu praktycznym. Temperatura wody na wypływie waha się w zakresie 35°C do 69°C, zależnie od stopnia geotermicznego i wydajności. Na podstawie oznaczeń chemicznych stwierdzono, że woda termalna pochodząca z otworu w Ślesinie (Głębockie) jest solanką 10% chlorkowo-sodową z zawartością jodu i bromu oraz potasu, żelaza i innych, co decyduje o jej korzystnych własnościach leczniczych. Wysoka naturalna temperatura wody umożliwia jej wykorzystanie do celów rekreacyjno-balneologicznych i grzewczych. Podobny zakres wykorzystania wód termalnych o wysokiej mineralizacji można spotkać w miejscowości Uniejów.

4.7. Zasoby wód powierzchniowych

Sieć wodna gminy Ślesin należy do zlewni rzeki Warty. Wody powierzchniowe to przede wszystkim ciąg jezior ślesińsko-pątnowskich i jeziora Licheńskiego. Połączone są one systemem kanałów, a przez Kanał Warta – Gopło z górną Notecią. W wyrobisku końcowym odkrywki Pątnów, w rejonie Mikorzyna i Dąbrowy, powstaje jezioro o powierzchni ok. 346 ha. Pozostałe cieki to rowy melioracyjne, z których największe znaczenia ma Kanał Szyszyński.

Wody powierzchniowe występujące na terenie gminy Ślesin należą do dorzecza Odry w zlewni rzeki Warty. Wody powierzchniowe to przede wszystkim ciąg jezior ślesińsko – pątnowskich. Połączone są one systemem kanałów, a poprzez kanał Warta – Gopło z górną Notecią. Największymi jeziorami są: jezioro Mikorzyńsko – Wąsowskie (250 ha), Ślesińskie (150 ha), Licheńskie. Sieć rzeczna gminy jest uboga, charakteryzuje się dużą ilością drobnych cieków należących do dorzecza Strugi Biskupiej lub uchodzących bezpośrednio do jezior.

Ponadto na terenie gminy, w obniżeniach terenu występują liczne małe zbiorniki wodne, stawy śródpolne oczka wodne , zaliczane do obiektów małej retencji. Zbiorniki te są najczęściej płytkie i zarastające. Pełnią one nie tylko znaczącą funkcje biocenotyczną, ale stanowią także cenny element urozmaicenia krajobrazu rolniczego.

Intensywna eksploatacja złóż węgla brunatnego spowodowała zachwianie równowagi hydrogeologicznej. Duża część gminy znalazła się w zasięgu leja depresyjnego kopalni, a ciąg jezior Gosławskiego, Pątnowskiego, Mikorzyńskiego i Licheńskiego znalazła się w systemie chłodzenia zespołu elektrowni.

Na obszarze gminy Ślesin w obrębie terenu objętego projektem zmiany studium dla JCWP wyznaczono cele środowiskowe-osiągnięcie dobrego stanu dla wód naturalnych i dobrego potencjału ekologicznego dla wód silnie zmienionych i sztucznych:

Realizacja ustaleń projektu zmiany studium nie powinna spowodować nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry".
RZGW w Poznaniu opublikował w internecie mapy jednolitych części wód. WG danych z 2016 r.
Obszar objęty projektem zmiany studium znajduje się w granicach JCWP:
- „ Kanał Ślesiński do wypływu z Jeziora Pątnowskiego" kod Eu JCWP PLRW600025183459,
typ – cieki łączące jeziora,
status – silnie zmieniona,
ocena stanu – słaby,
ocena ryzyka – zagrożona pod wpływem kopalni i przerzutu wody.

- „struga Biskupia do wypływu do jeziora Gosławskiego"
Kod Eu JCWPPLRW60002318345299
Typ – potoki i strumienie
status – silnie zmieniona,
ocena stanu – umiarkowany,
ocena ryzyka – zagrożona
Jeziora znajdujące się w granicach JCW:
Jeziora Ślesińskie
Kod eu JCWP PLLW10088
Typ – jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni,
Status – silnie zmieniona,
Ocena – stan zły,
Ocena ryzyka – zagrożona – negatywny wpływ leja depresji kopalni

Jezioro Mikorzyńskie
Kod eu JCWP PLLW10089
Typ – jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni
Status – silnie zmieniona,
Ocena – stan zły,
Ocena ryzyka – zagrożona – negatywny wpływ leja depresji kopalni

Obszar objęty depresją czwartorzędu leży w granicach JCWP PLRW600025188149 o nazwie Dopływ z Jezior Skulskich,
typ JCWP – cieki łączące jeziora,
status - naturalna,
ocena stanu – słaby,
ocena ryzyka – niezagrożona

4.7.1. Jeziora

Największymi jeziorami są:

Jezioro Mikorzyńsko – Wąsoskie,

Jezioro Ślesińskie,

Jezioro Licheńskie,

Jezioro w wyrobisku odkrywki Pątnów III w Mikorzynie.

Charakterystykę jezior podaje tabela:

Nazwa jeziora	Pow. zwierciadła wody (ha)	Głębokość maks. (m)	Głębokość średnia (m)	Długość maks. (m)	Szerokość maks. (m)	Linia brzegowa (m)
Jezioro Mikorzyńsko-Wąsowskie	251,8	36,5	11,5	6 100	650	15 300
Jezioro Ślesińskie	152,3	24,5	7,6	4 520	540	11 500
Jezioro Licheńskie	147,6	12,6	4,5	4 280	510	12 650
Jezioro w wyrobisku	346	ok. 50	Ok. 24	2 900	1 600	-

Wszystkie jeziora (oprócz w wyrobisku odkrywki Pątnów III) są włączone w obieg chłodniczy elektrowni „Konin" i „Pątnów". Obieg chłodzenia funkcjonuje niejednakowo w różnych sezonach roku. W okresie występowania niższych temperatur – od października do kwietnia w tzw. bliskim obiegu znajdują się Jezioro Licheńskie i południowa część jeziora Wąsosko – Mikorzyńskiego. W sezonie letnim uruchomiany jest daleki obieg chłodzenia, w który dodatkowo włączone jest jezioro Ślesińskie.

Poziom wód w jeziorach obiegu chłodniczego winien być utrzymywany na stałym poziomie. Deficyty wody w jeziorach uzupełniane są poprzez uruchomienie pompowni przerzucającej wodę z rzeki Warty.

Wszystkie jeziora użytkowane są w celach rekreacyjno – turystycznych, zarówno przez wypoczynek sobotnio niedzielny jak i okresowy. Nad jeziorami usytuowane są liczne tereny zabudowy rekreacyjnej i ośrodki wczasowe. Jeziora Wąsosko-Mikorzyńskie i Ślesińskie włączone są w system drogi wodnej Odra – Wisła, jako Kanał Ślesiński.

Jezioro Mikorzyńsko – Wąsoskie

Od południa połączone jest z Jeziorem Pątnowskim a od północy z Jeziorem Ślesińskim. Dopływami jeziora są: kanał zrzutowy z elektrowni, „Rów Główny" odprowadzający

wody kopalniane „czyste" i rów dopływowy od strony północno zachodniej – okresowo suchy. Wiosną 1998 r. zakończono pompowanie wód czystych.

Jezioro udostępnione jest dla celów rybołówstwa. Występują w nim ryby: leszcz, krąp, ukleja, okoń, sandacz, płoć, jazgarz, ciernik, lin i węgorz.

Jest to jezioro typu leszczowego.

W jeziorze są dobre warunki do tarła, żerowania i wzrostu ryb ze względu na obfitość roślinności zanurzonej.

Otoczenie jeziora stanowią gleby płowe, zakwaszone kl. IV, gleby brunatne II – III klasy (występują w okolicach Ślesina). Lasy mieszane zajmują duże powierzchnie wokół jeziora, zwłaszcza po wschodniej stronie jeziora.

Jezioro Ślesińskie

Od północy z jeziora wypływa Kanał Ślesiński (Warta – Gopło), a od południa jezioro połączone jest z jeziorem Mikorzyńsko – Wąsoskim. Po wschodniej stronie jest zrzut kanału ciepłego wypływającego z jeziora Licheńskiego.

Po stronie zachodniej do jeziora dopływa Kanał Szyszyński oraz rów okresowy.

Jezioro udostępnione jest do połowów rybackich. Występują w nim ryby: leszcz, krąp, ukleja, okoń, sandacz, płoć, jazgarz, ciernik, lin, wzdręga i kleń. Jest to jezioro typu leszczowego.

Gospodarka rybacka opiera się o rozwój naturalny.

Otoczenie jeziora stanowią gleby płowe, należące do tzw. gleb brunatnoziemnych kl. IV, gleby brunatne II – III klasy (występują w okolicach Ślesina i na północ od jeziora). Po wschodniej stronie jeziora znajdują się gleby rdzawe należące do gleb bielicoziemnych zasobnych w glinokrzemiany. Są to gleby kwaśne.

Obszar po zachodniej stronie jeziora zajmują pola uprawne i łąki, reszta przyległych terenów pokryta jest borem świeżym i borem mieszanym. Lasy mieszane zajmują duże powierzchnie wokół jeziora, zwłaszcza po wschodniej stronie jeziora.

Lasy zajmują 46.7 % powierzchni zlewni. Strome skarpy nad brzegiem pokryte są zadrzewieniami ubarwiając malowniczy krajobraz.

Jezioro Licheńskie

Jezioro Licheńskie jest jednym z wielu jezior rynnowych, należących do rynny Jeziora Gopło. System rynnowy, do którego zalicza się Jezioro Licheńskie, włączony jest do

Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej. Jezioro to graniczy od zachodu z Jeziorem Pątnowskim, a od północy poprzez kanał zrzutowy z Jeziorem Ślesińskim.

Dopływ jeziora stanowi kanał zrzutowy wpadający do jeziora w południowej części.

Podgrzanie wód jeziora spowodowało zaburzenie naturalnego cyklu wymiany ciepła. Zamarzanie wód jeziora następuje jedynie w przypadku wyjątkowo mroźnych zim.

Podwyższone temperatury wody spowodowały zmiany w biocenozie jeziora, a więc i zmianę dotychczasowego charakteru gospodarki rybackiej. Zmianie uległ skład gatunkowy ryb. Gospodarczo jezioro to jest wykorzystywane do hodowli amura i tołpygi. Jezioro należy do typu jezior leszczowych.

Ze względu na podwyższone temperatury wody jezioro jest wykorzystywane dość intensywnie w celach rekreacyjnych.

Gleby po stronie zachodniej jeziora to gleby płowe, zakwaszone kl. IV, po stronie wschodniej występują urodzajne gleby brunatne kl. II – III. Od południa przylegają gleby torfowe. Lasy iglaste zajmują 23,4 % powierzchni zlewni jeziora.

Jezioro w wyrobisku odkrywki Pątnów III w Mikorzynie

Jezioro znajduje się w końcowej fazie wypełniania. Docelowy poziom zwierciadła wody osiągnie rzędną 83,5 m npm. Pojemność zbiornika wynosi ok. 83,36 mln m^3. Zbiornik zasilany jest wodami podziemnymi oraz czystymi wodami kopalnianymi pochodzącymi z odwodnienia odkrywek „Jóźwin".

W stosunku do 1100 jezior Pojezierzy Wielkopolskiego i Pomorskiego o powierzchni powyżej 10 ha, zbiornik w wyrobisku odkrywki „Pątnów" znajdzie się na 24 miejscu pod względem powierzchni, na 8 miejscu pod względem objętości, na 4 miejscu wśród jezior o największej maksymalnej głębokości, na 1 miejscu pośród jezior o największej głębokości średniej.

źródło: Grzegorz Wachowiak, Agata Wachowiak, Zbiornik w wyrobisku końcowym odkrywki „Pątnów" Kopalni Węgla Brunatnego „Konin" i jego bilans wodny za okres 2003 – 2004. Badania fizjograficzne nad Polską Zachodnią Seria A – Geografia Fizyczna, Tom 56: 157–176, 2005 r.

Aktualnie zbiornik, wraz z przybrzeżnym pasem terenu, stanowi własność prywatną. Zbiornik ten – dzięki wielkości i proporcjom ukształtowania akwenu oraz zbliżeniu do rynny jezior ślesińskich – wykazuje znaczny potencjał dla rozwoju różnorodnych form rekreacji wzbogacających ofertę wypoczynkową gminy. Włączenie zbiornika do systemu rekreacji wzmacnia znaczenia rejonu Pątnów – Mikorzyn dla regionu Konińskiego.

4.7.2. Cieki powierzchniowe

Na terenie gminy Ślesin znajduje się niewielki odcinek kanału Warta – Gopło oraz Kanał Szyszyński – główny rów odprowadzający wodę z systemu melioracyjnego.
Sieć rzeczna gminy jest uboga, charakteryzuje się dużą ilością drobnych cieków, należących do dorzecza Strugi Biskupiej lub uchodzących bezpośrednio do jezior Ślesińskiego, Mikorzyńskiego lub Licheńskiego.

Intensywna eksploatacja złóż węgla brunatnego spowodowała zachwianie równowagi hydrogeologicznej. Duża część gminy znalazła się w zasięgu leja depresyjnego kopalni a ciąg jezior Gosławskiego – Pątnowskiego – Mikorzyńskiego – Ślesińskiego oraz jezioro Licheńskie znalazły się w systemie chłodzenia zespołu elektrowni.
Jako rekompensatę za ubytki wody w studniach gospodarczych gmina i Kopalnia Węgla Brunatnego wybudowała studnie wody pitnej z podwęglowych pokładów wodonośnych oraz sieć wodociągów wiejskich. Cała gmina jest zwodociągowana i w pełni zaspokaja zapotrzebowanie na wodę pitną i cele gospodarcze.

4.7.3. Kanał Ślesiński

Kanał Ślesiński wykorzystuje rynnę tzw. jezior ślesińskich i stanowi drogę żeglowną II klasy. Jest dostępny dla barek o nośności do 600 ton. Jego głębokość w najpłytszym miejscu wynosi 2,5 m. Obecnie w znikomym stopniu jest wykorzystywany do transportu towarów, jedynie w sezonie letnim staje się coraz bardziej atrakcyjnym szlakiem turystycznym. Walory rekreacyjne kanału podnosi pozwolenie na poruszanie się po nim łodziami motorowymi.

W sytuacji ujemnego bilansu wodnego na stanowisku szczytowym zachodzi konieczność przerzutów wody z Warty do jeziora Pątnowskiego dla uzupełnienia okresowego deficytu wody w jeziorach. Na wielkość deficytu maja wpływ:

- wysokość opadów atmosferycznych i wielkość spływu powierzchniowego ze zlewni, intensywność parowania z powierzchni podgrzanych jezior koni niskich, stawów hodowlanych i powierzchni terenu,
- ilość i stopień podgrzania wód chłodniczych z ZE PAK, kształtujących termikę jezior,
- stopień infiltracji wód z jezior do leja depresyjnego wokół czynnych odkrywek węgla brunatnego w dorzeczu Strugi Biskupiej,
- ilość wód pokopalnianych i opadowych dopływających Strugą Biskupią,

- bezzwrotne pobory wody dla potrzeb technologicznych Cukrowni Gosławice S.A., Huty Aluminium Konin S.A., Elektrowni Konin i Pątnów,
- odpływ części wód poprodukcyjnych z kompleksu stawów hodowlanych Gospodarstwa Rybackiego Gosławice sp. z o.o. na dolne stanowisko Kanału Ślesińskiego (poniżej śluzy Pątnów).

Poziom wody w jeziorach stanowiska szczytowego jest kontrolowany i sterowalny. Przepływ wody odbywa się w dwóch kierunkach w zależności od potrzeb, na południe do Warty lub na północ do Noteci.

4.8. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

4.8.1. Gleby i ich wykorzystanie

Gmina Ślesin odznacza się dobrymi warunkami glebowymi, dotyczy to zwłaszcza zachodniej części gminy, gdzie duże powierzchnie gleby kl. III i IV, lokalnie nawet II, zaliczane do kompleksu pszennego dobrego i pszenno – żytniego. Są to na ogół gleby brunatne lub bielicowe wytworzone z gleb i piasków gliniastych na glinie, a na terenach wilgotniejszych także czarne ziemie. Występują one głównie w zachodniej części gminy i są wykorzystywane do intensywnej produkcji rolnej.

Struktura użytkowania gruntów w gminie Ślesin przedstawia się następująco:
Ogólna powierzchnia gminy - 14 563ha, w tym:

użytki rolne - *8 600 ha, w tym gleby kl. II–IV zajmują 61% powierzchni,*

sady - *720 ha (5%),*

użytki zielone - *916,3 ha (6,3%)*

lasy - *2 300 ha (20%)*

Tabela 4. Kompleksy rolniczej przydatności gleb na terenie gminy Ślesin

Numer kompleksu	Nazwa kompleksu	% powierzchni
2	Pszenny dobry	1,8
3	Pszenny wadliwy	0,2
4	Żytni bardzo dobry	10,6
5	Żytni dobry	33,4
6	Żytni słaby	34,5
7	Żytni bardzo słaby	16,2
8	zbożowo-pastewny mocny	1,6
9	Zbożowo-pastewny słaby	2,0

Źródło: Instytut gleboznawstwa w Puławach

Największą powierzchnię zajmują kompleksy żytni słaby i żytni dobry, które stanowią 67,9 % powierzchni gruntów wykorzystywanych rolniczo w gminie.

Kompleks użytków zielonych średnich zajmuje 12,3%,a kompleks użytków zielonych słabych i bardzo słabych zajmuje 87,7% powierzchni użytków zielonych.

Struktura upraw na terenie gminy jest podyktowana niezbyt korzystnymi warunkami glebowymi. Największy udział w strukturze zasiewów mają zboża (żyto 40%, mieszani zbóż 18%).zaś na niewysokie plony mają wpływ nie tylko słabe gleby, ale również warunki klimatyczne, w tym niedobór wody.

4.8.2. Gospodarka leśna

Lasy na terenie gminy Ślesin stanowią 6,19% powierzchni ogólnej gminy, t.j. 525 ha. Lasy państwowe zajmują powierzchnię 410,80 ha, w tym 401,90 ha stanowi powierzchnia zalesiona, użytki rolne 4,57 ha, a wody zajmują 4,33 ha. Średni wiek drzewostanu wynosi 50-70 lat. Lasy te są administrowane przez Nadleśnictwo Konin. Resztę stanowią lasy prywatne porozrzucane po terenie gminy.

Główne skupiska leśne znajdują się we wschodniej części obszaru gminy, w pobliżu miejscowości Ślesin, Półwiosek Lubstowski, Różopole, Leśnictwo, Ignacewo, Niedźwiady i Licheń Stary, a także w okolicy wsi Kępa, w południowej części gminy.

Na terenie lasów dominuje sosna zwyczajna, która stanowi 85% drzewostanu, a pozostałe najliczniej występujące gatunki to: brzoza, olsza, dąb, świerk.

We wschodniej części gminy leży największy kompleks leśny, w przeważającej części o typie siedliskowym boru mieszanego świeżego, z niewielkimi fragmentami lasu mieszanego świeżego, o dość zróżnicowanym drzewostanie, głównie II i IV klasy wiekowej, gdzie występuje sosna dąb, brzoza.

Wzdłuż Kanału Ślesińskiego oraz w obrębie jezior spotkać można siedliska łęgu jesionowo-olszowego.

Gleby, na których znajdują się kompleksy leśne, to gleby piaszczyste bielicowe, bądź torfowe w okolicy terenów łąkowo-bagiennych.

Najbardziej predysponowane tereny do zalesienia, ze względu na niską jakość bonitacyjną gleb i położenie w większości w pobliżu istniejących kompleksów leśnych to okolice

miejscowości Żółwieniec, Szyszyńskie Holendry, Głębockie i Wygoda. Należą one do osób prywatnych.

5. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

5.1. Zarys historii obszaru gminy

Najdawniejsze ślady cywilizacji w regionie pochodzą z wczesnego neolitu (od ok. 5400 do 1800 p.n.e.) i związane są z rozwojem osadnictwa po okresie ostatniego zlodowacenia. Mieszkańcy, którzy przybyli na tereny Polski z kręgu kultur naddunajskich, zaczęli wówczas (m.in. w związku z najazdami wojowniczych plemion azjatyckich) organizować się w większe grupy społeczne i wznosić warowne osady. Stopniowo następowała zmiana typu gospodarki zbieracko-łowieckiej na rolniczą. Przykładem osad z tego okresu jest osada w Brześciu Kujawskim.

W wiekach późniejszych (od VI w. p.n.e.) Polska stała się terenem najazdów plemion scytyjskich, sarmackich (ze wschodu) oraz celtyckich i germańskich (z zachodu). Najeźdźcy często asymilowali się, osiadając na pobitych terenach. Wyprawy owe - poza zniszczeniami - przyniosły jednak naszym ziemiom zdobycze świata cywilizowanego. Wywołały także rozwój wymiany handlowej - pierwsze ślady tzw. szlaku bursztynowego znad Bałtyku po Rzym datowane są na V w. p.n.e.

Handel zamarł w V wieku, w okresie najazdów Hunów. Wówczas ziemie Wielkopolski zdominował system drobnoplemienny. Obszar Wielkopolski zamieszkiwały już wówczas według niektórych historyków najprawdopodobniej plemiona słowiańskie, jak np. Serbowie. W VIII wieku Serbowie wywędrowali nad Łabę, a dorzecze Warty zajął zachodni odłam Polan. Na początku X wieku władzę nad grodami plemiennymi Polan przejęli Piastowie. (oprac. własne na podstawie Wikipedii i www.poland.gov.pl).

Okres od XI wieku do współczesności to czas dość dokładnie opisany w literaturze historycznej.

Według legendy nazwa miasta Ślesin pochodzi od imienia rodu Szleszy, który zasiedlił we wczesnym średniowieczu teren półwyspu nad przesmykiem łączącym jeziora. Przez wieki ulegała ona przekształceniom - Sleszyn, Slessyno, Szlyeszyno, Sliesin, by od 1889 roku ustalona została oficjalna, obowiązująca dzisiaj, wersja nazwy.

Pierwsza wzmianka o miejscowości Ślesin pojawiła się w 1231 roku w dokumencie księcia Konrada I Mazowieckiego, który wtedy nadał wieś biskupom poznańskim w zamian za zaciągnięte długi. W ich posiadaniu była do końca XVIII w. 20 stycznia 1358 roku miejscowość Szleszyno otrzymała średzkie prawa miejskie, nadane przez Kazimierza Wielkiego. Biskup poznański Jan Teczyński uhonorował wtedy miasto herbem Dulicz. Jednym z przywilejów było prawo organizowania targów przez 7 lat. Pozwoliło to na gospodarczy rozwój miasteczka, gdzie mieszkańcy prowadzili handel owcami, wołami i trzodą chlewną z niemieckimi kupcami. Osiem razy w roku odbywały się tu jarmarki połączone ze spędem bydła. Już wtedy zaznaczyło się korzystne położenie miasta na szlaku handlowym łączącym Wielkopolskę z Mazowszem, a później głównie Poznań z Warszawą. Miasteczko nigdy jednak nie rozrosło się ani liczebnie, ani gospodarczo. O jego małym znaczeniu przekonuje fakt, że w 1458 roku w czasie "wojny trzynastoletniej" prowadzonej z Zakonem Krzyżackim osada była zobowiązana wystawić tylko dwóch pieszych. Z okresu lokacji Ślesina pochodzi jego układ urbanistyczny o małomiasteczkowej zabudowie z murowanymi parterowymi domami.

W 1655 roku w trakcie najazdu Szwedzi spalili zabytkowy drewniany kościół, który wprawdzie odbudowano, ale został potem ponownie zniszczony w pożarze. Z kolejnym żywiołem, miasto musiało się zmierzyć w 1725 roku, kiedy to przez Polskę przechodziły powodzie, które dotknęły też osady położone nad jeziorami ciągnącymi się do Gopła. Nabrzeżne domostwa zostały zalane, a ludzie zmuszeni byli je opuścić i szukać wyżej położonych terenów w pobliskiej puszczy. Budowano tam szałasy czekając aż poziom wód opadnie, po czym zaczęto odbudowę osady.

Od 1793 roku miasto, wraz z całą Wielkopolską, znalazło się pod zaborem pruskim. Ówczesne źródła podają że miasto zamieszkiwało w tym czasie 175 mieszkańców, z czego większość trudniła się rolnictwem, a na jego terenie znajdowało się 45 drewnianych domów. Właściciel miasta posiadał 2 wiatraki. W 1800 roku miasto liczyło już 489 mieszkańców, co świadczy o rozwoju gospodarczym.

W 1807 roku miasto znalazło się w Księstwie Warszawskim. W roku 1812 w Ślesinie zbudowano na cześć Napoleona (inne źródła podają, że na cześć monarchy Księstwa – księcia warszawskiego i równocześnie króla Saksonii Fryderyka Augusta I Wettina) łuk triumfalny zwany powszechnie "Bramą Napoleona", który do dziś jest najcenniejszym zabytkiem w mieście.

W 1815 roku miasto znalazło się w Królestwie Polskim. Dziesięć lat później mieszkało już w nim 881 osób w 107 domach. W czasie zrywu niepodległościowego z 1863 roku walki

toczyły się w pobliskim Ignacewie. W 1870 roku Ślesin utracił prawa miejskie za czynne uczestnictwo obywateli w powstaniu. 31 maja 1879 roku miejscowość znalazła się w gminie Sławoszewek należącej do powiatu konińskiego.

Specjalizacją tego obszaru była wtedy hodowla gęsi i pierza. W okolicach wytworzyła się tzw. kmina ochweśnicka, żargon używany przez wędrownych handlarzy, zapożyczony od skulskich malarzy obrazów kultu maryjnego – tzw. Ochweśników (od żargonowego "ochweśnik" – obraźnik, malarz obrazów religijnych, z czasem sprzedawca). Tego żargonu używano także w Krotoszynie.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości rozpoczął się okres znacznego rozwoju miasta. Gliniane domy zastępowano murowanymi, a piaszczyste dotąd drogi brukowano polnym kamieniem. W 1921 roku Ślesin odzyskał prawa miejskie i liczył 2 078 osób oraz 209 domów. Ślesinianie w podzięce za wolną ojczyznę wybudowali w 1922 roku Pomnik Św. Rodziny, który w czasie II wojny światowej został zniszczony i w 1991 odbudowany. Do II wojny światowej na terenie miasteczka mieszkali też osadnicy niemieccy i Żydzi.

We wrześniu 1939 roku na terenie gminy, nad brzegiem jezior Mikorzyńskiego i Ślesińskiego oraz kanału Warta – Gopło, kompania z 17 DP, junaków i 37 robotników zbudowała 7 schronów. Obsadził je Batalion ON "OPALENICA", który miał osłaniać odwrót Armii Poznań.

Zachowany do dziś układ przestrzenny Ślesina ukształtował się ostatecznie w wyniku regulacji przeprowadzonej w 2 poł. XIX w. Wytyczono wówczas regularny, prostokątny rynek w miejscu dawnego placu targowego powstałego z rozszerzenia ulicówki. Zabudowa mieszkalna pochodzi głównie 2 poł. XIX i początku XX w. Jest ona typowa dla małych miasteczek, 1 – 2 kondygnacyjna, w układzie kalenicowym, w rynku i jego sąsiedztwie zwarta, a dalej wolnostojąca. Stan tej zabudowy jest zadowalający.

5.2. Stan dziedzictwa kulturowego

Na dziedzictwo kulturowe danego obszaru składają się wszystkie ślady działalności ludzkiej w środowisku fizycznym, zarówno historyczne jak i współczesne. Jako miejsca o znaczeniu historycznym i zabytki, stanowią one niezastąpione źródła informacji o życiu i działaniach człowieka oraz o historycznym rozwoju kultury regionu. Ponieważ ślady te, stanowiące zasoby dziedzictwa kulturowego, mają charakter nieodnawialny, gospodarowanie nimi musi podlegać ochronie.

Zabytki i miejsca składające się na dziedzictwo kulturowe, wraz ze związanymi z nim wartościami duchowymi, zjawiskami historycznymi i obyczajowymi, mają znaczenie dla tożsamości i ciągłości rozwoju politycznego, społecznego i kulturalnego wspólnoty cywilizacyjnej.

Dziedzictwo kulturowe gminy Ślesin obejmuje szeroki zakres reliktów, od najstarszych – archeologicznych, poprzez układy urbanistyczne i pojedyncze obiekty zabytkowe, pomniki upamiętniające wydarzenia historyczne, do zabytków kultury niematerialnej, jak lokalna gwara czy zwyczaje.

W „Raporcie o stanie zabytków w gminie Ślesin" stan zachowania obiektów zabytkowych oceniono generalnie na dobry i dostateczny (dla parków dworskich i pałacowych).

Najcenniejsze obiekty zabytkowe zostały wpisane do rejestru zabytków. Są to:

w Ślesinie:

- układ urbanistyczny z XIX-XIX w. (A-462/203 z dnia 21.08.1991 r.),
- zespół kościoła parafialnego (204/Wlkp/A z dnia 18.11.2004 r.), obejmujący: kościół z 1604 r., prezbiterium z 1900 r., cmentarz przykościelny z pocz. XVII w., ogrodzenie z pocz. XX w. i plebanię z XIX/XX w.,
- cmentarz parafialny (A-479/220 z dnia 20.07.1992 r.),
- łuk triumfalny z 1812 r. (A-89/140 z dnia 12.07.1968 r.,

w Biskupiu:

- Zespół pałacowy (A-263/5 z dnia 30.04.1984 r.), obejmujący pałac z 1905 r. i park krajobrazowy,

w Mikorzynie:

- Zespół pałacowy (A-260/2 z dnia 15.02.1984 r.), obejmujący pałac z 2 poł. XIX w., park krajobrazowy i owczarnię (obecnie hotel i restauracja),

w Ostrowążu:

- kościół parafialny z 1946 r. (A-535/276 z dnia 9.11.1998 r.),

w Piotrkowicach:

- Zespół dworski (A-261/3 z dnia 15.02.1984 r.), obejmujący dwór z 1885 r. i park krajobrazowy,

w Wąsoszach:

- zespół kościoła parafialnego (350/Wlkp/A z dnia 28.06.2006 r.), obejmujący: kościół z 2 poł. XVI w. do 1868 r., cmentarz przykościelny, ogrodzenie z bramą z 2 poł. XIX w, plebanię wraz z ogrodem z poł. XIX w.,
- cmentarz parafialny z poł. XIX w. i grobowiec rodziny Mierzyńskich z 1917 r.

(A-477/218 z dnia 20.07.1992 r.).

Pozostałe obiekty zabytkowe zostały ujęte w spisie obiektów zabytkowych miasta i gminy Ślesin. Ich wykaz stanowi załącznik do tekstu studium.

Dla potrzeb ochrony, zasoby dziedzictwa kulturowego uporządkowano w następujące kategorie, dla których określono zasady ochrony konserwatorskiej:

5.3. Układy urbanistyczne i ruralistyczne

Aktualnie ochroną jest objęty jedynie układ urbanistyczny miasta Ślesina, wpisany do rejestru zabytków. Obszar ten jest objęty strefą „B" ochrony konserwatorskiej (zachowanych elementów zabytkowych) i otoczony strefą „K" ochrony krajobrazu. Ochroną objęta jest zabudowa ulic Żwirki i Wigury i Kościelnej od Rynku do zespołu parafialnego oraz obszar Rynku i parku miejskiego. Strefa ochrony krajobrazu poszerza obszar chroniony o teren pomiędzy strefą „B" a brzegiem jeziora Mikorzyńskiego. Ochronie podlega charakter zabudowy obejmujący jej skalę, formę bryły budynków i układ ich dachów oraz zwartość zabudowy.

Układy ruralistyczne nie zostały dotychczas rozpoznane pod kątem ich wartości zabytkowej i zgodnie z „Raportem o stanie zabytków w gminie Ślesin" wymagają przeprowadzenia odpowiednich studiów.

Przeprowadzona inwentaryzacja stanu zagospodarowania terenów w gminie ujawniła występowanie lokalnych wartościowych zespołów zabudowy wiejskiej, które niestety ulegają stopniowej degradacji poprzez wznoszenie nowych obiektów o cechach niespójnych z zastaną przestrzenią (np. zabudowa z cegły nietynkowanej w Dużych Niedźwiadach i Wierzelinie, korzystnie wyróżniająca się na tle innych wsi).

5.4. Zespoły sakralne, pałacowe i dworskie

Podlegają one ochronie w granicach założeń wraz z ich najbliższym otoczeniem – strefą ochrony konserwatorskiej o szerokości 50 – 100 m wokół granic działek, na których się znajdują. Szerokość strefy powinna uwzględniać znaczenie widoku dla całościowego odbioru obiektu.

Strefy ochrony konserwatorskiej wyznaczono dla 2 zespołów kościoła parafialnego: w Ślesinie i w Wąsoszach, 2 zespołów pałacowych: w Biskupiu i w Mikorzynie oraz 2 zespołów dworskich: w Piotrkowicach i w Wąsoszach.

W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej obowiązuje:

a) zachowanie historycznej parcelacji (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),

b) zachowanie zabytkowej zabudowy,

c) zachowanie zabytkowej zieleni,

d) podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,

e) użytkowanie w sposób nie kolidujący z historyczną funkcją obiektu.

5.5. Cmentarze

Strefy ochrony konserwatorskiej wyznaczono także dla 8 cmentarzy ewangelickich: w Szyszyńskich Holendrach, Pogorzelach, Wierzelinie, Lizawach, Makarowie, Półwiosku Starym i Wygodzie oraz dla 1 cmentarza żydowskiego w Różopolu.

Ochrona obowiązuje w granicach cmentarza oraz jego najbliższym otoczeniu.

Dla nieczynnych cmentarzy postuluje się przyjęcie zewnętrznej strefy ochronnej o szerokości ok. 10 m.

W granicach cmentarza obowiązuje:

a) zachowanie historycznej parcelacji,

b) zachowanie historycznego układu,

c) zachowanie zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,

d) zachowanie zabytkowej zieleni.

5.6. Obiekty architektury i budownictwa

Ochroną konserwatorską objęte są obiekty wraz z ich najbliższym otoczeniem. Należą do nich ujęte w spisie obiektów zabytkowych pojedyncze budynki, budowle wojskowe (schrony bojowe w Głębockiem), kapliczki przydrożne, pomniki. Wymagane jest zachowanie zabytkowej formy architektonicznej budynków oraz zachowanie zgodności zmian dokonywanych w budynkach z dotychczasową formą i wystrojem elewacji. Nowe budynki w otoczeniu obiektu zabytkowego powinny nawiązywać do form zastanych.

5.7. Zabytki archeologiczne

5.7.1. Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy Ślesin zarejestrowano stanowiska archeologiczne począwszy od neolitu (kultury pucharów lejkowatych i amfor kulistych), poprzez epokę wczesnego brązu, kulturę łużycką, kulturę przeworską, średniowiecze, aż po okres nowożytny.

Zasięg stanowisk archeologicznych został wyznaczony na podstawie badań powierzchniowych, jednak nie zawsze odpowiada on dokładnie zasięgowi występowania pozostałości osadnictwa pradziejowego pod ziemią. Stąd w przypadku koncentracji stanowisk archeologicznych operuje się pojęciem „strefy intensywnego występowania stanowisk archeologicznych". Wszystkie zewidencjonowane stanowiska archeologiczne oraz strefy ich występowania podlegają ochronie konserwatorskiej, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.).

Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, na obszarach występowania stanowisk archeologicznych oraz w strefie ich ochrony, podczas realizacji inwestycji związanych z robotami ziemnymi, wymagane jest przed uzyskaniem pozwolenia na budowę przeprowadzenie prac archeologicznych w zakresie uzgodnionym pozwoleniem na badania archeologiczne Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – Delegatury w Koninie.

Na terenie gminy znajduje się jedno stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków:

Miejscowość	**Typ stanowiska**	**Ob. AZP**	**Nr st.**	**Nr rejestru**	**Nr działki**	**Dok.**
Kijowiec	gródek stożkowaty	52-41	5/145	420/WIkp/C	50/6	KN1N/00023067/8
					130/2	KN1N/00023067/8

Stanowisko to jest objęte ścisłą ochroną konserwatorską zgodnie z art. 7 ust. 1 Ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami. Na jego terenie obowiązuje zakaz prowadzenia jakichkolwiek robót budowlanych.

5.7.2. Układy urbanistyczne, zespoły pałacowo-parkowe oraz obiekty wpisane do rejestru zabytków lub podlegające ochronie konserwatorskiej

Na obszarach objętych ochroną konserwatorską lub w bliskim ich sąsiedztwie, podczas realizacji inwestycji związanych z robotami ziemnymi, wymagane jest przed uzyskaniem pozwolenia na budowę przeprowadzenie prac archeologicznych w zakresie uzgodnionym pozwoleniem na badania archeologiczne Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – Delegatury w Koninie.

5.7.3. Obszary szerokopłaszczyznowych prac ziemnych, związanych z budową dróg, budynków halowych itp.

W przypadku podejmowania szerokopłaszczyznowych prac ziemnych niezbędne jest uzyskanie wytycznych konserwatorskich i określenie przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – Delegaturę w Koninie zakresu badań archeologicznych. Obowiązkowo należy przeprowadzić:

- rozpoznawcze badania powierzchniowo-sondażowe,
- ratownicze badania wykopaliskowe, wyprzedzające inwestycję na wytypowanych stanowiskach archeologicznych,
- badania archeologiczne na nowych obiektach archeologicznych,
- stały nadzór archeologiczny podczas zdejmowania warstwy humusowej na terenie inwestycji.

Wszystkie prace archeologiczne muszą być uzgodnione pozwoleniem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu – Delegatury w Koninie, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.

5.7.4. Obszary szerokopłaszczyznowych prac ziemnych, związanych z eksploatacją złóż węgla brunatnego i surowców mineralnych

Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się w obrębie szerokopłaszczyznowego zadania inwestycyjnego (kopalnia odkrywkowa, eksploatacja złóż) obowiązek przeprowadzenia:

- rozpoznawczych badań powierzchniowo-sondażowych,
- ratowniczych badania wykopaliskowych, wyprzedzających inwestycję na wytypowanych stanowiskach archeologicznych,
- badań archeologicznych na nowych obiektach archeologicznych.

Wszystkie prace archeologiczne muszą być uzgodnione pozwoleniem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu – Delegatury w Koninie, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.

6. Uwarunkowania wynikające z warunków życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

6.1. Zagadnienia demograficzne

6.1.1. Struktura ludności

Pod względem ilości mieszkańców gmina Ślesin zajmuje 1 miejsce w powiecie oraz 57 miejsce wśród wszystkich gmin i 38 wśród gmin miejsko-wiejskich w województwie.

Liczba ludności w gminie w okresie 1995 r. – 2010 r. kształtowała się w następujący sposób:

Stan ludności gminy w okresie 1995-2010

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem	12537	12593	12657	12775	12903	12995	13017	13136	13214	13342	13410	13477	13620	13702	13779	13875
mężczyźni	6318	6342	6376	6387	6434	6470	6440	6490	6517	6572	6589	6629	6685	6740	6786	6845
kobiety	6219	6251	6281	6388	6469	6525	6577	6646	6697	6770	6821	6848	6935	6962	6993	7030
w mieście																
ogółem	2840	2823	2852	2937	3012	3043	3033	3072	3069	3077	3079	3108	3135	3144	3182	3200
mężczyźni	1401	1394	1399	1416	1463	1473	1467	1490	1497	1487	1486	1518	1528	1543	1560	1562
kobiety	1439	1429	1453	1521	1549	1570	1566	1582	1572	1590	1593	1590	1607	1601	1622	1638
na wsi																
ogółem	9697	9770	9805	9838	9891	9952	9984	10064	10145	10265	10331	10369	10485	10558	10597	10675
mężczyźni	4917	4948	4977	4971	4971	4997	4973	5000	5020	5085	5103	5111	5157	5197	5226	5283
kobiety	4780	4822	4828	4867	4920	4955	5011	5064	5125	5180	5228	5258	5328	5361	5371	5392

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W analizowanym okresie liczba ludności równomiernie wzrastała, średnio o 89 osób. Gęstość zaludnienia gminy wynosi 95 os./km^2 , co daje jej 4 miejsce w powiecie.

W strukturze ludności według płci w województwie wielkopolskim nieznacznie przeważają kobiety. Od 1999 r. ich udział kształtuje się na poziomie 51,5% (w kraju 51,7% od 2006 r.), a współczynnik feminizacji, czyli liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn, wynosi 106 (wobec 107 w kraju). W wielkopolskich miastach przewaga liczebna kobiet była większa; na 100 mężczyzn przypadało tam przeciętnie 111 kobiet, podczas gdy na wsi utrzymywał się stan bliski równowadze płci (101 kobiet na 100 mężczyzn). Największe wartości współczynnik feminizacji osiągnął w miastach na prawach powiatu: w Poznaniu na 100 mężczyzn przypadało 115 kobiet, w Kaliszu – 114 oraz w Lesznie i w Koninie – 110. Najbardziej wyrównane pod względem proporcji płci są

powiaty leszczyński i słupecki, gdzie na 100 mężczyzn przypadało 101 kobiet. Przewaga liczebna kobiet wzrasta z wiekiem. O ile w przedziale wiekowym od 0 do 40 lat na 100 mężczyzn w Wielkopolsce przypadało średnio 96 kobiet, to powyżej 80 roku życia było ich ponad 2-krotnie więcej niż mężczyzn.

Źródło: GUS

6.1.2. Ruch naturalny ludności

W analizowanym okresie w gminie notuje się spadek liczby urodzeń. W połowie lat 90-tych przychodziło na świat przeciętnie 160 osób, a w ostatnich latach liczba ta osiągnęła poziom 144 .

Liczba zgonów wykazuje stabilność, przeciętnie wynosi 120 – 130.

Przyrost naturalny utrzymywał, przy systematycznym spadku, dodatnie wartości do 2009 r.; w roku 2010 osiągnął wartość ujemną -2. Obecnie trudno ocenić, czy jest to zapowiedź trwałego podwyższenia śmiertelności w gminie.

Bilanse ruchu naturalnego ludności charakteryzują się małymi wartościami bezwzględnymi, co zwiększa ich relatywne coroczne wahania.

W stosunku do wartości średnich dla obszarów wiejskich województwa wielkopolskiego, wskaźniki odniesione do 1000 mieszkańców kształtują się następująco:

wskaźnik urodzeń – niższy od przeciętnej,

wskaźnik zgonów – niższy od średniej,

wskaźnik przyrostu naturalnego – niższy od przeciętnej.

W porównaniu z gminami sąsiednimi, pod względem wartości bezwzględnych ruchu naturalnego, gmina wyróżnia się pozytywnie stałym przyrostem dodatnim.

Ruch naturalny ludności w okresie 1995-2010

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Urodzenia żywe																
ogółem	176	189	153	154	138	153	126	155	142	144	144	142	141	151	164	143
mężczyźni	103	81	79	78	71	88	53	78	73	71	70	72	67	88	94	80
kobiety	73	108	74	76	67	65	73	77	69	73	74	70	74	63	70	63
Zgony ogółem																
ogółem	127	150	140	124	121	121	126	116	116	109	137	123	105	114	132	124
mężczyźni	60	80	79	70	60	78	69	64	59	61	74	60	48	67	70	59
kobiety	67	70	61	54	61	43	57	52	57	48	63	63	57	47	62	65

Zgony niemowląt																
ogółem	1	0	0	1	0	2	0	2	2	0	2	0	0	1	3	2
mężczyźni	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	2	0	0	1	2	1
kobiety	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1
Przyrost naturalny																
ogółem	49	39	13	30	17	32	0	39	26	35	7	19	36	37	32	19
mężczyźni	43	1	0	8	11	10	-16	14	14	10	-4	12	19	21	24	21
kobiety	6	38	13	22	6	22	16	25	12	25	11	7	17	16	8	-2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

6.1.3. Ruch migracyjny

Ruch migracyjny w gminie regularnie utrzymuje dodatnie saldo, co jest tendencją korzystną. Ujemne saldo wystąpiło jedynie w 1995 roku. Łącznie w latach 1996 – 2010 gmina zyskała wskutek migracji 872 mieszkańców.

Saldo migracji jest korzystne dzięki dużemu napływowi, przewyższającemu również dosyć wysoki odpływ. Ruch migracyjny wykazuje więc stosunkowo duży obrót (suma napływu i odpływu).

Migracje na pobyt stały w okresie 1995-2010

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
zameldowania ogółem																
ogółem	160	227	170	222	236	190	148	236	228	212	193	241	286	149	192	225
mężczyźni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84	104
kobiety	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	108	121
wymeldowania ogółem																
ogółem	174	223	125	160	141	141	128	177	159	130	144	170	203	117	117	148
mężczyźni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47	66
kobiety	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70	82
saldo migracji																
ogółem	-14	4	45	62	95	49	20	59	69	82	49	71	83	32	75	77

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Oceniając ruch migracyjny należy przede wszystkim podkreślić jego pozytywną tendencję. Zdecydowana większość obszarów wiejskich wykazuje bądź saldo zbliżone do równowagi bądź trwałe niewielkie saldo ujemne.

6.1.4. Struktura wieku i płci

Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci w okresie 1995-2010

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci																
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem																
ogółem	12537	12593	12657	12775	12903	12995	13017	13136	13214	13342	13410	13477	13620	13702	13779	13875
mężczyźni	6318	6342	6376	6387	6434	6470	6440	6490	6517	6572	6589	6629	6685	6740	6786	6845
kobiety	6219	6251	6281	6388	6469	6525	6577	6646	6697	6770	6821	6848	6935	6962	6993	7030

w wieku przedprodukcyjnym																
ogółem	3776	3714	3676	3633	3636	3587	3500	3401	3345	3317	3269	3209	3192	3120	3063	3014
mężczyźni	1979	1929	1915	1890	1898	1870	1803	1736	1707	1691	1645	1615	1593	1563	1541	1528
kobiety	1797	1785	1761	1743	1738	1717	1697	1665	1638	1626	1624	1594	1599	1557	1522	1486
w wieku produkcyjnym																
ogółem	7027	7147	7248	7374	7460	7572	7676	7890	8015	8157	8271	8377	8505	8632	8736	8867
mężczyźni	3794	3866	3909	3934	3946	4010	4046	4161	4206	4268	4319	4388	4462	4555	4616	4690
kobiety	3233	3281	3339	3440	3514	3562	3630	3729	3809	3889	3952	3989	4043	4077	4120	4177
w wieku poprodukcyjnym																
ogółem	1734	1732	1733	1768	1807	1836	1841	1845	1854	1868	1870	1891	1923	1950	1980	1994
mężczyźni	545	547	552	563	590	590	591	593	604	613	625	626	630	622	629	627
kobiety	1189	1185	1181	1205	1217	1246	1250	1252	1250	1255	1245	1265	1293	1328	1351	1367

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Wskaźnik feminizacji – czyli liczba kobiet na 100 mężczyzn - na terenie gminy wynosi 103 i jest skutkiem wynoszącej 185 osób przewagi liczby kobiet (7030 wobec 6843). Jest to wartość o charakterze neutralnym, choć warto zauważyć że na obszarach wiejskich wskaźnik feminizacji jest zazwyczaj niższy – tak wysoki jest kolejnym dowodem na postępującą urbanizację społeczną.

Dla rozwoju gminy znacznie ważniejszy jest wskaźnik w grupie wiekowej 15-39 lat, odpowiedzialnej za dalszy rozwój demograficzny w najbliższych latach (grupa zawierania związków małżeńskich, wiek rozrodczy). W tej grupie gmina notuje wskaźnik 95 (2773 wobec 2637), który jest mniej korzystny niż przeciętnie na obszarach wiejskich województwa (97).

Udziały poszczególnych grup ekonomicznych, wynoszące odpowiednio 21,7%, 63,9% i 14,4%, należą do typowych. Sytuację gminy można uznać za neutralną.

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w okresie 1995-2010

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
w wieku przedprodukcyjnym	-	-	-	-	-	-	-	25,9	25,3	24,9	24,4	23,8	23,4	22,8	22,2	21,7
w wieku produkcyjnym	-	-	-	-	-	-	-	60,1	60,7	61,1	61,7	62,2	62,4	63,0	63,4	63,9
w wieku poprodukcyjnym	-	-	-	-	-	-	-	14,0	14,0	14,0	13,9	14,0	14,1	14,2	14,4	14,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Podobnie jak w innych gminach, najważniejszym problemem demograficznym gminy jest postępujące starzenie ludności, polegające na malejącej liczbie grupy przedprodukcyjnej i rosnącej liczbie grupy produkcyjnej.

Kolejną fazą tego procesu będzie przechodzenie roczników z grupy produkcyjnej do poprodukcyjnej. Pomiędzy rokiem 1995 a 2010, grupa przedprodukcyjna zmniejszyła liczebność o ponad 760 osób, czyli o 20%. Grupa ta w roku 1995 stanowiła 30% mieszkańców, obecnie tylko 22%. Grupa produkcyjna liczy obecnie o 1840 osób więcej, czyli wzrosła o 14,6%. Jej udział wzrósł z 56% do 63,9% ogółu. Na razie jedynie nieznacznie (0,6%) zmieniła się liczebność grupy poprodukcyjnej – z 13,8% do 14,4%.

Wskaźnik obciążenia demograficznego w okresie 1995-2010

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	-	-	-	-	-	-	-	66,5	64,9	63,6	62,1	60,9	60,1	58,7	57,7	56,5
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	-	-	-	-	-	-	-	54,2	55,4	56,3	57,2	58,9	60,2	62,5	64,6	66,2
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	-	-	-	-	-	-	-	23,4	23,1	22,9	22,6	22,6	22,6	22,6	22,7	22,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Mediana wieku (wiek środkowy) mieszkańców województwa wielkopolskiego w 2010 r. wynosiła 36,6 lat (w 2009 r. 36,3 lat), co oznacza, że połowa ludności zamieszkałej w Wielkopolsce nie osiągnęła wieku 36,6 lat, a druga połowa już go przekroczyła. Wiek środkowy kobiet (38,3 lat) był wyższy niż mężczyzn (35,0 lat) (przed rokiem, odpowiednio: 38,1 lat i 34,7 lat). Mediana wieku ludności miejskiej była średnio o 3,1 lat wyższa niż mieszkańców wsi – 38,0 lat wobec 34,9 lat (w 2009 r., odpowiednio: 37,7 lat i 34,6 lat).

W 9 powiatach wiek środkowy był wyższy niż przeciętnie w Wielkopolsce. Największą wartość przyjmował on: w Kaliszu (40,2 lat; 39,9 lat w 2009 r.), w Koninie (39,7 lat; 39,2 lat przed rokiem) i w Poznaniu (38,7 lat; 38,5 lat w 2009 r.), natomiast najmniejszą w powiecie grodziskim (34,1 lat; 33,8 lat przed rokiem).

Zaprezentowane zmiany roczne wskazują na przesunięcie się wieku środkowego i obrazują proces stopniowego starzenia się ludności w Wielkopolsce.

6.1.5. Prognoza rozwoju ludności

Przeprowadzona analiza ruchu naturalnego i migracyjnego oraz struktur ludności, pozwala na opracowanie prognozy rozwoju ludności gminy.

Na terenie gminy Ślesin najważniejsze przesłanki kierunków rozwoju demograficznego są następujące:

- Obserwowany będzie sukcesywny wzrost liczby mieszkańców.
- Przyjmuje się, że ruchy migracyjne będą miały trwały wpływ na kształtowanie liczby ludności i w okresie wieloletnim ich saldo będzie dodatnie.
- Zakłada się wzrost liczby urodzeń, przy utrzymywaniu jeszcze przez okres około dekady relatywnie niskich wskaźników zgonów. W kolejnych latach poziom zgonów będzie wyższy.
- Ogólna liczba mieszkańców około roku 2013-2014 przekroczy 14 tysięcy, a w roku 2020 może sięgnąć 15 tysięcy.
- Istotne zmiany zajdą w zakresie struktury wieku, wzrośnie ilość mieszkańców grupy poprodukcyjnej w stosunku do pozostałych grup.

Prognozowane zmiany w zakresie struktury wieku ludności mogą pociągnąć za sobą następujące skutki:

- W dalszym stopniu utrzymywać się będzie wysoka liczebność grupy produkcyjnej. Należy więc uwzględniać zapotrzebowanie na pracę i dosyć wysoki trwały poziom bezrobocia.
- Przewiduje się utrzymywanie wysokiego zapotrzebowania na usługi przedszkolne.
- Przewiduje się spadek liczebności grupy uczęszczającej do szkoły podstawowej. Może pojawić się potrzeba optymalizacji sieci szkół.
- Przewiduje się spadek liczebności grupy uczęszczającej do gimnazjum.
- Obserwowany będzie sukcesywny silny wzrost liczebności grup starszych. Należy dążyć do rozwoju usług skierowanych do starszych grup wiekowych oraz rozwoju działalności z zakresu opieki zdrowotnej i socjalnej ukierunkowanej do tej grupy. Niezbędna jest sukcesywna likwidacja barier architektonicznych oraz tworzenie łatwo dostępnej komunikacji publicznej.\

6.2. Warunki mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe na obszarze gminy kształtują się korzystnie na tle przeciętnych, co wynika m.in. ze zdecydowanej przewagi zabudowy indywidualnej, cechującej się korzystniejszymi wskaźnikami wielkościowymi.

Liczba mieszkań na terenie gminy powoli zwiększa się - w ostatnich latach corocznie przybywa kilkadziesiąt mieszkań. Ruch budowlany jest stosunkowo niewielki; pośrednio

wskazuje to, że procesy urbanizacji podmiejskiej, związane z ekspansją m. Konina, nie są bardzo zaawansowane.

Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne jest w gminie przewyższa typowe dla obszarów wiejskich w województwie i powiecie.

Informacji na temat warunków mieszkaniowych w gminie, dostarczają również wyniki NSP z 2002 r., które są niestety mocno zdezaktualizowane.

Z danych NSP z 2002 r. wynika, ze stosunkowo niewielka część mieszkań pochodziła z okresu sprzed 1970 - 38%. Z lat 1990 – 2002 pochodziło 70%.

Dane NSP wskazują także, że ponad 67% mieszkańców zamieszkuje mieszkania wyposażone w co najemnej 4 izby. Zanika wielopokoleniowość rodzin, co było wyznacznikiem tradycyjnego wiejskiego modelu rodziny - aż 82% to mieszkania zamieszkiwane przez tylko jedno gospodarstwo domowe.

Aktualnie w gminie nie występują mieszkania w zasobach gminy, zakładów pracy i spółdzielni mieszkaniowych.

Podstawowe dane o zasobach mieszkaniowych w okresie 2005 – 2010

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Zasoby mieszkaniowe							
ogółem							
mieszkania	mieszk.	3499	3531	3569	3609	3666	3711
izby	izba	15810	15992	16222	16445	16740	16999
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	325976	330285	335721	341254	348218	354213
Zasoby mieszkaniowe gmin (komunalne)							
mieszkania ogółem							
mieszkania	mieszk.	-	-	-	-	29	-
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	-	-	-	-	1265	-
Zasoby mieszkaniowe wg lokalizacji							
ogółem							
mieszkania	mieszk.	3499	3531	3569	3609	3666	3711
izby	izba	15810	15992	16222	16445	16740	16999
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	325976	330285	335721	341254	348218	354213
w miastach							
mieszkania	mieszk.	927	938	948	960	982	991
izby	izba	4429	4494	4556	4627	4715	4775
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	93017	94641	95899	97432	99600	100985
na wsi							
mieszkania	mieszk.	2572	2593	2621	2649	2684	2720
izby	izba	11381	11498	11666	11818	12025	12224
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	232959	235644	239822	243822	248618	253228

Budynki mieszkalne w gminie							
ogółem	bud.	-	-	-	3456	3501	3542
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne							
ogółem							
wodociąg	mieszk.	3330	3362	3400	3440	3497	3542
ustęp spłukiwany	mieszk.	2871	2903	2941	2981	3056	3101
łazienka	mieszk.	2849	2881	2919	2959	3016	3061
centralne ogrzewanie	mieszk.	2517	2549	2587	2627	2684	2729
w miastach							
wodociąg	mieszk.	905	916	926	938	960	969
ustęp spłukiwany	mieszk.	823	834	844	856	878	887
łazienka	mieszk.	805	816	826	838	860	869
centralne ogrzewanie	mieszk.	686	697	707	719	741	750
na wsi							
wodociąg	mieszk.	2425	2446	2474	2502	2537	2573
ustęp spłukiwany	mieszk.	2048	2069	2097	2125	2178	2214
łazienka	mieszk.	2044	2065	2093	2121	2156	2192
centralne ogrzewanie	mieszk.	1831	1852	1880	1908	1943	1979
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań							
w miastach							
wodociąg	%	97,6	97,7	97,7	97,7	97,8	97,8
łazienka	%	86,8	87,0	87,1	87,3	87,6	87,7
centralne ogrzewanie	%	74,0	74,3	74,6	74,9	75,5	75,7
na wsi							
wodociąg	%	94,3	94,3	94,4	94,5	94,5	94,6
łazienka	%	79,5	79,6	79,9	80,1	80,3	80,6
centralne ogrzewanie	%	71,2	71,4	71,7	72,0	72,4	72,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania							
1 mieszkania	m2	93,2	93,5	94,1	94,6	95,0	95,4
na 1 osobę	m2	24,3	24,5	24,6	24,9	25,3	25,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

6.3. Administracja i usługi

Głównym ośrodkiem administracyjnym i gospodarczym gminy jest Ślesin (3105 mieszkańców), położony w centrum Gminy. Są tu skoncentrowane usługi o charakterze ogólnogminnym w zakresie administracji, bankowości, poczty, policji, oświaty, zdrowia, kultury, sportu i rekreacji oraz zaopatrzenia mieszkańców.

Ośrodkiem wspomagającym jest Licheń Stary (1479 mieszkańców), druga co do wielkości miejscowość, wyposażona w usługi w zakresie kultu religijnego, oświaty, zdrowia, kultury, sportu i rekreacji, poczty i zaopatrzenia mieszkańców.

Placówki urzędów pocztowych znajdują się w Ślesinie i Licheniu Starym. Pozostałe remizy OSP znajdują się w Licheniu Starym, Piotrkowicach, Szyszyńskich Holendrach,

Ostrowążu, Głębockiem, Honoratce, Ignacewie, Kijowcu, Niedźwiadach, Półwiosku Starym, Szyszynie, Wąsoszach i Mikorzynie.

Potencjał rozwojowy usług jest ściśle związany z położeniem poszczególnych miejscowości i ich liczbą mieszkańców. ODpowiedni potencjał wykazują miejscowości tworzące oś koncentracji zabudowy, o ilości mieszkańców przekraczającej 300 mk.

Do miejscowości o najniższym potencjale rozwojowym, wynikającym z ilości mieszkańców poniżej 200 mk., która nie gwarantuje popytu na usługi, zaliczają się: Goranin – 67 mk, Julia – 115 mk, Leśnictwo – 152 mk, Marianowo i Szyszynek – 193 mk, Pogoń Gosławicka i Lubstowska – 140 mk, oraz Rożnowa, Biskupie i Sarnowa – 155 mk.

6.4. Placówki oświatowe

Na terenie gminy bazę oświatową tworzą:

- Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Ślesinie, ul. Młodzieżowa 1.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ślesinie, ul. Żwirki i Wigury 55.
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sucharskiego w Licheniu Starym, ul. Konińska 48.
- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Szyszyńskich Holendrach 162.
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Wąsoszach 73.
- Szkoła Podstawowa w Ignacewie 19.
- Szkoła Podstawowa w Ostrowążu 21.
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Kubuś Puchatek” w Ślesinie, ul. 20 stycznia 19

W punkcie jest 20 miejsc, uczęszcza 12 dzieci.

Przy szkołach podstawowych są zorganizowane oddziały przedszkolne posiadające w sumie 150 miejsc. Uczęszcza do nich 142 dzieci.

Wychowaniem przedszkolnym jest objętych 50,2% dzieci w gminie, z tego na terenach wiejskich 29,7%

Stan szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w latach 2008-2010

	Jednostka miary	2008	2009	2010
SZKOLNICTWO PODSTAWOWE				
Szkoły podstawowe ogółem				
ogółem	ob.	8	7	7
pomieszczenia szkolne	pom.	82	82	84
oddziały w szkołach	-	56,50	51,50	51,50
uczniowie	osoba	928	881	859
absolwenci	osoba	183	190	168

SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE				
Gimnazja ogółem				
ogółem	ob.	1	1	1
pomieszczenia szkolne	pom.	22	22	22
oddziały w szkołach	-	26,00	26,00	24,00
uczniowie	osoba	623	607	544
absolwenci	osoba	196	206	220
SKOLARYZACJA				
Współczynniki skolaryzacji (szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne)				
współczynnik skolaryzacji brutto				
szkoły podstawowe	%	93,17	91,20	91,48
gimnazja	%	95,11	91,97	91,28
współczynnik skolaryzacji netto				
szkoły podstawowe	%	92,37	90,27	90,10
gimnazja	%	94,05	90,76	87,58
KOMPUTERYZACJA				
Komputery w szkołach podstawowych i gimnazjach				
komputery w szkole				
ogółem	szt	159	158	164
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	szt	123	122	128
gimnazja dla dzieci i młodzieży	szt	36	36	36
komputery z dostępem do Internetu				
ogółem	szt	103	122	141
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	szt	67	86	105
gimnazja dla dzieci i młodzieży	szt	36	36	36
komputery z dostępem szerokopasmowym				
ogółem	szt	-	73	71
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	szt	-	73	71
Wskaźniki komputeryzacji szkół podstawowych i gimnazjalnych				
udział % szkół wyposażonych w komputery z dostępem do Internetu				
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	%	75,00	85,71	100,00
gimnazja dla dzieci i młodzieży	%	100,00	100,00	100,00
uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu				
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	osoba	17,19	12,77	10,74
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	18,88	18,39	16,48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

6.5. Usługi zdrowia i opieka społeczna

Na terenie gminy działają 4 niepubliczne placówki opieki zdrowotnej i 4 apteki oraz Dom Pomocy Społecznej w Ślesinie, prowadzący działalność rehabilitacyjną osób niepełnosprawnych, warsztaty terapii zajęciowej a także działalność rekreacyjno-kulturalną dla niepełnosprawnych.

Stan opieki zdrowotnej i społecznej w latach 2008-2010

	Jednostka miary	2008	2009	2010
PLACÓWKI AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ (STAN W DNIU 31 XII)				
Zakłady opieki zdrowotnej				
ogółem	ob.	4	5	4
niepubliczne	ob.	4	5	4
praktyki lekarskie w miastach	--	1	1	1
praktyki lekarskie na wsi	--	1	1	1
Podstawowa opieka zdrowotna				
porady ogółem				
ogółem	jd	59502	59945	55898
APTEKI I PUNKTY APTECZNE				
Apteki ogólnodostępne				
apteki	ob.	5	4	4
mgr farmacji	osoba	7	7	6
Punkty apteczne				
punkty apteczne	ob.	1	0	0
mgr farmacji	osoba	1	0	0
Apteki - wskaźniki				
ludność na aptekę ogólnodostępną	osoba	2740	3445	3469
PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ				
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej				
placówki (z filiami)	ob.	1	1	2
domy pomocy społecznej	ob.	1	1	1
miejsca (łącznie z filiami)	msc	101	100	105
mieszkańcy (łącznie z filiami)	osoba	101	100	104
mieszkańcy - przewlekle psychicznie chorzy	osoba	0	0	4
mieszkańcy - niepełnosprawni intelektualnie dorośli, dzieci i młodzież	osoba	93	94	96
mieszkańcy - przewlekle somatycznie chorzy	osoba	8	6	4
ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ				
Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej				
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	gosp.dom.	339	-	402
osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	osoba	1140	-	1213
udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	8,4	-	8,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W Ślesinie funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który zajmuje się zadaniami zleconymi i własnymi w zakresie pomocy społecznej, przede wszystkim świadczeniami rodzinnymi, usługami opiekuńczymi, pomocą żywnościową, dodatkami mieszkaniowymi, rozdysponowywaniem pomocy żywieniowej z Konińskiego Banku Żywności, realizacją zadań Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz współpracą z Fundacją Familijny Poznań.i pracą socjalną.

Pomoc otrzymało ogółem 431 rodzin tj. 1487 osób, w tym 16 świadczeń opiekuńczych, pozostałe to świadczenia finansowe i rzeczowe.

Ponadto w Licheniu Starym, przy Sanktuarium Maryjnym, prowadzi działalność Hospicjum oraz Licheńskie Centrum Pomocy Rodzinie i Osobom Uzależnionym, o zasięgu krajowym.

Hospicjum świadczy pomoc osobom śmiertelnie chorym. Centrum Pomocy zajmuje się terapią uzależnień, poradnictwem rodzinnym i terapią dla ofiar przemocy.

6.6. Usługi kultury

Gminnymi instytucjami prowadzącymi działalność kulturalną są:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Ślesinie, ul. Młodzieżowa 11.

Ośrodek prowadzi działalność w zakresie zespołów muzycznych i tanecznych, klubów plastycznych, szachów i seniora (w Ślesinie, Licheniu i Szyszyńskich Holendrach), teatru. Organizuje również wystawy i od 2008 r. Festiwal Ogólnopolski Piosenki Artystycznej.

- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Ślesin w Ślesinie, ul. Krótka 10.
  - Filia w Licheniu Starym,
  - Filia w Piotrkowicach,
  - Filia w Szyszyńskich Holendrach.

Księgozbiór liczy ok. 60 tys. woluminów. Na 1 placówkę przypada 3469 osób. W 2012 r. z biblioteki skorzystało 1621 czytelników; na 1 czytelnika przypadło 20,6 wypożyczonych woluminów.

Od listopada 2009 r. Biblioteka prowadzi internetowy katalog księgozbioru i zakupionych nowości wydawniczych.

Działalność kulturalną o znaczeniu krajowym prowadzi również Sanktuarium Maryjne w Licheniu Starym oraz – lokalną – parafie rzymsko-katolickie w Ślesinie i Ostrowążu.

Sanktuarium Maryjne dysponuje doskonałym muzeum pamiątek narodowych, utworzonym na bazie kolekcji ks. J. Jarzębowskiego, przekazanej z Londynu. Organizowane są również liczne imprezy (zjazdy) o znaczeniu ogólnopolskim, o charakterze społecznym i religijnym.

6.7. Usługi sportu i rekreacji

Na terenie gminy Ślesin działa 8 klubów i organizacji sportowych, prowadzących 14 sekcji.

Bazę do uprawiania sportu stanowią:

1 stadion, 2 boiska do gier wielkich, 20 boisk uniwersalnych, w tym 1 przystosowane dla osób niepełnosprawnych. W sezonie rekreacyjnym działają kąpieliska, przystanie wodne w ośrodkach rekreacyjnych

Z uwagi na walory turystyczne i rekreacyjne gmina dysponuje bardzo dobrze rozwiniętą bazą noclegową i gastronomiczną oraz stale rozbudowywaną siecią szlaków turystycznych rowerowych i pieszych.

W gminie działa m.in. 5 ogólnodostępnych ośrodków rekreacyjno-szkoleniowych, 9 hoteli i pensjonatów, 1 camping, 2 pola biwakowe i wiele gospodarstw agroturystycznych.

6.7.1. Obsługa ruchu turystycznego

Gmina dysponuje szeroką i zróżnicowaną ofertą noclegową. Obejmuje ona 29 obiektów, w tym: 9 hoteli, 5 ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych, 1 hostel, 2 zespoły domków turystycznych, 1 kemping i 2 pola biwakowe oraz inne obiekty zbiorowego zakwaterowania, w ym gospodarstwa agroturystyczne. Bazie noclegowej towarzyszą boiska, wypożyczalnie sprzętu pływającego, siłownie, sale konferencyjne. Bazę gastronomiczną tworzy 10 placówek samodzielnych oraz zlokalizowanych w ośrodkach rekreacyjnych i hotelach.

Baza noclegowa dysponuje 3519 miejscami. W roku 2010 udzielono łącznie 213054 noclegi, z tego 9513 turystom zagranicznym: z Niemiec – 1460, Litwy – 838, Słowacji – 720, Białorusi – 499, Francji – 217.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Pod względem ilości miejsc w obiektach zbiorowego zakwaterowania i udzielonych noclegów gmina zajmuje 1 miejsce w powiecie oraz miejsce 2 w województwie.

Oceniając jakość życia mieszkańców, należy podkreślić dobre wyposażenie gminy w instytucje obsługi mieszkańców.

W Ślesinie występuje dość duża koncentracja usług komercyjnych i handlu. Jakość życia związana z dostępem do usług jest w Ślesinie i bezpośrednim sąsiedztwie należy do najwyższej w gminie i powiecie konińskim. Spośród pozostałych miejscowości na obszarze gminy tylko Licheń Stary wykształcił usługi wykraczające zasięgiem

oddziaływania poza swoje granice – dotyczy to przede wszystkim szkół, kościołów parafialnych oraz instytucji kultury, reprezentowanych w gminie przez filie bibliotek oraz świetlice wiejskie.

Poziom wyposażenia gminy – uwzględniając jej dużą powierzchnię i dużą liczbę miejscowości ogółem oraz liczbę i rozmieszczenie wsi wyposażonych w usługi – ocenić należy jako wystarczający.

7. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

7.1. Charakterystyka zagrożeń stanu bezpieczeństwa

Na terenie gminy Ślesin występuje ryzyko nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, które mogą być wynikiem katastrof lub awarii infrastruktury technicznej, oraz zdarzeń losowych związanych z działaniami sił natury.

Zagrożenia wskutek następstw katastrofy naturalnej obejmują przede wszystkim zagrożenie pożarowe – dotyczy zwłaszcza znacznych powierzchni leśnych w północnej części gminy oraz upraw rolnych w okresach suszy. Czynnikami zwiększającymi zagrożenie może byś starzenie się instalacji elektrycznej oraz działalność człowieka – wypalanie traw lub zaprószenie ognia w sąsiedztwie terenów zabudowanych.

Zagrożenia cywilizacyjne stanowią głównie awarie urządzeń infrastruktury technicznej – rurociągu paliwowego, kanalizacji sanitarnej lub oczyszczalni ścieków. Mogą również wystąpić zagrożenia związane z przewozem niebezpiecznych substancji, zwłaszcza drogą krajową nr 25. Kolejnym źródłem zagrożenia mogą być wypadki w ruchu drogowym.

7.2. Jednostki powołane do ochrony bezpieczeństwa publicznego

Jednostkami powołanymi do ochrony bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy jest policja oraz straż pożarna. W Ślesinie znajduje się Komisariat Policji, podległy Komendzie Miejskiej Policji w Koninie. Za ochronę przeciwpożarową są odpowiedzialne: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Koninie – Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Nr 1 oraz 14 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP w Ślesinie, Licheniu Starym, Piotrkowicach, Szyszyńskich Holendrach, Ostrowążu, Głębockiem, Honoratce, Ignacewie, Kijowcu, Niedźwiadach, Półwiosku Starym, Szyszynie, Wąsoszach i Mikorzynie). Jednostki te podlegają Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Koninie.

8. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

Możliwości rozwojowe gminy określają dokumenty wydane na szczeblu wojewódzkim oraz powiatowym.

8.1. Dokumenty szczebla wojewódzkiego

Do dokumentów szczebla wojewódzkiego należą Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego i Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r.

8.1.1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Plan został przyjęty uchwałą Nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany planu zagospodarowania przestrzennego Woj.Wlkp.

Plan określa rolę gminy w strukturze funkcjonalno – przestrzennej województwa i zasady polityki kształtującej różne aspekty zagospodarowania obszaru gminy w nawiązaniu do obecnych tendencji i zjawisk występujących w przestrzeni. Strukturę przestrzenną tworzy układ systemowy, gdzie poszczególne elementy sieci osadniczej powiązane są wzajemnymi relacjami o charakterze wielofunkcyjnym. Szkieletem dla tych relacji jest układ komunikacyjny, pełniący podstawową rolę w procesie dyfuzji rozwoju. Obok elementów sieci osadniczej strukturę określają obszary o szczególnych cechach geograficznych bądź społeczno – gospodarczych, które tworzą skomplikowaną sieć powiązań funkcjonalno – przestrzennych z pozostałymi elementami systemu.

Na obszarze gminy Ślesin Plan zagospodarowania przestrzennego województwa określa przenikające się wzajemnie strefy o zróżnicowanej polityce rozwoju. Należą do nich:

- strefa wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych,
- strefa rekreacji – ślesiński rejon rekreacyjny,
- strefa kulturotwórcza,
- system obszarów chronionych i powiązań przyrodniczych,
- strefa wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego,
- wschodni obszar problemowy –minimalizacji wpływu eksploatacji odkrywkowej węgla brunatnego na pozostałe funkcje terenu.

Strefa wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych – obejmuje tereny o warunkach nie sprzyjających intensywnej produkcji rolnej, nie kwalifikujące się dla rekreacji o ponadlokalnym znaczeniu, położone na uboczu głównych tras komunikacyjnych i tym samym o ograniczonych szansach na rozwój działalności gospodarczej. Bez wsparcia z zewnątrz gminy położone w tych strefach, nie są w stanie przełamać bariery opóźnienia cywilizacyjnego, gospodarczego i technicznego.
Oprócz rolnictwa – obecnie głównej gałęzi gospodarki, konieczne jest wspieranie pozarolniczej działalności produkcyjnej i usługowej, aktywizacji lokalnego potencjału kulturowego i społecznego, w tym z wykorzystaniem lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego. Wielofunkcyjność tych stref, wynikająca z istniejącego zagospodarowania, jak i potencjalnych możliwości rozwoju przestrzennego stanowi podstawę dla dalszego ich rozwoju. Rejony charakteryzujące się mniejszą przydatnością dla produkcji rolniczej powinny stanowić potencjalne obszary prowadzenia polityki zwiększania lesistości.

Jedną z możliwości rozwoju w tej strefie jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Rozwój tego rodzaju działalności musi uwzględniać istniejące uwarunkowania dotyczące ochrony przyrody, kultury i krajobrazu. Dotyczy to w szczególności lokalizacji elektrowni wiatrowych.

System obszarów chronionych i powiązań przyrodniczych – warunkiem prawidłowego rozwoju województwa jest ochrona całego środowiska – obszarów szczególnie cennych przyrodniczo, jak i pozostałych walorów środowiska, niezależnie od ich powiązań funkcjonalno – przestrzennych. Ochroną należy objąć nie tylko elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego, które już dziś chronione są na podstawie przepisów szczególnych, ale również te dobra, które wymagają zabezpieczenia przed degradacją, tak by mogły przetrwać i służyć przyszłym pokoleniom. Ich ochrona wymaga bądź poszerzenia obszarów i obiektów chronionych, bądź rozszerzenia i uzupełnienia obowiązujących przepisów lub też objęcia ich ochroną na podstawie specjalnych zapisów w prawie lokalnym.

Jednak, mimo że obszary objęte ochroną prawną zajmują znaczne powierzchnie, nie tworzą one na terenie województwa wielkopolskiego zwartej, wzajemnie uzupełniającej się sieci ekologicznej. Część form ochrony przyrody tworzy „wyspy ekologiczne”. Brak

spójności między tymi „wyspami" naraża je na obniżenie odporności biologicznej oraz stopniową degradację.

Jednym z najważniejszych celów ochrony przyrody i krajobrazu Wielkopolski jest więc stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych i sieci ekologicznej, uwzględniającego powiązania przyrodnicze z obszarami województw sąsiednich.

Strefa wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego – działania na terenach określanych jako obszary polityki wspierania rozwoju powinny prowadzić do pobudzenia aktywności gospodarczej i społecznej tych terenów. Za priorytety działań uznaje się:

- wspieranie inicjatyw lokalnych, zmierzających do poprawy standardów życia oraz likwidację bezrobocia,
- pomoc w ubieganiu się o środki na inwestycje, w tym szczególnie te związane z gospodarką komunalną oraz komunikacją,
- działania na rzecz wzrostu innowacyjności, w tym szczególnie tworzenie platform współpracy między ośrodkami naukowymi a działami gospodarki wdrażającymi nowoczesne technologie,
- zwiększanie dostępności do usług, w tym szczególnie nauki i szkolnictwa wyższego,
- zachęcanie do inwestowania oraz wykorzystywania lokalnego potencjału ludzkiego,
- zmianę systemu gospodarowania w rolnictwie mającą wpływ na wzrost efektywności produkcji rolnej,
- zmniejszenie liczby osób utrzymujących się z rolnictwa poprzez wspieranie polityki społecznej, dążącej do przekwalifikowania i zmiany zawodu,
- kierowanie bezpośrednie środków finansowych wspomagających lokalne budżety gmin.

Wschodni obszar problemowy – minimalizacji wpływu eksploatacji odkrywkowej węgla brunatnego na pozostałe funkcje terenu – w obszarze tym występują konflikty pomiędzy powierzchniową eksploatacją węgla brunatnego i produkcją energii elektrycznej, a wysokimi walorami rekreacyjnymi tego terenu. Obszar ten obejmuje powiat koniński oraz gminy powiatów: tureckiego, kolskiego i słupeckiego. Teren górniczy w ujęciu perspektywy eksploatacyjnej obejmie około 150 tys. ha.

Znaczące przeobrażenia środowiska związane z obecną eksploatacją węgla widoczne są nie tylko w morfologii terenu (pojawienie się pagórków o wysokości kilkudziesięciu metrów i zagłębień do 75 m), ale przede wszystkim w zmianie stosunków wodnych.

Zmiany te mają charakter wielkoprzestrzenny i pociągają ze sobą przeobrażenia w pozostałych komponentach środowiska przyrodniczego, w tym m.in. powodują powstanie rozległych lejów depresyjnych w piętrze czwarto- i trzeciorzędowym, których widocznym skutkiem jest:

- zanikanie wody w studniach,
- zmniejszenie wydajności czynnych ujęć wód podziemnych lub konieczność ich likwidacji,
- zmiana naturalnej sieci hydrograficznej i reżimu hydrologicznego istniejących cieków i zbiorników powierzchniowych (osuszenie obszarów podmokłych, małych jezior i stawów, wahania stanów wód w jeziorach oraz trwałe obniżenie poziomu zwierciadła w niektórych z nich),
- zmiana w ilościach, rozmiarach bądź zanik szaty roślinnej (np. zmiana niektórych siedlisk leśnych, szczególnie w borach świeżych),
- przesuszenie niektórych rodzajów gleb pod wpływem obniżenia wód gruntowych, a tym samym zmniejszenie plonów.

Rejon rekreacyjny ślesiński – obejmuje obszary, które ze względu na swoje cechy dają podstawy dla rozwoju rekreacji w rożnych formach. Przestrzenny i funkcjonalny rozwój rekreacji opierać się będzie na następujących przesłankach:

- obszary położone z dala od dużych ośrodków miejskich, atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo, mogą być przeznaczone dla wypoczynku pobytowego, zarówno masowego, jak i indywidualnego. Obecnie coraz większego znaczenia nabiera agroturystyka, która z powodzeniem może rozwijać się również na obszarach mniej ciekawych pod względem przyrodniczym;
- na terenach leśnych rozwijać się mogą popularne formy wypoczynku, takie jak łowiectwo i zbieractwo,
- największe jeziora województwa kwalifikują się do uprawiania sportów wodnych, a rzeki – do spływów kajakowych oraz uprawiania żeglugi na jachtach motorowych,
- obszary o urozmaiconej rzeźbie oraz obszary pokopalniane w okolicach Konina i Turku pozwalają na przystosowanie ich do uprawiania turystyki kwalifikowanej i ekstremalnej,
- miejscowości najciekawsze pod względem zasobów dziedzictwa kulturowego oraz szlaki historyczne przechodzące przez obszar województwa to atrakcje, które

przyciągać będą turystów indywidualnych oraz zorganizowane grupy, w tym grupy pątnicze.

Strefa kulturotwórcza – obejmuje obszary o dużym potencjale krajoznawczym, na których istnieje koncentracja elementów kulturowych o dużej wartości, zarówno historycznej jak i współczesnej, obrazującej charakter i krajobraz regionu, jego dzieje i tradycje.
Strefy kulturotwórcze są obszarami, w których może rozwijać się kwalifikowana turystyka o funkcji poznawczej, ponieważ nagromadzenie elementów atrakcyjnych stwarza dogodne warunki dla organizacji wielu różnorodnych inicjatyw kulturalnych.
Podstawowym warunkiem promowania dziedzictwa kulturowego gminy jest dbałość o zasoby kultury oraz zagospodarowanie ich otoczenia.

8.1.2. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r.

Dokument został przyjęty uchwała Nr XLII/692A/05 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 19. stycznia 2005 r. w sprawie uchwalenia Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku.
Podstawową misją województwa jest skupienie wszystkich podmiotów publicznych działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu i poprawy warunków życia mieszkańców oraz uzyskanie efektu synergii poprzez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych.
Tak określona misja zmierzać ma do realizacji głównego celu, jakim jest poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej, skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców.
Głównym zadaniem kształtowania rozwoju przestrzennego województwa powinno być zatem optymalne wykorzystanie uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych – dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców i sprawnego funkcjonowania podmiotów gospodarczych znajdujących się na obszarze województwa.
Realizacja zadań określonych przez Strategię w planowaniu przestrzennym sprowadza się do dwóch głównych celów strategicznych:

- dostosowania przestrzeni do wyzwań XXI wieku,
- zwiększenia efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa.

Jednym z celów operacyjnych jest wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem. Cel ten będzie realizowany przez inwestycje transportowe, promocję komunikacji zbiorowej i wzrost bezpieczeństwa komunikacyjnego.
Strategia określa szczegółowe cele operacyjne, których odzwierciedlenie przestrzenne zostało zawarte w PZP Województwa Wielkopolskiego (2010 r.).

8.2. Dokumenty szczebla powiatowego

Do dokumentów szczebla powiatowego należy Strategia rozwoju Powiatu Konińskiego do 2020 r. oraz Plan rozwoju lokalnego Powiatu Konińskiego z 2008 r.

8.3. Dokumenty szczebla lokalnego

Dokumentem tego szczebla jest strategia rozwoju Gminy Ślesin.

8.4. Możliwości rozwoju gminy

1. Główne możliwości rozwoju gminy wiążą się z dalszym rozwojem rolnictwa i rekreacji. Gmina w znacznej części jest obszarem o dobrych warunkach przyrodniczych.
2. W pozostałych częściach gminy – gdzie warunki naturalne ograniczają rozwój intensywnego rolnictwa – należy preferować rozwój bardziej zróżnicowany pod względem bazy ekonomicznej.
3. Wzmacniać należy działalności gospodarcze, w tym zwłaszcza związane z lokalnym przetwórstwem rolno-spożywczym (konieczność tworzenia nowych miejsc pracy). Wyznaczenie terenów inwestycyjnych w sąsiedztwie miasta Ślesina i w strefie przygranicznej z Koninem w Honoratce, pozwala na poszukiwanie dużych inwestorów z branży produkcyjnej, magazynowej, składowej, spedycyjnej, logistycznej, itp.
Czynnikiem sprzyjającym jest korzystne położenie gminy w sieci dróg wysokiej rangi.
4. Bliskość miasta Konina, w którym znaczna część mieszkańców zaspokaja codzienne potrzeby socjalno-bytowe jest bardzo korzystnym uwarunkowaniem.

9. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Gmina Ślesin zajmuje obszar 14563 ha. Przeważająca większość gruntów na terenie gminy stanowi własność prywatną (ponad ...% gruntów). Oprócz własności prywatnej grunty są własnością:

- Skarbu Państwa – 1 787 ha, (17,2%)
- Gmin i związków międzygminnych – 160 ha, (1,5%)
- Gmin przekazane w użytkowanie wieczyste – 3 ha,
- Spółdzielni – 362 ha, (3,5%)
- Kościołów i związków wyznaniowych – 16 ha, (0,1%)
- Pozostałych osób prawnych – 20 ha, (0,2%).

Podstawowe informacje dotyczące mienia komunalnego w 2010 r. przedstawia tabela:

GRUNTY KOMUNALNE		
Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania		
ogółem stan na 31.12	ha	333,0
tworzące gminny zasób nieruchomości	ha	309,0
przekazane w użytkowanie wieczyste	ha	3,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

10. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Do obiektów i obszarów chronionych zalicza się chronione na podstawie następujących przepisów:

- Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody ~~(Dz.U. z 2004 r. Nr 92.poz. 880 z późn. zm.)~~ (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 151.poz. 1220 ze zmianami).
  - Goplańsko – Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu,
  - 2 pomniki przyrody.

Opis terenów i obiektów jest zawarty w rozdziale nr 3 niniejszego opracowania.

- Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo Geologiczne i górnicze ~~(Dz.U. z 1995 r. Nr16, poz.78 z późn. zm.).~~ (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 196 ze zmianami).

Na terenie gminy ochronie podlegają złoża kopalin, wody podziemne i inne składniki środowiska, w związku z wykonywaniem prac geologicznych i eksploatacją kopalin, opisanych w rozdziale 3.

- Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ~~(Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.).~~ (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1446 ze zmianami).

Ochronie i opiece podlegają zabytki, obiekty i stanowiska archeologiczne, których opis zawarty jest w rozdziale nr 4 niniejszego opracowania.

- Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 roku ~~(Dz.U.Nr 16,poz.78 z 1995 r. z późn. zm.)~~ (t.j. Dz.U. z 2015 roku, poz.909 ze zmianami).

Ochrona gruntów rolnych i leśnych polega na ograniczaniu przeznaczenia tychże gruntów na cele nierolne i nieleśne, zachowaniu naturalnych torfowisk i zbiorników wodnych.

- Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo Wodne ~~(Dz.U. z 2001 r. Nr 1152, poz. 1229 z późn. zm.).~~ (t.j. Dz.U. z 2015 r. , poz. 469 ze zmianami).

Ochronie podlegają wody, ujęcia wód wraz z ich strefami ochronnymi.

11. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na obszarze gminy nie występują naturalne zagrożenia mogące wpływać na rzeźbę terenu. Brak jest zagrożeń wynikających z masowych ruchów ziemi – brak osuwisk wpisanych do rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz trenów na których występują te ruchy.

Wszelkie zmiany ukształtowania powierzchni ziemi mają charakter antropogeniczny. Głównym działaniem zniekształcającym rzeźbę terenu jest eksploatacja kruszywa. Na terenie gminy wydobycie kruszywa ~~prowadzi się~~ prowadzono w rejonie wsi Wygoda.

Decyzją z dnia 15.06.2015 r. znak: PG.6522.7.2015 Starostwa Powiatowego w Koninie stwierdzono wygaśnięcie koncesji na wydobywanie kopaliny pospolitej kruszywa naturalnego ze złoża „Wygoda" oraz likwidację obszaru i terenu górniczego o nazwie Wygoda.

W związku z dużym wpływem jaki wywiera powierzchniowa eksploatacja kopalin na środowisko, istotne jest przeprowadzenie rekultywacji po jej zakończeniu. Sposób prowadzenia prac, w przypadku wydobycia opartego na koncesji, określony jest w jej treści a wymóg jej przeprowadzenia spoczywa na właścicielu złoża lub przedsiębiorcy prowadzącym eksploatację.

12. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

Na obszarze gminy udokumentowano następujące złoża:

- złoże węgla brunatnego Pątnów III;
- złoże węgla brunatnego Ościsłowo;
- złoże iłów warwowych Wygoda;
- złoże iłów warwowych Sarnowa II;
- złoże kruszywa naturalnego Wygoda;
- wody geotermalne.

Eksploatacja złoża Pątnów III prowadzona była w granicach obszaru górniczego Pątnów II utworzonego decyzja Ministra Górnictwa i Energetyki DG/MG/427/64-VMF/127/64 z dnia 24.03.1964 r. Prace rekultywacyjne w kierunkach rolniczym, leśnym i wodnym dobiegły końca.

Złoże iłów warwowych Wygoda udokumentowano na powierzchni 6,0 ha a jego zasoby wynosiły 210 tys. m^3. Nadkład o miąższości średnio 1,0 m stanowi gleba i piaski zaglinione. Średnia miąższość złoża wynosi 6,0 m. Złoże jest zawodnione, woda średnio występuje na głębokości 0,7 m ppt. Eksploatacji nie podjęto.

Złoże surowców ilastych Sarnowa udokumentowano na powierzchni 25,5 ha a jego zasoby wynosiły 1 555 tys. m^3. Miąższość złoża waha się od 4,2 do 8,0 m, średnio 6,1 m. Nadkład stanowi gleba i piaski zaglinione. Grubość nadkładu wynosi od 0,3 do 3,6 m, średnio 1,1 m. Kopalinę złoża stanowi glina, przydatna do produkcji cegły pełnej.

Złoże kruszywa naturalnego Wygoda udokumentowano na powierzchni 1,7 ha. Zasoby wynoszą 166 tys. t. Średnia miąższość złoża wynosi 5,98 m. Zalega ono pod nadkładem o grubości 0,5 m, który stanowi gleba. Punkt średni piaskowy wynosi 99,91%. Zwierciadło swobodne wody stwierdzono na głębokości 5,5 do 5,6 m ppt. Złoże jest ekstensywnie eksploatowane. Dla złoża utworzono obszar górniczy nr rej. 10-15/4/263 na podstawie decyzji W.7511-2/2004.

W rejonie Ślesina wody geotermalne są związane z kompleksami piaskowcowymi jury dolnej i kredy dolnej i występują w dwóch głównych piętrach hydro-geotermalnych.
Wody geotermalne stwierdzono w otworze „Ślesin IGH-1" w rejonie miejscowości Głębockie. Są to wody średnio zmineralizowane od 6,8 do 8,7 g/dcm^3, typu chlorkowo-

sodowo-jodkowo-bromkowego o temperaturze na wypływie od 49^0C do 70^0C. Ujęcie charakteryzowało się ustabilizowanym zwierciadłem na głębokości 73 m, wydajnością ujęcia 16,6 m^3/h i temperaturą przy wypływie $+49^0$C.

Energia geotermalna jest praktycznie niewyczerpalna a w warunkach gminy Ślesin może być optymalnym źródłem energii odnawialnej. Dodatkową szansą dla Ślesina może stać się też rekreacyjne i lecznicze wykorzystanie wód termalnych.

13. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze ~~(Dz.U. 2011 Nr 163 poz. 981),~~ (t.j. Dz.U. z 2015 roku, poz. 196 ze zmianami) terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

Na obszarze gminy Ślesin istnieją dwa tereny górnicze:

- w zachodniej części gminy teren górniczy Pątnów, określony decyzją koncesyjną MOŚZNiL Nr 1537/93 z dnia 30.08.1993 r.;
- w północno-wschodniej części gminy teren górniczy Lubstów, określony decyzją koncesyjną MOŚZNiL Nr .221/93 z dnia 29.12.1993 r.

W granicach terenu górniczego Lubstów znajdują się obszary górnicze Lubstów i Lubstów-Północ, których niewielki fragment znajduje się na obszarze gminy Ślesin.

W 2006 roku opracowano „Dokumentację geologiczną złoża węgla brunatnego Ościsłowo w kategorii C1 i C2". Złoże Ościsłowo pierwotnie określono jako niewielką soczewkę węgla należącą do złoża Pątnów V. Całość prac geologicznych dla rozpoznania Pola Ościsłowo zrealizowano w latach 2003 – 2006. Zasoby złoża wynoszą ok. 40 mln ton. Powierzchnia całkowita złoża to 2454 ha. Złoże Ościsłowo znajduje się w granicach terenu górniczego Pątnów.

Planowa Odkrywka Ościsłowo wraz z pasem pod infrastrukturę techniczną, o powierzchni ok. 1510 ha, zlokalizowana jest w gminach Ślesin, Wilczyn i Skulsk. Na terenie gminy Ślesin w miejscowościach Ostrowąż, Marianowo, Szyszynek i Szyszyn znajduje się około 14% całej powierzchni odkrywki. Po zakończeniu eksploatacji obszar odkrywki zostanie zrekultywowany w kierunku rolno-leśnym. Wyrobisko końcowe ze zbiornikiem wodnym pozostanie na terenie gminy Wilczyn.

Ustawa Prawo geologiczne i górnicze przewiduje w art. 104 możliwość sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego lub jego części, jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska.

Plan ten powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- wykonania działalności określonej w koncesji;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

oraz może w szczególności określić:

- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górniczego może być zabroniony bądź może być dozwolony tylko w sposób zapewniający należytą ochronę tych obiektów lub obszarów;
- obszary wyłączone z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań.

14. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

14.1. Stan komunikacji

14.1.1. Komunikacja drogowa

W gminie Ślesin układ komunikacji drogowej tworzą drogi: krajowa, wojewódzka, powiatowe i gminne.

Kategorie dróg w gminie Ślesin na dzień 31.12.2011 r.

Kategoria dróg	**Długość w km**	**% dróg ogółem**
Krajowa	13,262, w tym w Ślesinie 3,317 km	9,93
Wojewódzka	13,806	9,61
Powiatowe	~~37,509~~ 47,6	28,08
Gminne	82,825	52,38
Ogółem	**134,14**	**100,00**

Źródło: dane Urzędu Gminy w Ślesinie

Droga krajowa nr 25 przebiega z Ostrowa Wielkopolskiego przez Kalisz, Konin do Bydgoszczy, a w gminie Ślesin przez miejscowości Honoratka, Mikorzyn, Lubomyśle, Ślesin, Szyszyńskie Holendry, Szyszyn i Kijowiec. Przebiegając przez gęsto zaludnione jednostki osadnicze, oprócz swojej niewątpliwej funkcji komunikacyjnej, jest źródłem często śmiertelnych wypadków drogowych, hałasu i emisji spalin. Niezbędna jest kontynuacja realizacji planowanej obwodnicy na odcinku Kijowiec – Skulsk.

Pełna realizacja obwodnicy na odcinku Ślesin – Skulsk nie wyeliminuje jednakże istniejących problemów w miejscowościach Honoratka i Mikorzyn, które wraz z Pątnowem w północnej części Konina należą do miejscowości o funkcji rekreacyjnej.

Po roku 2025 GDDKiA przewiduje korektę przebiegu trasy drogi krajowej nr 25 przez Mikorzyn, poprzez wytyczenie jej (w klasie GP) po zachodniej stronie przebiegającej w sąsiedztwie terenów zabudowy wiązki linii elektroenergetycznych o napięciach 110kV i 220kV. Równocześnie Polskie Sieci Energetyczne przewidują budowę w tym samym rejonie nowej dwutorowej linii o napięciu 400kV Pątnów – Jasiniec. Obie planowane inwestycje zajmują pas terenu pomiędzy wiązką istniejących linii elektroenergetycznych

a zalesioną skarpą zbiornika wodnego w wyrobisku końcowym odkrywki „Pątnów", o szerokości 40 m do 60 m, licząc od osi skrajnej linii 110 kV.

Rozwiązanie to, ze względu na położenie Mikorzyna pomiędzy wspomnianym powyżej zbiornikiem wodnymi a rynną jeziora Wąsowsko-Mikorzyńskiego, nie jest korzystne.

Po zakończeniu eksploatacji odkrywki „Pątnów" Mikorzyn znalazł się na wąskim pasie terenu pomiędzy dużym zbiornikiem wodnym w wyrobisku odkrywki a rynną jeziora Wąsowsko-Mikorzyńskiego. Układ ten sprzyja rozwojowi turystycznemu miejscowości, opartym na wykorzystaniu znacznych powierzchni wodnych i podnosi atrakcyjność miejscowości.

Planowana korekta trasy drogi nr 25 w granicach miejscowości przekreśliłaby te możliwości, odcinając swobodny dostęp do zbiornika w wyrobisku kopalnianym. Ponadto, występuje kolizja z planowana linią elektroenergetyczną 400 kV, wymagającą zachowania pasa technologicznego o szerokości 70 m (2 x 35 m od osi linii).

Z wymienionych powyżej względów, w niniejszym studium podtrzymano, zawartą w dotychczasowym studium, ideę przeprowadzenia drogi krajowej nr 25 po trasie omijającej strefę rekreacji na północ od Konina, prowadzonej od skrzyżowania w Pątnowie w kierunku północnym, poprzez zrekultywowane tereny pogórnicze pomiędzy zbiornikiem wodnym w wyrobisku górniczym a składowiskiem popiołów ZEPAK, z włączeniem do obwodnicy Ślesina na istniejącym skrzyżowaniu z drogą gminną do Lubomyśla. Równocześnie, należy zarezerwować teren po zachodniej stronie miejscowości Mikorzyn dla inwestycji komunikacyjnych i infrastruktury technicznej, do czasu podjęcia przez Inwestorów decyzji ostatecznych, pozostawiając go w dotychczasowym użytkowaniu.

Droga wojewódzka nr 263 relacji Dąbie – Kłodawa – Sompolno – Słupca przebiega równoleżnikowo przez centrum obszaru gminy, krzyżując się w Ślesinie z drogą krajową nr 25. Z uwagi na przebieg drogi na znacznym odcinku przez tereny leśne i rolnicze, nie stwarza ona istotnych kolizji przestrzennych. Niekorzystne oddziaływanie związane z hałasem i drganiami spowodowanymi ruchem pojazdów ciężarowych koncentruje się w centrum Ślesina tworzącym obszar zabytkowego układu urbanistycznego o zwartej zabudowie. Ze względu na konfigurację terenu, nie ma możliwości przeprowadzenia omawianej drogi po trasie omijającej miasto.

Drogi powiatowe w większości są w średnim stanie technicznym, niektóre z nich wymagają remontu lub przebudowy.

Drogi gminne w większości budowane były w latach dziewięćdziesiątych i wymagają remontu.

14.1.2. Transport kolejowy

W południowej części gminy przebiega zelektryfikowana kolejowa trasa odstawy węgla z odkrywki Tomisławice w gminie Wierzbinek. Z uwagi na prędkość i częstotliwość ruchu pociągów, nie stwarza ona zagrożeń związanych z ponadnormatywnym hałasem. Dopuszczalny poziom hałasu zostaje zachowany w odległości ok. 40 m od toru.

14.1.3. Komunikacja wodna

Przez teren gminy Ślesin przebiega tzw. Wielka Pętla Wielkopolski (Pętla Wielkopolsko – Lubusko – Kujawska) stanowiąca szlak żeglugi śródlądowej o długości 688 km, prowadzący z Kostrzyna nad Odrą Wartą do Santoka, a następnie Notecią przez Czarnków i Nakło na przedmieścia Bydgoszczy, skąd Kanałem Górnonoteckim przez jezioro Gopło i Kanał Ślesiński do Konina. Następnie szlak prowadzi Wartą przez Poznań i Międzychód do Santoka, w którym Warta łączy się z Notecią. Droga ta ma znaczenie krajoznawczo-turystyczne.
Przystań na przedmiotowym szlaku istnieje na terenie gminy w Ślesinie.

14.1.4. Szlaki turystyczne

Na terenie gminy istnieje oznaczony szlak turystyki wodnej z Mikorzyna do Kruszwicy, oraz szlaki turystyki lądowej rowerowej i pieszej.

Szlaki rowerowe w formie pętli prowadzą po trasach:

- ze Ślesina poprzez Żółwieniec, Koszewo, Obory i Głębockie do Ślesina,
- ze Ślesina poprzez Ignacewo, Licheń Stary i Wąsosze do Ślesina.

Działania powinny podążać w kierunku wykorzystania walorów przyrodniczych gminy do rekreacji turystycznej i edukacji ekologicznej poprzez wzbogacenie istniejących szlaków o elementy edukacyjne.

14.2. Stan systemów infrastruktury technicznej

14.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina jest zwodociągowana w 100%. Ujęcia wody znajdują się w Ślesinie, Biskupiu, Bylewie, Honoratce, Niedźwiadach i Szyszynie.

Stopień wyposażenia gminy w sieć kanalizacji sanitarnej sięga 50%. Kanalizacja sanitarna znajduje się w miejscowościach: Lubomyśle, Licheń Stary, Mikorzyn, Półwiosek Stary, Półwiosek Lubstowski, Wąsosze, Honoratka, Szyszyn, Szyszyńskie Holendry, Biskupie, Ślesin oraz Ostrowąż. Długość kanalizacji sanitarnej na terenie gminy wynosi 86,4 km, w tym w Ślesinie 34,6 km. Ścieki są odprowadzane do mechaniczno-biologicznych oczyszczalni w Lubomyślu i Licheniu Starym.

Oczyszczalnia w Lubomyślu o przepustowości 1800 m^3/d zaspokaja aktualne potrzeby.
Oczyszczalnia w Licheniu ma przepustowość 760 m^3/d, co pozwala aktualnie przyjmować ścieki z Helenowa na terenie gminy Kramsk.
Wskaźnik wyposażenia ludności gminy w sieć wodociągową i kanalizację sanitarną przewyższa średnią powiatową i wojewódzką.

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
wodociąg	%	93,9
kanalizacja	%	47,1

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, za 2010 r.

Wodociągi		
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	186,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	10019
Kanalizacja		
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	57,7
ścieki odprowadzone	dam3	232
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	5032

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, za 2010 r.

Dla powiatu powyższe dane są następujące:

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
wodociąg	%	90,0
kanalizacja	%	29,8

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, za 2010 r.

Dla województwa (tereny wiejskie) powyższe dane są następujące:

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
wodociąg	%	87,3
kanalizacja	%	28,9

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, za 2010 r.

14.2.2. Gospodarka odpadami

Gmina należy do Związku Międzygminnego „Koniński Region Komunalny". W ramach tego Związku prowadzona jest na terenie gminy selektywna zbiórka odpadów. Odpady są transportowane na składowisko w Koninie. Istotne znaczenie ma wdrażanie programów wykorzystania i zagospodarowania produktów spalania węgla i odsiarczania spalin,

osadów pościekowych, odpadów medycznych, substancji trujących oraz innych odpadów niebezpiecznych, w tym wydzielonych z odpadów komunalnych.

14.2.3. Gospodarka energetyczna

Obecnie zainwestowane tereny posiadają zaopatrzenie w energię elektryczną poprzez urządzenia o wystarczających parametrach technicznych.

Przez obszar gminy przebiega wiązka linii przesyłowych: najwyższych napięć 220 kV, wysokich napięć 110 kV i średnich napięć 30 kV łączących elektrownię Pątnów ze stacjami elektroenergetycznymi, zasilającymi odbiorców energii elektrycznej poza województwem wielkopolskim, zlokalizowanymi w Bydgoszczy (Jasiniec), Włocławku, Janikowie i Pakości.

Wiązka linii WN przebiegająca w rejonie Mikorzyna stwarza poważną trudność dla zlokalizowania obwodnicy tej miejscowości w ciągu drogi krajowej nr 25, co wymagać będzie wzajemnej koordynacji inwestycji modernizacyjnych sieci i trasowania obwodnicy.

~~Zgodnie z planem rozwoju Krajowej Elektroenergetycznej Sieci Przesyłowej przewiduje się budowę elektroenergetycznej linii napowietrznej dwutorowej 2 x 400 kV po trasie istniejącej linii 220 kV relacji Pątnów – Jasiniec tor II (wschodni).~~

Zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 planowana jest budowa dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV Jasiniec-Pątnów, zaliczonej do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Wyznacza się nowy przebieg linii 400 kV w obrębach ewidencji gruntów: Sławęcinek, Sławęcin, Lubomyśle, Różnowa, Sarnowa Kolonia, Ślesin, Szyszyn, Szyszyńskie Holendry, Kijowiec.

Przewiduje się przebudowę linii najwyższych napięć i linii wysokiego napięcia w związku z planowana budową odkrywki węgla brunatnego „Ościsłowo” oraz budowę linii zasilających odkrywkę. Na obrzeżach terenu odkrywki wyznacza się pas terenu dla prowadzenia przewodów infrastruktury Kopalni.

Na terenie gminy działa 7 siłowni elektoenergetyki wiatrowej: 2 zlokalizowane w Kępie, 2 w Biskupiu, 1 na terenie oczyszczalni ścieków w Lubomyślu, 1 w Piotrkowicach i 1 w Niedźwiadach. Ponadto, zostały wydane decyzje o warunkach zabudowy dla elektrowni wiatrowych w Kępie, Goraninie, Rożnowej i Wąsoszach oraz wspólnie z Gminą Sompolno została wydana decyzja o warunkach zabudowy dla fermy wiatrowej na zwałowisku zewnętrznym odkrywki Lubstów. Dogodne warunki dla

lokalizacji ferm wiatrowych występują na zrekultywowanych terenach pokopalnianych w rejonie zachodniej granicy gminy, w sąsiedztwie z planowaną w gminie Kleczew fermą oraz przy granicy z Koninem, również jako kontynuacja terenów przemysłowych z dopuszczeniem energetyki wiatrowej.

W niniejszym studium przyjęto zasadę ograniczania lokalizowania nowych elektrowni wiatrowych (z wyjątkiem przydomowych na użytek własny) na terenach o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych oraz na obszarach, na których mogą wystąpić kolizje z trasami przelotów ptaków.

Elektrownie wiatrowe o wysokości równej i większej niż 100m nad poziomem terenu stanowią przeszkody lotnicze i ich lokalizacja powinna być uzgodniona z Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego. Z kolei lokalizacja elektrowni wiatrowych o wysokości równej i większej niż 50m nad poziomem terenu wymaga zgłoszenia do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP.

14.2.4. System gazowniczy

Aktualnie gmina posiada na swoim terenie rurociąg średniego ciśnienia doprowadzony do zakładu ceramiki budowlanej Wienerberger w Honoratce.

Mieszkańcy Gminy korzystają w gospodarstwach domowych z wymiennych butli gazowych.

Zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, przewiduje się lokalizację magistrali gazowej Ø200 mm Brdów – Sompolo – Kleczew – Witkowo, z której istnieje możliwość doprowadzenia gazu przewodowego na teren gminy Ślesin.

Planowany przebieg gazociągu może sprawić trudności na etapie projektowania, wynikające z konieczności uzyskania zgody na przebieg przez kompleks leśny i pokonania rynny jeziornej o głębokości 25 – 30 m, o dość zwartej zabudowie strefy przybrzeżnej. Z tych względów wskazane jest rozważenie przebiegu gazociągu wzdłuż pasa rurociągu „Przyjaźń".

14.2.5. Rurociąg paliwowy PERN „Przyjaźń"

Rurociąg transportujący ropę naftową z rafinerii w Płocku, przebiega w strefie północnej granicy z gminą Wierzbinek. Obiekt wymaga zachowania strefy bezpieczeństwa o szerokości minimum 16 m dla DN 500 i minimum 20 m dla DN 800 których środkami są osie rurociągów. Strefa bezpieczeństwa dla rurociągów ma być użytkowana według pierwotnego przeznaczenia tj. rolniczo. ~~pasa technicznego o zróżnicowanej szerokości w~~

~~zależności od grubości nakrywającej warstwy gruntu.~~ Minimalne odległości dla zabudowy wynoszą ~~45~~ 20 m.

14.2.6. Telekomunikacja i komunikacja elektroniczna

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa stacje bazowe telefonii komórkowej zaliczane są do inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska i podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Parametry emisyjne tych obiektów muszą być dostosowane do przeznaczenia i sposobu użytkowania terenów, na których się znajdują.

Za pożądane uważa się unikanie eksponowanych lokalizacji stacji bazowych komunikacji elektronicznej na obszarach o szczególnych walorach krajobrazowych. Jako rozwiązanie korzystne dla krajobrazu uważa się stosowanie masztów słupowych.

15. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym istnieje obowiązek uwzględnienia w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych wpisanych do rejestru oraz zadań samorządu województwa, zawartych w programach wojewódzkich.

Zadania te nie dotyczą powiatu konińskiego.

Do zadań o znaczeniu ponadlokalnym, które powinny być uwzględnione na terenie gminy Ślesin, wynikających z planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, zatwierdzonego uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r. oraz strategii rozwoju województwa, należą:

1) w zakresie komunikacji:
   - droga krajowa nr 25 klasy głównej ruchu przyśpieszonego i obwodnica w jej ciągu, na odcinku Kijowiec – Skulsk;
   - powstrzymanie dekapitalizacji szlaków żeglownych na Warcie i Noteci;
   - lepsze przystosowanie dróg wodnych Warty, Noteci, Kanału Ślesińskiego oraz dróg wodnych niższej klasy dla celów turystycznych.
2) w zakresie infrastruktury technicznej:
   - linia elektroenergetyczna NN 400 kV Pątnów – Jasiniec- Grudziądz;
   - gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 200 mm relacji Babiak – Sompolno – Wilczyn.
3) w zakresie środowiska przyrodniczego:
   - ochrona Goplańsko-Kujawskiego Obszar Chronionego Krajobrazu;
   - ochrona kredowego zbiornika wodonośnego GZWP Nr 151 Turek – Konin – Koło;
   - ochrona obszarów gleb wysokiej bonitacji, szczególnie w zwartych, dużych kompleksach;
   - objęcie ochroną terenów, na których występują surowce mineralne.
4) w zakresie środowiska kulturowego:
   - wyodrębnienie obszarów kulturotwórczych, tzn. obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego i kulturowego;
   - rewaloryzacja ośrodków miejskich i wiejskich o dużym znaczeniu kulturowym i historycznym, m.in. Ślesina.

16. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

Gmina Ślesin jest położona w strefie wododziałowej Warty i Noteci. Istniejące cieki wodne nie stwarzają niebezpieczeństwa nadmiernego przyboru wód. Na terenie gminy Ślesin nie występują obszary narażone na powodzie. Lokalnie, w okresie roztopów wiosennych, mogą wystąpić niewielkie podtopienia, nie zagrażające mieszkańcom gminy.

17. Załączniki

17.1. Spis obiektów zabytkowych Miasta i Gminy Ślesin

Biskupie - Zespół pałacowy
pałac: mur., 1905 r., ***rej. zab.: A-263/5 z dn. 30.04.1984***
park krajobrazowy, 2 poł. XIX w., powiększony ok. 1905 r.,
rej. zab.: A-263/5 z dn. 30.04.1984
rządcówka: ob. dom, mur., pocz. XX w.

Dąbrowa Mała - Kapliczka, mur., 1945 r.

Głębockie - Schron bojowy I z 1939 r. (20 m na pd. od mostu)
- Schron bojowy II z 1939 r. (700 m na pn. od jez. Ślesińskiego)
- Schron bojowy III z 1939 r. (500 m na pn. od jez. Ślesińskiego)
- Schron bojowy IV z 1939 r. (300 m na pn. od jez. Ślesińskiego)

Goranin - Kapliczka, mur., ok. 1950, przeniesiona w 1980 r. z terenu wsi Goranin objętego odkrywką węgla brunatnego

Ignacewo - Pomnik Powstańców 1863 r., kamień, 1918 r., odbud. 1957 r.

Kijowiec - Dwór: glin.-mur., 2 poł. XIX w., przebud. Ok. 1940 r.
- Dom nr 22: glin.-mur., 1923 r.
- Dom nr 42: mur., 1937 r.
- Relikty megalitowe: neolit, st. 4, obszar AZP 71/52-41,
objęte strefą „W" ochrony reliktów archeologicznych

Kolebki - Pastorówka: ob. dom nr 1, mur., ok. poł. XIX w., przebud. 1892 r.
- Zagroda nr 17
dom, mur., 1939 r.
budynek inwentarski, mur., 1939 r.

Licheń Stary - Kościół par. p.w. św.Doroty: mur., 1854; dobud. prezbiterium 1872; dobud. zakrystii i kruchty 1903; przebud. i rozbud. 1978
- Cmentarz par. XIX w., czynny
- Pomnik powstańców 1863 r., 1967 r.
- Pomnik Szczepana Jankowskiego, zamordowanego w 1940 r., 1980 r.
- Pozostałości zespołu folwarcznego, ul. Klasztorna: spichlerz, mur. 2. poł. XIX w.; gorzelnia, mur., 2 poł. XIX w.

- Dom nr 50: mur. ok. 1910
- Dom nr 56: mur., 1903
- Wiatrak koźlak: drewn., 1 poł. XIX w.
- Cmentarz par. rzym.-kat. XIX w.

Lizawy - Cmentarz ewangelicko-augsburski, XIX w., nieczynny

Makarowo - Cmentarz ewangelicko-augsburski, XIX w., nieczynny

Marianowo - Osada kultury łużyckiej, stan. nr 1, obszar AZP 3/53-40, ok. 800r. p.n.e. *(w literaturze występuje jako Szyszyn 1)*, o***bjęte strefą „OW" obserwacji archeologicznej***.

- Osada kultury łużyckiej i cmentarzysko kultury przeworskiej, st. Nr 2, obszar AZP 11/53-40, *(w literaturze występuje jako Szyszynek 1)*, o***bjęte strefą „OW"obserwacji archeologicznej.***

Mikorzyn - Zespół pałacowy

pałac: mur., 2 poł. XIX w. ***rej. zab.: A-260/2 z dn. 15.02.1984***

park krajobrazowy: 2 poł. XIX w. ***rej. zab.: A-260/2 z dn. 15.02.1984***

owczarnia, ob. hotel: mur., 2 poł. XIX w. ***rej. zab.: A-260/2 z dn. 15.02.1984***

Ostrowąż - Kościół par. p.w. Niepokalanego Serca NMP i Św. Jakuba Ap., drewn., 1946-1948, ***rej. zab.: A-535/276 z dn. 9.11.1998***

- Cmentarz rzym.-kat., XIX w.
- Cmentarzysko szkieletowe WŚ, st. nr 1., obszar AZP 93/52-40, ***objęte strefą „OW" obserwacji archeologicznej***.

Piotrkowice - Zespół dworski

dwór, ob. szkoła: mur., 1880-1885 ***rej. zab.: A-261/3 z dn.15.02.1984***

park krajobrazowy: 1880-1885 ***rej. zab.: A-261/3 z dn. 15.02.1984***

spichlerz: mur., 1880-1885

Pogoń - Dom nr 3: gin., 2 poł. XIX w.
- Dom nr 13: glin., ok. 1910 r.
- Dom nr 23, mur., 1880 r.

Pogorzele - Kapliczka: mur., pocz. XX w.
- Dom nr 19: mur., 1937 r.
- Cmentarz ewangelicko-augsburski, 2 poł. XIX w.

Półwiosek Stary - Zagroda nr 14

dom: mur., ok. 1905 r.,

budynek inwentarski: mur., pocz. XX w.

- Dom nr 28: mur., 1934 r.
- Cmentarz ewangelicko-augsburski, 1883 r.

Rożnowa - Pomnik powstańców 1863 r., mur, 1963 r.

Sarnowa kol. - Cegielnia: mur., ok. 1930 r.

Szyszyn - Kompleks osadniczy kultury łużyckiej: ok. 800 p.n.e.
objęty strefą „OW" obserwacji archeologicznej

Szyszyn -

- Teodorowo - Dom nr 8: glin., 1909 r.
- Dom nr 11: mur., ok. 1920 r.

Szyszyńskie Hol. - Cmentarz ewangelicko-augsburski, XIX w., nieczynny

Ślesin - Układ urbanistyczny: XIV-XIX w.
rej. zab.: A-462/203 z dn. 21.08.1991

- Zespół kościoła par. p.w. św. Mikołaja bpa i Dobrego Pasterza
kościół: mur., 1604; prezbiterium 1900; dobud. kaplic 1900;
przebud. nawy i dobud. wieży 1907
ogrodzenie: mur.-żel., pocz. XX w.
plebania: mur., XIX/XX w. rozbud. Ok. 1920
budynek gospodarczy: mur., XIX/XX w.
ogrodzenie: mur.-żel., XIX/XX w.
- Kapliczka, ul. Kościelna: mur., XIX/XX w.
- Cmentarz par. rzym.-kat., ul. Kościelna: pocz. XX w.
rej. zab.: 479/220 z dn. 20.07.1992
- Cmentarz żydowski, ul. Różopole, XIX w.
- Pomnik rozstrzelanych w 1939 r., ul. Różopole, mur., 1969
- Szkoła, ul. Żwirki i Wigury 55: mur., ok. 1930
- Łuk triumfalny (na cześć Napoleona I): mur., 1812; zniszczony 1972,
odbud. 1976-1977 ***rej. zab.: A-89/140 z dn. 12.07.1968***
- Domy:

ul. Berwińskiego – Nr 3; Nr 9;

ul. Cegielniana – Nr 7;

ul. Kleczewska – Nr 7; Nr 8; Nr 10; Nr 11; Nr 12; Nr 14 (ob. poczta);
Nr 15 (ob. UMiG); Nr 17; Nr 18; Nr 26; Nr 27;
Nr 34;

ul. Kościelna – Nr 3; Nr 7; Nr 10; Nr 12; Nr 13; Nr 21; Nr 27;
ul. Napoleona – Nr 2; Nr 6; Nr 7; Nr 8; Nr 10; Nr 11; Nr 12; Nr 15; Nr 20;
pl. Wolności – Nr 4; Nr 13 (ob. GOK); Nr 14 (ob. bank);
ul. Żwirki i Wigury – Nr 8; Nr 8a; Nr 12; Nr 20; Nr 22; Nr 26; Nr 27; Nr 29; Nr 30; Nr 32/34; Nr 35; Nr 36; Nr 37; Nr 41; Nr 45; Nr 49; Nr 53;

- Zespół zakładu powozów, ul. Kleczewska 16
warsztat: mur., 1919
dom: mur., 1919
- Młyn, ul. Kleczewska 9: mur., ok. 1910
- Młyn, ul. Żwirki i Wigury 62: mur., 1939
- Cmentarzysko pradziejowe (na terenie Szkoły Podstawowej przy ul. Żwirki i Wigury 55),

objęte strefą „OW" obserwacji archeologicznej

Wąsosze
- Zespół kościoła par. p.w. Wszystkich Św.
kościół: mur., 2 poł. XVI w. spalony z wyj. prezbiterium 1849; dobud. nawy 1863; przedłużenie nawy, dobud. zakrystii 1865-1868; dobud. kaplicy MB od pn. 1873; dobud. wieży 1867-1917.
rej. zab.: A-264/6 z dn. 30.04.1984
ogrodzenie z bramą: mur. – żel., 2 poł. XIX w.
plebania: mur., ok. poł. XIX w.
cmentarz przykościelny, 2 poł. XVI w.
- Cmentarz par. rzym.-kat., 1 poł. XIX w.
rej. zab.: A-477/218 z dn. 20.07.1992
grobowiec rodziny Mierzyńskich: mur., 1917
rej. zab.: A-477/218 z dn. 20.07.1992
- Zespół dworski
dwór, ob. szkoła: mur., 1938, przebud. i rozbud. 1975
park krajobrazowy: 2 poł. XIX w.
budynek inwentarski, ob. stolarnia: mur., pocz. XX w.
spichlerz, ob. świetlica i sklep: mur., 2 poł. XIX w.
gorzelnia; mur., 2 poł. XIX w.

Wierzelin
- Kapliczka, mur., 1946 r.

- Zagroda nr 12
  dom, mur., 1938 r.,
  stodoła, mur., 1938 r.
- Dom nr 2: mur., pocz. XX w.
- Dom nr 6: gin., pocz. XX w.
- Cmentarz ewangelicko-augsburski, 2 poł. XIX w.

Wygoda - Cmentarz ewangelicko-augsburski, 4 ćw. XIX w.

Żółwieniec - Grodzisko pierścieniowate WŚ, st. nr 1, obszar AZP 55/53-41, ***objęte strefą „W" ochrony reliktów archeologicznych***.

Wyżej wymienione tereny oraz obiekty podlegają prawnej ochronie. W ich zasięgu wszelka działalność inwestorska winna być prowadzona za zgodą i pod nadzorem konserwatorskim.

~~ZAŁĄCZNIK NR 2 DO UCHWAŁY NR 290/XXXI/13~~
~~RADY MIEJSKIEJ GMINY ŚLESIN Z DNIA 12 MARCA 2013 R.~~
ZAŁĄCZNIK NR 2 DO UCHWAŁY NR 178/XVIII /16
RADY MIEJSKIEJ GMINY ŚLESIN Z DNIA 16 CZERWCA 2016 R.

GMINA ŚLESIN

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Spis treści

1. Cele i kierunki rozwoju gminy **5**
1.1. Cele rozwoju .....
2. Kierunki rozwoju **8**
2.1. Strefy polityki przestrzennej określone w planie zagospodarowania przestrzennego województwa .....
2.1.1. Strefa wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych 8
2.1.2. Strefa rekreacji .....
2.1.3. Strefa systemu obszarów chronionych i powiązań przyrodniczych 9
2.1.4. Strefa intensywnych procesów urbanizacyjnych .....
2.1.5. Strefa minimalizacji zagrożeń zrównoważonego rozwoju 10
2.2. Kierunki rozwoju osadnictwa .....
3. Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy **12**
4. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów **13**
4.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna .....
4.2. Strefy funkcjonalno-przestrzenne 14
4.2.1. Strefa U – nasilonych procesów urbanizacyjnych 15
4.2.2. Strefa T – turystyczno-mieszkaniowa 16
4.2.3. Strefa R – rolniczo-mieszkaniowa 17
4.2.4. Strefa E – rolniczo-ekologiczna 16
4.2.5. Strefa ZG – zagospodarowania terenów pogórniczych 18
4.2.6. Strefa PG – odkrywkowego górnictwa węgla brunatnego .....
4.3. Koncepcja struktury przestrzennej gminy 19
5. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów **22**
5.1. Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego 24
5.2. Ogólne zasady kształtowania terenów zabudowy .....
5.3. Zasady kształtowania funkcji w ramach terenów wielofunkcyjnego rozwoju 25
5.3.1. Zasady kształtowania terenów mieszkalnictwa .....
5.3.2. Zasady kształtowania terenów usług i drobnej produkcji 27
5.3.3. Zasady kształtowania terenów produkcyjnych, magazynowych i usługowych 29
5.3.4. Zasady kształtowania terenów usług publicznych 30
5.3.5. Zasady kształtowania terenów rekreacji indywidualnej .....
5.4. Zasady kształtowania zabudowy na terenach wiejskich 32
5.5. Tereny wyłączone spod zabudowy 33
6. Obszary i zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrona przyrody i krajobrazu kulturowego **35**
6.1. Zasady polityki przestrzennej gminy w zakresie ochrony środowiska .....
6.2. Główne kierunki działań 36
6.2.1. Ochrona terenów zielonych .....
6.2.2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych 37

7. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej **38**
7.1. Zasady polityki przestrzennej gminy w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków .....
8. Kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej **41**
8.1. Układ komunikacyjny .....
8.2. Zewnętrzne powiązania komunikacyjne .....
8.3. Elementy sytemu komunikacyjnego .....
8.4. Komunikacja samochodowa 42
8.4.1. Założenia kształtowania systemu komunikacji samochodowej .....
8.4.2. Parametry układu komunikacji kołowej 43
8.5. Transport kolejowy 45
8.6. Komunikacja lotnicza .....
8.7. Komunikacja rowerowa 46
8.8. Komunikacja piesza .....
8.9. Komunikacja zbiorowa .....
8.1.0. Komunikacja wodna 47
9. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej **48**
9.1. Zaopatrzenie w wodę 48
9.2. Odprowadzanie ścieków 48
9.3. System elektroenergetyczny 49
9.4. Energetyka z odnawialnych źródeł energii 52
9.5. Gospodarka cieplna 54
9.6. System gazowniczy 52
9.7. Gospodarka odpadami 53
9.8. Rurociąg naftowy PERN „Przyjaźń” 56
9.9. System łączności publicznej 56
10. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym **57**
10.1 Elementy zagospodarowania przestrzennego o znaczeniu lokalnym .....
11. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym **60**
11.2. Propozycje w zakresie komunikacji 61
11.3. Propozycje w zakresie infrastruktury technicznej .....
11.3.1. wodociągi i kanalizacja .....
11.3.2. elektroenergetyka .....
11.3.3. gazownictwo .....

11.4. Propozycje w zakresie ochrony przyrody .....
11.4.1. Surowce mineralne .....
11.4.2. Lasy .....
11.5. Propozycje w zakresie ochrony zabytków i dóbr kultury .....
12. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych **63**
13. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości **63**
14. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m2 ..... **63**
15. Obszary przestrzeni publicznej **64**
16. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego **64**

17. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych **65**
18. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej **66**
19. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych **69**
20. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny **69**
21. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej **69**
22. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji **70**
23. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych **70**
24. Obszary problemowe występujące w gminie **70**
25. Synteza ustaleń projektu studium i uzasadnienie przyjętych rozwiązań **71**
25.1. Cel przystąpienia do zmiany studium .....
25.2. Synteza uwarunkowań .....
25.3. Uzasadnienie i synteza przyjętych rozwiązań .....
26. Polityka planistyczna **76**
26.1. Postępowanie planistyczne .....
26.2. Stan opracowań planistycznych .....
26.3. Wykaz opracowań planistycznych wskazanych do wykonania .....
27. Załączniki **80**
27.1. Wykaz obiektów zabytkowych .....
27.2. Wykaz materiałów wyjściowych .....

1. Cele i kierunki rozwoju gminy

Naczelną zasadą przyjętą w opracowaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest podporządkowanie procesów rozwojowych na obszarze gminy wymogom zrównoważonego rozwoju oraz ładu przestrzennego.

Zrównoważony rozwój jest to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia jak i przyszłych pokoleń.

Ładem przestrzennym jest stan przestrzeni, który tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

1.1. Cele rozwoju

Głównym celem rozwoju jest aktywizacja społeczno-gospodarcza gminy oraz podwyższenie standardu życia i zamieszkania lokalnej społeczności.

Realizacja powyższego celu przebiegać będzie w warunkach:

- pełnienia przez miasto Ślesin funkcji lokalnego ośrodka usługowego,
- istnienia drugiego ośrodka rozwoju w Licheniu Starym – centrum turystyki pielgrzymkowej,
- specjalizacji gminy w kierunku funkcji rolniczej oraz obsługi rekreacji,
- uruchamiania przez KWB KONIN S.A. eksploatacji złoża węgla brunatnego „Ościsłowo" i związanego z nim stopniowego zwiększania się dochodów gminy,
- średniego poziomu rozwoju i efektywności ekonomicznej miejscowego przemysłu i innych sektorów działalności gospodarczej (w szczególności drobnych firm),
- występowania bezrobocia wśród mieszkańców miasta i gminy,
- występowania progów rozwoju funkcjonalno-przestrzennego, wynikających z:

- podziału przestrzeni gminy oraz miasta Ślesina rynną jezior ślesińskich, stanowiącą korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym,
- układu sieci komunikacyjnej (będącego konsekwencją warunków przyrodniczych) wiążącego część wschodnią i zachodnia gminy jedynie w 3 punktach oddalonych wzajemnie o ok. 6 km,
- podziału przestrzeni gminy siecią tranzytowych korytarzy infrastruktury technicznej, elektroenergetycznej, transportu kolejowego KWB, ropociągu,
- rozczłonkowania przestrzeni peryferyjnych m. Ślesina (potencjalnego obszaru rozwojowego) wskutek wytwarzania nieefektywnych układów przestrzennych, bazujących na istniejących podziałach własnościowych.

Najważniejsze cele szczegółowe, to m.in.:

- ukształtowanie Ślesina jako wielofunkcyjnego ośrodka lokalnego, komplementarnego w stosunku do ośrodka konińskiego, w szczególności w zakresie turystyki i usług,
- wzmocnienie bazy ekonomicznej i poszerzenie rynku pracy poprzez wyznaczenie ofert terenowych dla rozwoju nowych aktywności gospodarczych, w tym nowych zakładów przemysłowych, pobudzanie przedsiębiorczości lokalnej i przyciąganie kapitału z zewnątrz,
- kształtowanie racjonalnego i spójnego układu funkcjonalno-przestrzennego, w tym:
  - intensyfikacja, wzbogacenie i uatrakcyjnienie zagospodarowania na obszarze miasta,
  - ochrona walorów przyrodniczych gminy,
  - przekształcenie i doposażenie zaniedbanych obszarów zabudowy,
- poprawa warunków mieszkaniowych, dążenie do osiągnięcia średnich standardów europejskich,
- wzbogacenie wyposażenia gminy w obiekty usługowe, ukształtowanie miasta jako atrakcyjnego ośrodka usługowego o znaczeniu ponadlokalnym,
- pełne wyposażenie gminy w sprawnie działające systemy infrastruktury technicznej oraz rozwój usług komunalnych,
- zabezpieczenie ciągłości korytarza ekologicznego rynny jezior ślesińskich i jeziora Licheńskiego oraz jego powiązań z zewnętrznym systemem przyrodniczym, wyeliminowanie źródeł zanieczyszczeń wód jezior - doprowadzenie do regeneracji ekosystemu wodnego jezior i osiągnięcie I klasy czystości wód,

- przyrodnicze wzbogacenie przestrzeni gminy i podwyższenie jej walorów krajobrazowych i zdrowotnych; rozwój terenów zielonych, rekreacyjno-sportowych i leśnych.

2. Kierunki rozwoju

2.1. Strefy polityki przestrzennej określone w planie zagospodarowania przestrzennego województwa

Na obszarze gminy Ślesin Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wyróżnia kilka stref zróżnicowanej polityki przestrzennej:

- strefę wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych,
- strefę rekreacji,
- strefę systemu obszarów chronionych i powiązań przyrodniczych,
- strefę intensywnych procesów urbanizacyjnych,
- strefę minimalizacji zagrożeń zrównoważonego rozwoju.

2.1.1. Strefa wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych

Obejmuje tereny o warunkach nie sprzyjających intensywnej produkcji rolnej, nie kwalifikujące się dla rekreacji o ponadlokalnym znaczeniu, położone na uboczu głównych tras komunikacyjnych tym samym o ograniczonych szansach na rozwój działalności gospodarczej. Wymagają one specjalnego potraktowania przez Samorząd Województwa: bez wsparcia z zewnątrz gminy położone w tej strefie nie są w stanie przełamać bariery opóźnienia cywilizacyjnego, gospodarczego i technicznego. Prócz rolnictwa, obecnie głównej gałęzi gospodarki, konieczne jest wprowadzenie pozarolniczej działalności produkcyjnej i usługowej, zaktywizowanie różnymi metodami potencjału tkwiącego w ludziach, w istniejącym zainwestowaniu oraz w lokalnych zasobach środowiska przyrodniczego i kulturowego.

2.1.2. Strefa rekreacji

Obejmuje tereny ze znacznym udziałem lasów i objęte różnymi formami ochrony, z urozmaiconą rzeźbą i jeziorami, z malowniczym krajobrazem. Gospodarowanie powinno być tu podporządkowane funkcji rekreacyjnej, która wprawdzie nie będzie wiodącą (z wyjątkiem nielicznych rejonów), ale w istotny sposób może wspomóc finansowo mieszkańców. Stąd propozycja przekształcenia tradycyjnego rolnictwa w rolnictwo ekologiczne, dostosowane z jednej strony do oczekiwań rekreantów, z drugiej do wymogów ochrony cennych walorów środowiska przyrodniczego.

2.1.3. Strefa systemu obszarów chronionych i powiązań przyrodniczych

Podstawowym elementem systemu terenów objętych formami ochrony przyrody jest na obszarze gminy Goplańsko-Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu. Najważniejszym elementem przyrodniczym tego obszaru jest ciąg ekologiczny o znaczeniu krajowym, obejmujący rynnę jezior Pątnowskiego – Wąsoskiego – Mikorzyńskiego – Ślesińskiego, który łączy dolinę rzeki Warty z Dolną Notecią (Dol. Toruńsko-Eberswaldzką).

2.1.4. Strefa intensywnych procesów urbanizacyjnych

Stanowią ją pasma wzdłuż dróg przechodzących przez województwo. W warunkach gminy Ślesin – wzdłuż drogi krajowej nr 25 i drogi wojewódzkiej nr 263, szczególnie w rejonie skrzyżowania tych dróg w Ślesinie.

Dostępność komunikacyjna stanowi jeden z istotnych czynników decydujących o atrakcyjności terenu dla inwestorów. W związku z tym jednostki osadnicze zarówno miasta jak i wsie położone w pobliżu tych dróg mają wyjątkowo korzystne warunki dla rozwoju działalności gospodarczej, a co za tym idzie społecznej. Widać to już obecnie nie tylko w obrębie aglomeracji, choć tam szczególnie, ale również w rejonie wszystkich dróg ekspresowych i krajowych a w mniejszym stopniu wojewódzkich.

Zainwestowanie w obrębie przedmiotowych stref musi być realizowane zgodnie z zasadami kształtowania pasm przyspieszonego rozwoju wzdłuż głównych tras komunikacyjnych. Zasady te obejmują:

- nie „obudowywanie" głównych tras komunikacyjnych, a koncentrowanie zainwestowania w istniejących jednostkach osadniczych położonych przy tych trasach lub w ich pobliżu,
- zabezpieczenie dróg serwisowych umożliwiających sprawne włączenie do głównej trasy ruchu lokalnego z terenów mieszkaniowych,
- proponowanie struktur odznaczających się zwartością i rozwijających w harmonijny sposób lokalne układy urbanistyczne miejskie lub ruralistyczne wiejskie,
- szczególna dbałość o estetykę obszarów położonych w zasięgu widoczności z głównej trasy,
- stosowanie środków technicznych i organizacyjnych zmniejszających natężenie hałasu w miejscach o największej uciążliwości ruchu dla zabudowy istniejącej.

2.1.5. Strefa minimalizacji zagrożeń zrównoważonego rozwoju

Jest to rejon województwa związany z eksploatacją węgla brunatnego i z przemysłem energetycznym bazujący obecnie na tym surowcu. Wymaga on specjalnego potraktowania w związku z koniecznością:

- stopniowej restrukturyzacji przemysłu, związanej z wyczerpywaniem się zasobów węgla (eksploatacja złóż na poziomie dzisiejszego wydobycia możliwa jest do 2040 r.),
- rozwiązania problemów Zagłębia w nawiązaniu do polityki energetycznej kraju, która w tym zakresie nie została sprecyzowana,
- rekultywacji terenów pokopalnianych.

Skoncentrowane tu problemy przyrodnicze, społeczne gospodarcze powinny być rozwiązane w skali całego Zagłębia, a sposób rekultywacji terenów pogórniczych i poprzemysłowych określony zostanie na podstawie odrębnych analiz i studiów (za najwłaściwszy uważa się kierunek leśny i wodny).

2.2. Kierunki rozwoju osadnictwa

Niewielki, prognozowany na ok.4%, przyrost ludności województwa wielkopolskiego do 2020 r., nie daje podstawy do zakładania istotnych przeobrażeń w zaludnieniu regionu. Kierunki zmian demograficznych w powiatach przedstawia tabela opracowana na podstawie prognozy GUS. Są one praktycznie nieistotne (w granicach -4% do +4%).

	1990 r.	2020 r.
powiat koniński	120,4 tys.	124,4 tys.

W procesie kształtowania rozwoju systemu osadniczego w planie zagospodarowania województwa uwzględnione zostały zasady harmonizowania rozwoju, polegające na:

- wzmacnianiu struktury funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego, kształtowaniu wielofunkcyjnych ośrodków miejskich i osiedli jako formy osadnictwa zapewniającej najlepsze warunki życia mieszkańcom oraz wysoką efektywność gospodarowania,
- łagodzeniu i stopniowej likwidacji dysproporcji zaistniałych w rozwoju systemu osadniczego, tj. uzupełnianiu niedoborów w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej, poprawa systemu komunikacyjnego,
- stopniowym przywracaniu i utrwalaniu ładu przestrzennego w strukturze wewnętrznej

jednostek osadniczych i ich strefach otaczających,

- wprowadzaniu zmian w odniesieniu do dotychczasowego modelu uprzemysłowienia w kierunku rozwoju przemysłów technologicznie wysoko zaawansowanych, bezpiecznych dla środowiska,
- przywracaniu i utrwalaniu równowagi ekologicznej,
- zachowaniu i rewaloryzacji historycznie wykształconych zabytkowych układów urbanistycznych.

3. Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Kierunki polityki przestrzennej zawarte w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy stanowią podstawę działań merytorycznych, tak w odniesieniu do sporządzania planów miejscowych jak i decyzji administracyjnych na obszarach nie objętych planami.

Ustalenia studium określają wytyczne do planów miejscowych, zapewniające prawidłowy, planowy rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, ochronę interesów publicznych i ich równoważenie z interesami prywatnymi oraz zwiększenie skuteczności działalności administracji w tej sferze.

Zgodnie z aktualnymi uwarunkowaniami, w studium określone zostały tereny rozwojowe dla głównych funkcji: mieszkalnictwa, działalności gospodarczej, usług i rekreacji. Część terenów rozwojowych pokrywa się z obszarami wyznaczonymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy. Pozostałe tereny ustalone dla przyjętych kierunków rozwoju są obszarami nowymi. Ustalenia planów miejscowych, które utraciły ważność na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotyczące przeznaczenia terenów, zostały zrewidowane i w zależności od uwarunkowań zachowane lub odrzucone.

Perspektywiczny rozwój gminy, polegający na wzroście jakościowym, będzie miał miejsce przede wszystkim na terenach już zainwestowanych, poprzez modernizację, rozbudowę, a także wprowadzanie niekolizyjnego, uzupełniającego zainwestowania, nawiązującego do otoczenia oraz powiązań komunikacyjnych.
Jako nadrzędne kryteria sterowania rozwojem gminy przyjęto zasady zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, nadające ochronie środowiska przyrodniczego i kulturowego najwyższe priorytety.

4. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

4.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Podstawowymi funkcjami gminy są: rekreacja, wykorzystująca obszar rynien jeziornych i rolnictwo z leśnictwem, rozwinięte w oparciu o dość korzystne warunki glebowe. Funkcją uzupełniającą, o charakterze czasowym, jest górnictwo odkrywkowe węgla brunatnego.

Bardzo przejrzysta struktura przyrodnicza przyczyniła się do wysokiego stopnia niezależności głównych funkcji gminy, skoncentrowanych w obszarach o jednolitym charakterze. O ile jednak obszary rolnicze rozwijają się w sposób zgodny ze środowiskiem, o tyle w obszarach rekreacji zagospodarowanie osiągnęło już stan bliski przekroczenia odporności środowiska i powoduje konieczność podjęcia działań kompensacyjnych.

Głównym ośrodkiem administracyjnym i gospodarczym gminy jest centralnie położone miasto Ślesin. Skoncentrowane tu są usługi o charakterze ogólnogminnym. Ośrodkiem wspomagającym jest Licheń Stary, gdzie w związku z kultem M.B. Bolesnej Królowej Polski, rozwinęły się funkcje obsługi ruchu pielgrzymkowego. Pod względem ilości odwiedzających, Sanktuarium Licheńskie pełni rolę drugiego po Częstochowie ośrodka kultu religijnego w Polsce.

Podstawową, charakterystyczną cechą struktury funkcjonalnej gminy jest widoczna „dwudzielność" układu spowodowana warunkami przyrodniczymi. Obie części gminy związane są układem komunikacyjnym jedynie w trzech punktach, oddalonych od siebie o ok. 6 km.

W obu częściach obszaru gminy zaznaczają się różnice w zakresie cech środowiska przyrodniczego oraz funkcji jednostek osadniczych.

- Zachodnia część gminy zdominowana jest przez wpływ górnictwa odkrywkowego węgla brunatnego i związanego z nim przemysłu energetycznego. Podstawową funkcją jest rolnictwo na glebach o wysokich i średnich klasach bonitacyjnych, a w północnych rejonach rekreacja oraz leśnictwo, wkraczające na nie użytkowane słabe gleby. W pobliżu południowej granicy Gminy istniała Odkrywka „Pątnów II", której działalność wydobywcza została zamknięta w 2003 roku a tereny poeksploatacyjne

zrekultywowane. Obszar ten rozciąga się od Mikorzyna do granicy z Gminą Kleczew. W wyrobisku końcowym Odkrywki, w sąsiedztwie Mikorzyna i Dąbrowy, powstał zbiornik wodny o powierzchni ok. 530 ha, o zalesionych brzegach. Obszar ten wykazuje znaczne walory dla zagospodarowania rekreacyjnego. Na pozostałej części terenów poeksploatacyjnych znajduje się składowisko popiołów Zespołu Elektrowni PAK, rekultywowane nieczynne składowisko odpadów w Goraninie oraz tereny rolnicze. Walory tej przestrzeni obniżają ciągi tranzytowych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia przebiegające obok terenów zabudowanych Mikorzyna.

W północno-zachodniej części obszaru Gminy, przewidywane jest uruchomienie nowej odkrywki węgla brunatnego, eksploatującej złoże „Ościsłowo", wkraczające swoim zasięgiem także na obszary gmin Skulsk i Wilczyn.

- Wschodnia część gminy ma bardziej zróżnicowane środowisko przyrodnicze – ukształtowanie terenu i szatę roślinną, co wpłynęło na silniejszy rozwój funkcji rekreacyjnych i co za tym idzie – postępującą degradację naturalnych walorów.

  Pod względem funkcjonalnym, coraz bardziej zaznacza się w tej części oddziaływanie intensywnie rozwijającego się Lichenia Starego.

Na podstawie uwarunkowań oraz istniejącej struktury przestrzennej, obszar gminy podzielono umownie na strefy funkcjonalno-krajobrazowe o zróżnicowanych zasadach polityki zagospodarowania, celem uporządkowania funkcji, określenia zasad rozwoju oraz wprowadzenia ładu przestrzennego dla poszczególnych, posiadających swoiste cechy, części gminy.

Wyznaczając poszczególne strefy wzięto pod uwagę następujące kryteria:

- charakter przyrodniczy,
- stan krajobrazu,
- funkcję obszaru,
- stan zachowania środowiska przyrodniczego,
- stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

4.2. Strefy funkcjonalno-przestrzenne

Na podstawie przyjętych kryteriów w przestrzeni gminy Ślesin wyznaczono cztery główne strefy funkcjonalno-przestrzenne, mianowicie:

- Strefa U – strefa nasilonych procesów urbanizacyjnych,
- Strefa T – strefa turystyczno-mieszkaniowa,
- Strefa R – strefa rolniczo-mieszkaniowa,
- Strefa E – strefa ochrony zasobów przyrodniczych,
- Strefa ZG – strefa zagospodarowania terenów pogórniczych,
- Strefa PG – strefa odkrywkowego górnictwa węgla brunatnego.

4.2.1. Strefa U – nasilonych procesów urbanizacyjnych

W granicach strefy U znajduje się miasto Ślesin, tereny przylegające do miasta w paśmie rozciągającym się wzdłuż drogi krajowej nr 25, Szyszyńskie Holendry i Kijowiec. Strefa obejmuje krajobraz w znacznym stopniu już zurbanizowany, dzieląc strefę turystyczno-mieszkaniową rozciągającą się w centrum gminy. Od zachodu ograniczona jest terenami rolnymi. Największymi jednostkami osadniczymi w strefie są: miasto Ślesin i Szyszyńskie Holendry.

Strefa U ukształtowana została wskutek obudowy ważnych szlaków komunikacyjnych, które stanowią droga krajowa nr 25 relacji Ostrów Wlkp.-Inowrocław i droga wojewódzka nr 263. Uwzględniono także przebieg projektowanej obwodnicy Ślesina w ciągu drogi krajowej nr 25, biegnącej od węzła w Lubomyślu, wzdłuż zachodniej granicy miasta Ślesina i łączącej się z drogą krajową nr 25 w Szyszyńskich Holendrach. Tereny bezpośrednio przylegające do szlaków komunikacyjnych przeznaczono na cele zabudowy przemysłowej i działalności gospodarczej. Funkcje te zlokalizowano przede wszystkim na zachodnim i północnym obrzeżu miasta Ślesina, we wsi Szyszyńskie Holendry i w Lubomyślu. Zdecydowanie największe skupiska zabudowy przemysłowej znajdują się w zachodniej części miasta Ślesina.

Strefa U poza obszarem miasta Ślesina, stanowi pasmo rozciągające się pomiędzy drogą krajową nr 25 a rynną jeziorną.

Strefa U obejmuje ponadto obszar intensywnie rozwijającego się zainwestowania w Licheniu Starym.

Poza funkcjami produkcyjno-usługowymi zarówno w mieście jak i we wsiach wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej. W mieście Ślesinie i Licheniu Starym są to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z możliwością towarzyszących usług. Tereny zainwestowane wyznaczono w oparciu o istniejące uwarunkowania przyrodnicze

i infrastrukturę techniczną. W miejscowościach Szyszyńskie Holendry, Różopole i Licheń Stary duże powierzchnie terenów przeznaczono na cele zabudowy mieszkaniowej rezydencjonalnej.

Najistotniejsze jest, aby kształtowanie przestrzeni postępowało zgodnie z zasadami sztuki urbanistycznej, to znaczy wzrost przestrzenny powinien następować z jednoczesnym kształtowaniem prawidłowej struktury przestrzennej i funkcjonalnej jednostki. W obecnym stadium rozwoju miasta i wsi istnieją duże szanse na zagwarantowanie pożądanej spójności przestrzennej.

W granicach stref U dopuszcza się:

- zalesianie terenów o słabych glebach w sąsiedztwie istniejących lasów oraz w systemie zieleni jednostek osadniczych,
- wydobywanie kruszywa poza miejscami wyznaczonymi pod tę funkcję, pod warunkiem uzyskania stosownych pozwoleń, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- lokalizację inwestycji znacząco wpływających na środowisko, zarówno wymagających obligatoryjnie sporządzenia raportu na środowisko, jak i zaliczonych do inwestycji , dla których może zostać nałożony taki obowiązek.

4.2.2. Strefa T – turystyczno-mieszkaniowa

Obejmuje teren o dużych walorach przyrodniczo-krajobrazowych położony w centralnej części gminy Ślesin. W granicach strefy znajdują się tereny rekreacyjne i mieszkaniowe wsi Żółwieniec, Głębockie, Półwiosek Lubstowski, Półwiosek Stary, Wąsoskie Holendry, Wąsosze, Kępa, Niedźwiady, Wygoda, Dąbrowa, Mikorzyn, Honoratka.

Atrakcyjny krajobrazowo obszar obejmuje tereny otaczające rynny jeziorne z sąsiadującymi zespołami łąkowymi i połaciami leśnymi.

Tereny turystyczno-wypoczynkowe o znacznych powierzchniach wyznaczono we wsiach: Głębockie, Półwiosek Lubstowski, Półwiosek Stary, Wąsoskie Holendry, Żółwieniec i Mikorzyn. Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze i krajobrazowe są to tereny przeznaczone przede wszystkim na cele lokalizacji kubaturowych urządzeń sportu, turystyki, rekreacji i wypoczynku oraz terenów powierzchniowych urządzeń sportu i turystyki. W pozostałych miejscowościach wyznaczono tereny zabudowy rezydencjonalnej przede wszystkim o charakterze rekreacyjnym. Największe tereny przeznaczono we wsiach: Niedźwiady, Mikorzyn, a także Półwiosek Stary i Wąsoskie Holendry. W celu

podniesienia atrakcyjności obszaru należy zorganizować parkingi, ogólnodostępne kąpieliska, szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe i miejsca biwakowe.

4.2.3. Strefa R – rolniczo-mieszkaniowa

Obejmuje dwa obszary, z których pierwszy jest położony w północno-wschodniej, a drugi w części centralnej gminy. Obszary R są rozdzielone przez strefy U i TW.
W skład strefy R wchodzą następujące jednostki wiejskie: Ostrowąż, Biskupie, Szyszyn, Kijowiec, Sarnowa, Rożnowa, Goranin oraz drugi obszar, który obejmuje następujące miejscowości: Piotrkowice, Półwiosek Stary, Półwiosek Nowy, Wąsosze, Kolebki, Niedźwiady, Julia, Kępa.
Strefy te stanowią ukształtowaną przestrzeń zachowującą użytkowanie rolnicze. Konieczne jest utrzymanie istniejących powiązań produkcji rolnej ze środowiskiem przyrodniczym. W obrębie stref wydzielono powierzchnie terenów przeznaczonych na zabudowę zagrodową i mieszkaniową jednorodzinną z możliwością lokalizacji towarzyszących usług, a także na zabudowę rezydencjonalną. Największe kompleksy zabudowy mieszkaniowej wyznaczono we wsiach Szyszyn, Piotrkowice, Kępa, Biskupie i Sarnowa. Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze, atrakcyjny krajobraz i dogodne połączenia komunikacyjne wyznaczone tereny stanowią korzystną ofertę terenów zabudowy mieszkaniowej.

4.2.4. Strefa E – rolniczo-ekologiczna

Obejmuje teren położony w południowej i wschodniej części gminy.
W skład strefy E wchodzą następujące jednostki wiejskie: Ignacewo, Pogorzele, Smólniki, Wierzelin, Pogoń Lubstowska, Pogoń Gosławicka, Bylew, Wygoda.

W obrębie strefy znajdują się znaczne powierzchnie terenów leśnych i łąkowych oraz tereny rolne. Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze, atrakcyjny krajobraz i dogodne połączenia komunikacyjne wyznaczone tereny stanowią korzystną ofertę dla rozwoju różnych form rekreacji. Szczególnie korzystne warunki występują we wsiach: Wierzelin, Leśnictwo, Wygoda, Ignacewo.
Na tym terenie dopuszcza się rozwój zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej, działalności gospodarczej oraz zalesianie obszarów o niskiej przydatności rolniczej.
Należy utrzymać tereny trwałych użytków zielonych w użytkowaniu łąkowym lub pastwiskowym.

4.2.5. Strefa ZG – zagospodarowania terenów pogórniczych

Obejmuje teren o głębokich przekształceniach krajobrazowych i przyrodniczych będących rezultatem wydobycia węgla brunatnego. W obrębie obszaru górniczego zamkniętej w 2003 r. odkrywki Pątnów II znajdują się obecnie:

- wyrobisko końcowe odkrywki – zrekultywowane w kierunku wodnym, z brzegami zbiornika obsadzonymi lasem,
- zwałowisko wewnętrzne – zrekultywowane w kierunku rolno-leśnym, na terenie którego deponowane są odpady paleniskowe Elektrowni „Patnów" Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. oraz składowane są odpady stałe ZE PAK S.A. i inne niż niebezpieczne oraz obojętne, z kwaterą na odpady „azbestowe",
- poddane rekultywacji składowisko odpadów w Goraninie.

Dla terenów przyległych do obszaru wodnego przewidywana jest funkcja rekreacyjna, której udostępnienie uzależnione jest od stanu sanitarnego wody. Przewiduje się lokalizację ośrodków rekreacyjno-sportowych, z możliwością dalszego zagospodarowania w kierunku budownictwa rekreacyjnego.

Dla terenu zwałowiska wewnętrznego ustala się rolno - leśny kierunek rekultywacji z możliwością lokalizacji terenów przemysłowych. W obszarze tym przewiduje się lokalizacje obiektów przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów, prowadzenia działalności w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz upraw roślin przemysłowych i energetycznych. Do rekultywacji zwałowiska wewnętrznego dopuszcza się stosowanie surowców i materiałów odpadowych nie stwarzających zagrożeń dla środowiska.

4.2.6. Strefa PG – odkrywkowego górnictwa węgla brunatnego

Obejmuje tereny powierzchniowej eksploatacji węgla brunatnego „Ościsłowo", w ramach planowanej Odkrywki „Ościsłowo". Obejmuje swoim zasięgiem częściowo grunty miejscowości Ostrowąż, Marianowo, Szyszynek, Szyszyn, Holendry Szyszyńskie i Kijowiec.

Wszelka działalność w ramach strefy podporządkowana jest wydobyciu i ochronie złóż węgla brunatnego.

Ukształtowana dotychczas przestrzeń ulegnie w rejonie lokalizacji odkrywki znacznym przekształceniom. Wystąpi konieczność przebudowy układu dróg gminnych, drogi powiatowej i tranzytowych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110kV i 220kV wraz z przebudową linii 220kV na 400kV. Będzie również następowała

sukcesywna rekultywacja terenów pogórniczych w kierunku rolnym, leśnym i wodnym (osadnik wód kopalnianych), odtwarzająca pierwotne układy przyrodnicze.

Na terenie gminy nie przewiduje się zwałowiska zewnętrznego i wyrobiska końcowego. Wokół projektowanej odkrywki wprowadza się pas techniczny oraz pas infrastruktury technicznej, w którym będzie infrastruktura niezbędna do prowadzenia działalności odkrywki (przenośniki taśmowe, rurociągi, rowy, drogi, sieci elektroenergetyczne i teletechniczne i inne). Jeden i drugi pas mogą zawierać te same elementy urządzeń technicznych. Nadkład z wkopu udostępniającego będzie transportowany do zwałowiska wewnętrznego Odkrywki „Jóźwin IIB". W otoczeniu odkrywki oraz trasy odstawy nadkładu i węgla może wystąpić zmienny w czasie hałas spowodowany pracą maszyn podstawowych oraz przenośników i stacji napędowych. Strefa jego oddziaływania będzie się przesuwała wraz z postępem frontu eksploatacyjnego, a w kolejnych latach także z postępem frontu zwałowania wewnętrznego. W otoczeniu trasy odstawy poziom hałasu będzie w przybliżeniu stały w ciągu całego okresu eksploatacji.

Zakłada się, że eksploatacja złoża zostanie rozpoczęta wkopem udostępniającym na południu terenu odkrywki (w gminie Ślesin) i będzie postępowała z południa na północ. Wyrobisko końcowe powstanie w północnej części odkrywki, w gminie Wilczyn.

Na podstawie aktualnego rozpoznania, wpływ eksploatacji 0/Ościsłowo nie przekroczy zasięgu GZWP nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna na północy i linii Jezior Skulskie – Ślesińskie na północnym-wschodzie i wschodzie.

Zgodnie z naturalnymi kierunkami spływu, wody powierzchniowe z rejonu 0dkrywki „Ościsłowo" będą odprowadzane do Jeziora Ślesińskiego i Jeziora Czartowo (w Gminie Skulsk). Wody pompowane ze studni odwadniających złoże będą odprowadzane do Jeziora Ślesińskiego i Czartowo, do zbiornika w wyrobisku końcowym O/Kazimierz Płn. oraz – w zależności od terminu zakończenia eksploatacji węgla – do zbiornika w wyrobisku końcowym 0/Jóźwin IIB. Wody kopalniane oczyszczane będą w osadniku sedymentacyjnym zlokalizowanym na terenie naturalnym, w dolinie istniejącego Kanału Szyszyńskiego.

4.3. Koncepcja struktury przestrzennej gminy

Projektowana struktura przestrzenna gminy stanowi kontynuację dotychczasowego, dość klarownego układu. Jej rozwój polegać będzie na intensyfikacji zagospodarowania w strefach urbanizacji (Ślesin – Szyszyńskie Holendry, Różopole i Licheń Stary) i rekreacji (Mikorzyn, Lubomyśle, Ślesin – Półwiosek Lubstowski, Głębockie i Niedźwiady),

uruchomieniu wydobycia węgla brunatnego ze złoża „Ościsłowo" (położonego na obszarze gmin Wilczyn, Skulsk i Ślesin), porządkowaniu i podnoszeniu standardu zagospodarowania w strefach rekreacji, wielofunkcyjnym zagospodarowaniu terenów pogórniczych oraz ochronie i wzbogacaniu terenów o wysokich walorach przyrodniczych.
Zakres zmian w strukturze przestrzennej gminy musi odpowiadać wymogom zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. Granicę przekształceń struktury gminy stanowią przede wszystkim wymogi ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, które należy traktować jako uwarunkowania dla przyszłych opracowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dotyczą one następujących działań:

- ograniczania rozwoju zainwestowania na terenach o najwyższych wartościach środowiska, decydujących o znaczeniu gminy w sieci obszarów rekreacyjnych regionu i stanowiących źródło dochodów gminy,
- ograniczania rozpraszania zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej na terenach rolnych i atrakcyjnych przyrodniczo, spowodowanego spekulacją gruntami,
- ograniczanie zabudowy nie związanej z produkcją rolną na terenach o wysokich walorach produkcyjnych i krajobrazowych oraz nie nadających się do uzbrojenia w kanalizację sanitarną,
- ograniczanie zabudowy w strefach stykowych jednostek osadniczych, w celu przeciwdziałania zlewania się układów w pasma wzdłuż dróg i defragmentacji środowiska przyrodniczego na enklawy utrudniające rozprzestrzenianie się gatunków,
- wyłączenia z nowego zainwestowania terenów stanowiących obszary:
  - pasów przybrzeżnych jezior (o szerokości 30 – 100 m),
  - lasów i terenów podmokłych położonych nad jeziorami,
  - pasów technicznych urządzeń infrastruktury technicznej,
  - rezerw dla inwestycji drogowych,
  - łąk i pastwisk,
  - stref ochrony widokowej zespołów urbanistycznych lub fragmentów krajobrazu o wysokich wartościach estetycznych,
- oparcia zagospodarowywania najwartościowszych terenów o najwyższych wartościach środowiska na wyprzedzająco sporządzonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

- porządkowania obszarów wadliwie zagospodarowanych pod względem przestrzennym w oparciu o programy rewitalizacji.

5. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podstawą działań w zakresie kształtowania polityki przestrzennej oraz ustalania zasad zagospodarowania i zabudowy terenów przez jednostki samorządowe jest ład przestrzenny i zrównoważony rozwój.

Piękno i ład w przestrzeni decydują o warunkach życia społeczności ją zamieszkującej, świadczą o jej kulturze, mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju społecznego gminy. Brak ładu przestrzennego przynosi niepoliczalne straty i trudne do wyobrażenia szkody.
Pojęcie ładu przestrzennego obejmuje następujące składniki, z których każdy jest integralnie związany z pozostałymi:

- *ład społeczny - gwarantujący wszystkim użytkownikom przestrzeni możliwość korzystania z jej walorów, eliminujący segregację i wykluczenia harmonizujący prawa właściciela i interesy publiczne,*
- *ład ekonomiczny - zapewniający efektywne gospodarczo użytkowanie przestrzeni ora właściwe warunki dla funkcjonowania w niej podmiotów,*
- *ład kulturowy - oznaczający szacunek dla dziedzictwa historii, troskę o spuściznę i tożsamość społeczności,*
- *ład estetyczny - oznaczający harmonię i piękno otoczenia,*
- *ład ekologiczny - oznaczający przestrzeganie, w możliwie najwyższym stopniu zasady zrównoważonego rozwoju.*

Dla celów niniejszego studium określono następujące wymagania dotyczące zasad kształtowania ładu przestrzennego:

- określenie terenów wymagających opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jako narzędzia równoważącego interesy jednostkowe w interesem publicznym,
- określenie sposobu rozstrzygania konfliktów przestrzennych,
- określenie w planach miejscowych:
  - sposobu podziału na działki (wielkość, szerokość frontu, układ, kierunek, relacje do istniejących podziałów),

- zasad podziału (scalenie – bez scalenia, części terenu wymagające scalenia, zakaz wtórnych podziałów),
- usytuowania zabudowy w stosunku do dróg,
- gabarytów zabudowy, ilości kondygnacji,
- formy i orientacji dachów w stosunku do frontu działki,
- warunków kontynuacji istniejącej w sąsiedztwie formy zabudowy,
- wskaźnika pow. zabudowy i pow. biologicznie czynnej,
- zasad zagospodarowania terenu działki (typów zabudowy, ilości budynków na działce i relacji między nimi),
- standardów wyposażenia terenu w urządzenia pomocnicze,
- sposobu wprowadzenia zieleni,
- środków służących substytucji ekologicznej na terenach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych a także zdegradowanych,

Metodologia rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju) zakłada, że w ciągłym i długoletnim procesie przekształceń strukturalnych będzie się urzeczywistniać stabilny rozwój, który zaspokaja potrzeby obecnej generacji i nie ogranicza przyszłym pokoleniom możliwości zaspokajania ich własnych potrzeb. Do podstawowych reguł kształtowania ekorozwoju można zaliczyć całościowe i systemowe oraz dynamiczne ujmowanie zjawisk przyrodniczych, społecznych i gospodarczych zachodzących w przestrzeni geograficznej, traktowanie środowiska człowieka jako jedności i organicznej całości, która przekształca się w ciągłym procesie rozwojowym.

Polityka przestrzenna jako podstawowe narzędzie aktywnej ochrony i kształtowania przestrzeni przyrodniczej powinna wdrażać metody umożliwiające:

- kompleksową waloryzację środowiska przyrodniczego jako podstawę identyfikacji sytuacji konfliktogennych, występujących między walorami przyrodniczymi a działalnością społeczno-gospodarczą;
- określanie uwarunkowań i ograniczeń progowych, wynikających z naturalnej pojemności ekologicznej, oraz zagrożeń związanych z ich przekraczaniem;
- określanie systemu kryteriów ekologicznych jako podstawy kształtowania struktur przestrzennych wszystkich skal (od krajowej do lokalnej);
- budowę ekologicznych scenariuszy rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego zagospodarowania, jako podstawy wartościowania i ocen innych wariantów rozwoju

oraz rzeczywistych struktur społeczno-gospodarczych i przestrzennych, a także budowy prognoz ostrzegawczych.

- powszechne stosowanie kryteriów ekologicznych w kreowaniu przekształceń przestrzennych promowanych przez politykę państwa;
- aktywną ochronę zasobów unikatowych i najcenniejszych dla zachowania i utrwalania różnorodności biologicznej polskiej przestrzeni przyrodniczej i jej tożsamości w przestrzeni europejskiej.

5.1. Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego

Określone w koncepcji układu funkcjonalno-przestrzennego gminy wytyczne odnośnie głównych sfer zagospodarowania, stanowią podstawę kształtowania terenów przeznaczonych do zainwestowania.

Dla wiodących funkcji mieszkalnictwa, usług, działalności gospodarczej i rekreacji określono tereny rozwojowe. Część z nich pokrywa się z obszarami wyznaczonymi pod poszczególne funkcje w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Pozostałe tereny wskazane w Studium są efektem przyjętych kierunków rozwoju przestrzennego gminy.

Prawidłowy rozwój gminy wymaga objęcia działaniem modernizacyjnym i rewaloryzacyjnym nie tylko substancji historycznej, lecz także obszarów zainwestowanych współcześnie o niewielkich walorach przestrzennych lub zdegradowanych.

Tereny inwestycyjne wyznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego utrzymuje się w Studium. W stosunku do terenów wyznaczonych w planach miejscowych, które utraciły ważność – przeprowadzono analizę celowości ich utrzymania.

5.2. Ogólne zasady kształtowania terenów zabudowy

Obszary przeznaczone pod zabudowę przedstawiono na rysunku studium jako „tereny wielofunkcyjnego rozwoju" – łączące funkcje mieszkalnictwa, zabudowy zagrodowej, rekreacyjnej i usług, a także tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, tereny zabudowy produkcyjno-usługowej i magazynowej.

Na terenach tych ustalono możliwość budowy nowych obiektów, wymiany starej substancji, modernizacji, przebudowy lub rozbudowy istniejących obiektów oraz

możliwość zmian sposobu użytkowania tych obiektów pod warunkiem zachowania przeznaczenia terenów określonego w studium.

Wskazane w Studium tereny pod funkcję budownictwa mieszkaniowego i siedliskowego stanowią kontynuację lub uzupełnienie istniejącej zabudowy. Dla zabudowy rezydencjalnej wskazano tereny w Honoratce, Kępie, Różopolu i Licheniu Starym.
Istnieje możliwość przekształcania lub uzupełniania zabudowy zagrodowej do funkcji agroturystyki.

Nowe tereny pod działalność gospodarczą i przemysł (dot. większych powierzchni) wskazano w Ślesinie, Szyszyńskich Holendrach, Szyszynie i Honoratce.

Odrębnych zasad wymaga kształtowanie przestrzeni wokół miejsc cennych dla kultury, w tym na obszarze sołectwa Licheń Stary. Zasady te dotyczą:

- dostosowania zagospodarowania do masowego ruchu turystycznego i pielgrzymkowego (hotele, campingi, gastronomia, parkingi, drogi, systemy lokalnego transportu wewnętrznego z wykluczeniem samochodu),
- ograniczenia działalności gospodarczej do nie kolidującej z wiodącą funkcją miejsca, a wspieranie działalności związanej z obsługą turystów i pielgrzymów,
- izolowania miejsc wartościowych kulturowo od bezpośredniego styku z współczesnym zainwestowaniem, zachowanie niezbędnej otwartej przestrzeni w celu lepszego ich wyeksponowania.

5.3. Zasady kształtowania funkcji w ramach terenów wielofunkcyjnego rozwoju

Na obszarze gminy wyznaczono tereny wielofunkcyjnego rozwoju, dla lokalizacji funkcji mieszkalnictwa, usług i działalności produkcyjnej oraz rekreacji, o zróżnicowanym stopniu intensywności, o zróżnicowanych standardach powierzchni i wyposażenia technicznego oraz różnych formach architektonicznych celem stworzenia bogatej oferty dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy i regionu.

5.3.1. Zasady kształtowania terenów mieszkalnictwa

Oferta mieszkaniowa obejmuje następujące formy budownictwa mieszkaniowego:

- zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (zakres występowania towarzyszącej zabudowy usługowej określą sporządzone plany zagospodarowania przestrzennego),

- zabudowę mieszkaniową rozproszoną, w tym mieszkaniową i zagrodową na terenach wiejskich.

Budownictwo mieszkaniowe powinno się rozwijać w systemie indywidualnym i zorganizowanym (deweloperskim). Inwestycje mieszkaniowe powinny być poprzedzone wyposażeniem terenów w infrastrukturę techniczną oraz uwzględniać potrzeby obsługi ludności w zakresie usług, szczególnie oświaty, kultury, zdrowia i opieki społecznej oraz sportu.

Celem zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób najuboższych i objętych opieką społeczną gmina powinna tworzyć gminny zasób gruntów.

W zagospodarowaniu terenów mieszkaniowych powinno się uwzględniać następujące wytyczne:

- dla terenów zwartej zabudowy o powierzchni przekraczającej 2 ha należy opracować miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- w kształtowaniu zwartych terenów zabudowy mieszkaniowej należy uwzględniać potrzeby mieszkańców w zakresie usług, rekreacji, wytwarzania więzi sąsiedzkich, tworząc odpowiednie ramy przestrzenne dla tych funkcji,
- w kompozycji przestrzennej układu zabudowy o znacznej powierzchni należy unikać stosowania jednego schematu dla całego terenu, na rzecz niewielkich zespołów o zróżnicowanych układach parcelacji i zabudowy,
- dla obszarów przestrzeni publicznych (place, miejsca rekreacji i sąsiedztwo usług) należy określać zasady kształtowania ładu przestrzennego,
- w strukturze przestrzennej terenów zabudowy mieszkaniowej należy przewidywać możliwość lokalizacji niewielkich zakładów produkcyjnych typu rzemieślniczego, zapewniając dla nich dogodną lokalizację nie kolidującą z funkcją mieszkalną,
- w obrębie terenów zabudowy w centrum Ślesina i w Licheniu Starym należy umożliwić tworzenie ciągłych pierzei ulicznych, poprzez dopuszczenie lokalizacji budynków w granicach działek,
- w kształtowaniu warunków zabudowy należy stosować następujące parametry:
  - wysokość budynków mieszkalnych jednorodzinnych do dwóch kondygnacji naziemnych,
  - wysokość budynków mieszkalnych w zabudowie śródmiejskiej do trzech kondygnacji naziemnych,

- wysokość budynków mieszkalnych wielorodzinnych do 3 kondygnacji naziemnych,
- wysokość budynków związanych z produkcją rolną i usługowych – jedna kondygnacja naziemna oraz użytkowe poddasze,
- poziom podłogi parteru w budynkach podpiwniczonych nie więcej niż 1,5 m od poziomu terenu,
- w budynkach mieszkalnych dachy spadziste, o nachyleniu połaci 25° do 45°, z dopuszczeniem dachów płaskich w celu dostosowania do istniejącej zabudowy w sąsiedztwie,
- powierzchnia zabudowy nie powinna przekraczać 40 % powierzchni działki,
- co najmniej 30 % działki należy pozostawić jako powierzchnię biologicznie czynną,
- nowo wydzielane działki budowlane przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wolnostojącą powinny mieć powierzchnię nie mniejszą niż 600 m^2, a pod zabudowę mieszkaniowo-usługową nie mniejszą niż 800 m^2, przy szerokości frontu nie mniejszej niż 20 m,
- nowo wydzielane działki budowlane przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową szeregową powinny mieć powierzchnię nie mniejszą niż 300 m^2, przy szerokości frontu nie mniejszej niż 9 m,
- dopuszcza się wydzielanie pojedynczych działek o mniejszej powierzchni i szerokości frontu na terenach zabudowanych w przypadkach uzasadnionych względami własnościowymi i funkcjonalno-przestrzennymi,
- działka musi mieć zapewniony dostęp do drogi publicznej,
- funkcje usługowe mogą być realizowane w obiektach wolnostojących lub pomieszczeniach w budynku mieszkalnym.

5.3.2. Zasady kształtowania terenów usług i drobnej produkcji

Usługi komercyjne oraz drobna produkcja o charakterze rzemieślniczym, mogą być realizowane w ramach terenów wielofunkcyjnego rozwoju, przy zachowaniu następujących zasad:

- maksymalna powierzchnia obiektów handlowych branży spożywczej – do 400 m^2,
- dopuszcza się realizację obiektów handlowych o powierzchni powyżej 400 m^2 innych niż wymienione powyżej,

- na terenach mieszkaniowych o zwartej zabudowie funkcje usługowe mogące obniżać komfort zamieszkania powinny być lokalizowane na obrzeżu tych terenów,
- wielkość i kształt działek powinny umożliwiać prawidłowe zagospodarowanie terenu i funkcjonowanie obiektów,
- miejsca parkingowe dla mieszkańców i interesantów, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych, należy zapewnić w obrębie terenu inwestycji, w ilości odpowiedniej dla rodzaju działalności:
  - 2 miejsca dla funkcji mieszkaniowej (w tym miejsce w garażu),
  - 3 miejsca na każde 100 m^2 powierzchni usługowej lub na 5 pracowników,
- funkcje usługowe mogą być realizowane w obiektach wolnostojących lub pomieszczeniach w budynku mieszkalnym.
- dla obszarów przestrzeni publicznych należy określić zasady uzyskiwania ładu przestrzennego,
- na terenach usług nie należy dopuszczać do lokalizowania zabudowy wyłącznie mieszkaniowej,
- w obrębie zabudowy w centrum Ślesina i w Licheniu Starym należy umożliwić tworzenie ciągłych pierzei ulicznych poprzez dopuszczenie lokalizacji budynków w granicach działek,
- w kształtowaniu warunków zabudowy należy stosować następujące parametry:
  - powierzchnia zabudowy nie więcej niż 50 % powierzchni działki,
  - minimum 30 % powierzchni działki należy pozostawić jako powierzchnię biologicznie czynną,
  - wysokość budynków – do dwóch kondygnacji naziemnych,
  - poziom podłogi parteru nie więcej niż 1,5 m od poziomu terenu dla budynków podpiwniczonych,
  - dachy spadziste o nachyleniu połaci 25° do 45°, lub płaskie na obszarach o przeważającej zabudowie z dachami płaskimi,
  - nowo wydzielane działki budowlane powinny mieć powierzchnię nie mniejszą niż 800 m^2, przy szerokości frontu nie mniejszej niż 20 m,
  - dopuszcza się wydzielanie pojedynczych działek o mniejszej powierzchni i szerokości frontu na terenach zabudowanych w przypadkach uzasadnionych względami własnościowymi i funkcjonalno-przestrzennymi,

5.3.3. Zasady kształtowania terenów produkcyjnych, magazynowych i usługowych

Tereny te stanowią wyodrębniona klasę funkcji, która ze względu na możliwość negatywnego oddziaływania na otoczenie, nie powinna być mieszana z innymi funkcjami oraz wymaga szczególnych warunków lokalizacyjnych związanych z dostępnością komunikacyjną i odizolowaniem od terenów mieszkaniowych.

Przy określaniu warunków zagospodarowania tych terenów należy zachować następujące zasady:

- funkcje produkcyjne i magazynowe nie mogą być lokalizowane na działkach o przeznaczeniu na cele mieszkaniowe oraz usługowe,
- wielkość i kształt działek powinny umożliwiać ich prawidłowe zagospodarowanie, uwzględniające funkcje: mieszkalną, administracyjną, gospodarczą, komunikacyjną oraz zieleni izolacyjnej. Jako optymalną wielkość działki zaleca się przyjmować średnią powierzchnię innych zakładów o podobnym profilu, występujących na terenie gminy,
- sposób podziału na działki powinien umożliwiać ich łączenie w celu uzyskania większych powierzchni,
- oddziaływanie związane z prowadzoną działalnością musi ograniczać się do granic własności inwestora lub granic terenu przeznaczonego na ten cel w planie,
- dla uniknięcia konfliktów spowodowanych nieskoordynowaną lokalizacją funkcji o zróżnicowanym oddziaływaniu na działki sąsiednie, zaleca się określenie stref dla lokalizacji poszczególnych funkcji,
- miejsca parkingowe, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych, należy zapewnić w obrębie terenu inwestycji, w ilości odpowiedniej dla rodzaju działalności:
  - 2 miejsca dla funkcji mieszkaniowej (w tym miejsce w garażu),
  - 3 miejsca na każde 100 m^2 powierzchni usługowej lub na 5 pracowników,
- w kształtowaniu warunków zabudowy należy stosować następujące parametry:
  - powierzchnia zabudowy nie więcej niż 60 % powierzchni działki,
  - minimum 30 % powierzchni działki należy pozostawić jako powierzchnię biologicznie czynną,
  - wysokość budynków do 10 m,

5.3.4. Zasady kształtowania terenów usług publicznych

Tereny usług publicznych stanowią oddzielną kategorię ze względu na znaczenie tych funkcji dla warunków życia mieszkańców gminy. Z tego względu gmina powinna tworzyć dla tych funkcji zasób gruntów o szczególnie korzystnej dla nich lokalizacji.

W studium wyodrębniono istniejące tereny usług publicznych oraz przyjęto zasadę, że funkcje publiczne mogą być realizowane również w ramach terenów wielofunkcyjnego rozwoju.

Warunki zagospodarowania powinny uwzględniać następujące wytyczne:

- należy określić zasady ładu przestrzennego na terenach przestrzeni publicznej oraz w strefach styku terenów usług publicznych z innymi funkcjami,
- wskazane jest grupowanie funkcji usługowych publicznych i komercyjnych w zespoły tworzące węzły przestrzeni publicznej,
- dopuszczalna jest zamiana terenów usług publicznych na funkcje usługowe o charakterze komercyjnym,
- parametry działek budowlanych oraz zabudowy muszą uwzględniać charakter usługi oraz umożliwiać prawidłowe strefowanie funkcji obsługujących obiekt usługowy.

5.3.5. Zasady kształtowania terenów rekreacji indywidualnej

Rekreacja indywidualna stanowi na terenie gminy podstawową i najbardziej pożądaną przez inwestorów formę zaspokojenia potrzeby wypoczynku.

Dotychczasowe efekty realizacji zagospodarowania terenów rekreacyjnych w formie tzw. zabudowy letniskowej zmuszają do odejścia od dotychczasowych liberalnych zasad i prowadzenia bardziej rygorystycznej polityki, podporządkowanej przede wszystkim ochronie środowiska i krajobrazu.

Polityka ta sprowadza się do realizacji następujących zasad:

- należy rozwiązać problem samowoli budowlanych poprzez:
  - likwidację zagospodarowania powodującego degradację środowiska i krajobrazu oraz nie nadającego się do adaptacji,
  - adaptację jedynie tych obiektów, które spełniają wymogi ochrony środowiska oraz zachowują odpowiedni poziom standardów przestrzennych, po spełnieniu procedury formalno-prawnej wymaganej dla adaptacji,

- należy opanować proceder tworzenia przez właścicieli gruntów faktów dokonanych poprzez wydzielanie nowych działek z gruntów rolnych i ich zbywanie, oraz wymuszania późniejszej akceptacji tych przypadkowych podziałów w planach miejscowych – poprzez odmowę zatwierdzania takich podziałów,
- w maksymalnym stopniu należy dążyć do zachowania istniejącego zadrzewienia terenów i przeciwdziałać zabudowie działek zalesionych,
- za niedopuszczalne należy uznać wszelkie przekształcenia rzeźby terenu, likwidacje terenów podmokłych, zmianę ukształtowania linii brzegowej, niszczenie przybrzeżnej roślinności stanowiącej siedlisko fauny wodno-lądowej,
- zaleca się określenie minimalnej wzajemnej odległości pomiędzy stałymi pomostami dla łodzi, oraz wprowadzenie zakazu budowy pomostów prowizorycznych,
- przemieszanie funkcji mieszkalnej i rekreacyjnej uznaje się za dozwolone, jeżeli obie funkcje mieszczą się w budynkach o zbliżonych gabarytach, na działkach o podobnej powierzchni,
- należy przeciwdziałać rozdrabnianiu działek poprzez wtórne podziały,
- tereny zabudowy rekreacyjnej należy traktować jako przeznaczone do lokalizacji tzw. drugich domów a nie obiektów charakterystycznych dla ogrodów działkowych, których naturalnym miejscem są obszary miast; należy określać minimalną powierzchnię działki na poziomie zbliżonym do działki zabudowy jednorodzinnej,
- dla terenów rekreacji indywidualnej w planach miejscowych należy uwzględnić:
  - prawidłowe proporcje między terenami przeznaczonymi pod zabudowę rekreacyjną a terenami wolnymi od zabudowy, zapewniającymi równowagę przyrodniczą, wzbogacenie oferty rekreacyjnej i ułatwienie wzajemnych kontaktów wypoczywających osób,
  - sposoby harmonizowania przestrzeni zabudowanej z otoczeniem,
  - zasady kompensacji przyrodniczej,
  - lokalizację i wyposażenie kąpielisk,
  - zasady zagospodarowania strefy przybrzeżnej,
- w kształtowaniu warunków zabudowy należy stosować następujące parametry:
  - powierzchnia zabudowy nie więcej niż 10 % powierzchni działki,
  - co najmniej 80 % powierzchni działki należy pozostawić jako powierzchnię biologicznie czynną,
  - wysokość budynków – jedna kondygnacja oraz użytkowe poddasze,
  - dachy spadziste, o nachyleniu połaci 30° do 45°,

- działki budowlane przeznaczone pod zabudowę rekreacyjną powinny mieć powierzchnię nie mniejszą niż 500 m^2,
- duże działki mogą podlegać podziałowi pod warunkiem zachowania frontu działki o szerokości minimum 16 m i zapewnienia dostępu do drogi publicznej.

5.4. Zasady kształtowania zabudowy na terenach wiejskich

Dla większości wsi położonych poza strefą zurbanizowaną w pierwszej kolejności powinno dążyć się do uzupełnienia istniejącej zabudowy poprzez realizację obiektów mieszkaniowych, usługowych oraz działalności gospodarczej, we wzajemnie nie kolidujących układach, w ramach istniejącego zainwestowania.

Granice terenów rozwojowych określono dla każdej wsi, przy uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczo-fizjograficznych, własnościowych oraz funkcji aktywizujących ich postęp ekonomiczny. W związku ze zmianami strukturalnymi wsi przewiduje się konieczność przekształceń funkcjonalno-przestrzennych i wprowadzenia nowego programu zorientowanego na wielofunkcyjność wsi. W ramach stref rozwojowych poszczególnych wsi zawarte zostały tereny pod zabudowę mieszkaniową z usługami towarzyszącymi, tereny działalności gospodarczej oraz tereny turystyki i wypoczynku.

W kształtowaniu zagospodarowania terenów wsi należy przyjąć następujące zasady:

- rozwijanie wsi z maksymalnym poszanowaniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej i tworzenie zwartych układów zabudowy,
- dążenie do wytworzenia centralnego obszaru sprzyjającego wzajemnym kontaktom mieszkańców,
- przeciwdziałanie zlewaniu się poszczególnych wsi w ciągłe pasma zabudowy,
- poszanowanie kształtowanej tradycyjnie różnorodności form osadnictwa wiejskiego w poszczególnych rejonach gminy,
- ochrona charakterystycznych układów ruralistycznych oraz zespołów sakralnych, pałacowo-parkowych, folwarków, ochrona zabytkowych budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz innych elementów specyficznych dla architektury wiejskiej, np. kapliczek i krzyży,
- zabezpieczanie terenów sportowych i rekreacyjnych.

5.5. Tereny wyłączone spod zabudowy

Tereny wymagające wyłączenia spod zabudowy obejmują kilka kategorii, wiążących się z uciążliwością obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, potrzebą utrzymania rezerw terenowych dla inwestycji infrastrukturalnych, koniecznością zachowania zasobów środowiska i wymogów ładu przestrzennego, brakiem przydatności gruntów dla zabudowy.

Wyłączenia spod zabudowy wymagają:

- strefy rezerwowane dla realizacji obwodnic, korekt przebiegu tras komunikacyjnych, nowych dróg (nr 25),
- korytarze techniczne linii wysokiego i średniego napięcia oraz rurociągu „Przyjaźń",
- tereny przyległe do dróg, w odległościach stosownych do klasy drogi, zgodnie z ustawą o drogach publicznych oraz uwzględniających natężenie hałasu,
- tereny przyległe do linii kolejowych , w odległości określonej w przepisach szczególnych, z uwzględnieniem natężenia hałasu,
- tereny upraw rolnych – w odniesieniu do nie związanej z produkcja rolniczą zabudowy mieszkaniowej na działkach odizolowanych od terenów zabudowanych,
- tereny leśne – w odniesieniu do zabudowy nie związanej z gospodarką leśną,
- tereny łąk i pastwisk o złych warunkach geologiczno-inżynierskich,
- tereny stanowiące strefy ochrony obiektów zabytkowych, wyznaczone w dokumentacji rejestru zabytków oraz tereny stanowisk archeologicznych,
- tereny strefy przybrzeżnej jezior, w odległości min. 20 – 50 m od linii brzegowej (w zależności od warunków lokalnych) – z wyjątkiem zabudowy związanej z ogólnodostępnymi ośrodkami wypoczynkowymi,
- tereny otaczające czynne cmentarze, w odległości do 50 m – w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej i związanej z obrotem żywnością,
- tereny występowania złóż surowców mineralnych nadających się do eksploatacji,
- tereny wzdłuż cieków wodnych i rowów melioracyjnych – w pasie o szerokości niezbędnej dla poruszania się sprzętu służącego do utrzymania cieków (3 – 5 m),
- Tereny w granicach pasa technicznego linii radiowych: RTCN Żółwieniec – SLR Żerków i RTCN Żółwieniec – SLR Dziadowice:
  - strefę ochronną stanowi pas terenu o szerokości 100 m (po 50 m od osi, tj. rzutu na powierzchnię ziemi linii widoczności anten) zawarty pomiędzy dwoma bezpośrednio współpracującymi stacjami linii radiowej,

- w strefie ochronnej obowiązuje ograniczenie wysokości wszelkich obiektów budowlanych do 15 m.

6. Obszary i zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrona przyrody i krajobrazu kulturowego

6.1. Zasady polityki przestrzennej gminy w zakresie ochrony środowiska

W kształtowaniu struktury przyrodniczo - funkcjonalnej gminy przyjęto zasadę zrównoważonego rozwoju, uwzględniającą rozwój społeczny i gospodarczy gwarantujący ochronę środowiska przyrodniczego, zarówno wszystkich jego elementów jak i obszarów szczególnie cennych przyrodniczo.

Najwyższą wartość przedstawia obszar centralnej części gminy w obrębie rynien glacjalnych wypełnionych wodami jezior. Walory tego obszaru dostrzegano we wszystkich wielkoprzestrzennych waloryzacjach przyrody i krajobrazu dokonywanych w Polsce w ostatnich 30 latach. Obszar ten jest uznany w sieci ECONET-Polska jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym.

Pod względem zróżnicowania biologicznego duże znaczenie ma obszar zwartego kompleksu leśnego we wschodniej części gminy. Występuje tu mozaika pól i lasów będąca następstwem systematycznego zalesiania terenów o najmniejszej przydatności rolniczej.

Na obszarze zwartego kompleksu agrocenoz w północno-zachodniej części gminy, rolę korytarzy ekologicznych o lokalnym znaczeniu pełni sieć hydrograficzna gminy, umożliwiając rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami o takiej samej lub zbliżonej charakterystyce przyrodniczej.

W kontekście idei ekorozwoju gospodarczego oraz założeń polityki zagospodarowania przestrzennego gminy szczególnie ważne jest zachowanie podstawowych walorów środowiska poprzez:

- ochronę i zachowanie obszarów przyrodniczo najcenniejszych o decydującym znaczeniu dla utrzymania równowagi ekologicznej – przede wszystkim rynien jeziornych i obniżenia Doliny Grójeckiej, będącychj najważniejszym w regionie ogniwem europejskiej i ogólnokrajowej sieci obszarów uznanych za kluczowe dla ochrony przyrody w Polsce,
- uznanie za nienaruszalne kompleksów leśnych w okolicy ekosystemów dolin jeziornych, drobniejszych cieków i rowów melioracyjnych oraz w strefach przebiegu wododziałów,

- ochronę wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem, ochronę wód podziemnych przed nadmierną eksploatacją i skażeniem,
- ochronę różnorodności biologicznej (powierzchni biologicznie czynnej) ekosystemów leśnych, wodnych, łąkowych, obszarów zabagnionych i zatorfionych.
- odtworzenie, w miarę możliwości, dawnego przebiegu naturalnych ciągów ekologicznych.
- niedopuszczanie do lokalizacji i prowadzenia działalności gospodarczej, które w istotny sposób mogłyby wpłynąć na degradację środowiska przyrodniczego,
- wprowadzanie działalności produkcyjnej przyjaznej środowisku opartej o nowoczesne technologie proekologiczne,
- ochrona małych zbiorników wodnych i cieków przed zanieczyszczeniem, szczególnie wyeliminowanie wymywania do wód powierzchniowych nawozów i środków ochrony roślin poprzez wprowadzanie barier biogeochemicznych z odpowiednio zagospodarowanymi i dostosowanymi do siedliska pasami zadrzewień wzdłuż dolin jezior i cieków,
- zapewnienie ładu przestrzennego i dostosowanie zabudowy do wymogów krajobrazu.

6.2. Główne kierunki działań

6.2.1. Ochrona terenów zielonych

Utrzymanie i rozwój terenów zielonych ma podstawowe znaczenie dla systemu ekologicznego gminy i wpływa pośrednio na warunki życia mieszkańców. Do najważniejszych zadań należą:

- ochrona istniejącegych lasów pełniących funkcje regulatora stosunków wodnych (duża zdolność alimentacyjna) i klimatycznych,
- zachowanie ciągów ekologicznych dolin jeziornych i obniżeń terenowych jako lokalnego systemu powiązań przyrodniczych, zapewniających równowagę w środowisku, pozostawiając jednocześnie otwarte doliny cieków, które spełniają rolę naturalnych dróg przewietrzania gminy,
- wzbogacenie ekosystemów zieleni gminy poprzez:
  - wprowadzenie zieleni krajobrazowo-izolacyjnej w rejonach przebiegu ciągów infrastruktury, wzdłuż dróg oraz wzdłuż cieków wodnych,
  - wprowadzenie zieleni leśno-rekreacyjnej na terenach przyległych do jezior.

6.2.2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 151 Turek-Konin-Koło niezbędne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej. Realizowany sukcesywnie program rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej przyczynia się do poprawy warunków sanitarnych w gminie. Ze względu na warunki ekonomiczne i techniczne, nie jest uzasadnione objęcie siecią kanalizacji wszystkich obiektów. Rozproszona zabudowa rolnicza a także zespoły zabudowy położone poza docelowym zasięgiem sieci kanalizacyjnej powinna zostać wyposażona w przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Ponadto, do ważniejszych zadań w zakresie ochrony wód podziemnych należą:

- kontrola częstości opróżniania zbiorników bezodpływowych,
- przeciwdziałanie wylewaniu gnojowicy na gruntach o nieodpowiedniej strukturze geologicznej,
- przeciwdziałanie przenikaniu do gruntu szkodliwych substancji na placach składowych i manewrowych, parkingach, stacjach paliw oraz pochodzących ze składowisk odpadów,

Do najważniejszych zadań w zakresie ochrony wód powierzchniowych należą:

- objęcie kanalizacją sanitarną terenów przyległych do jezior,
- likwidacja odprowadzeń nieoczyszczonych ścieków do cieków i rowów melioracyjnych,
- właściwe prowadzenie upraw rolniczych na terenach przyległych do jezior,
- urządzenie ogólnodostępnych kąpielisk, wyposażonych w urządzenia sanitarne.

7. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

7.1. Zasady polityki przestrzennej gminy w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków

Walory historyczno-kulturowe miasta i gminy odzwierciedlają bogatą historię regionu i podnoszą jego rangę w aspekcie krajobrazowym.

Ochrona środowiska kulturowego obejmuje, obok opieki nad obiektami zabytkowymi, także troskę o stan i wygląd krajobrazu otwartego oraz zachowanie i przekazanie przyszłym pokoleniom dorobku przeszłości w sferze niematerialnej. Wszystko to służy zachowaniu specyfiki obszarów i zapobieżeniu jej wyjałowienia na rzecz globalnej standaryzacji.

Wykaz obiektów zabytkowych sporządzony przez Konserwatora Zabytków zawiera łącznie 78 obiektów, w tym 63 obiekty położone w Ślesinie. Wykaz ten stanowi załącznik nr 1 do niniejszego tekstu.

Założenia ochrony środowiska kulturowego należy realizować stosując następujące zasady:

1. W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej zespołów dworsko-parkowych obowiązuje:
   - zachowanie historycznej parcelacji (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
   - zachowanie zabytkowej zieleni,
   - zachowanie zabytkowej zabudowy,
   - podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy,
   - użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu.
2. W obrębie strefy ochrony konserwarorskiej układu urbanistycznego obowiazuje:
   - zachowanie historycznego rozplanowania,
   - zachowanie historycznej linii zabudowy,
   - zachowanie historycznej parcelacji; niezbędne zmiany wymagaja uzgodnienia w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków Delegaturze w Koninie,
   - zachowanie zabytkowej zabudowy,
   - zachowanie zabytkowej zieleni,

- użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu,
- podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali, formy, materiałów i kolorystyki,
- podporządkowanie nowych elementów wyposażenia ulic i placów (mała architektura, rekamy, nawierzchnie, oświetlenie itp.) układowi zabytkowemu.

3. Na terenie cmentarzy objętych ochroną konserwatorską obowiązuje:
   - zachowanie historycznej parcelacji,
   - zachowanie historycznego rozplanowania,
   - zachowanie obiektów zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
   - zachowanie zabytkowej zieleni.
4. Na obszarze stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków w Kijowcu obowiązuje zakaz prowadzenia jakiejkolwiek działalności inwestycyjnej.
5. Na obszarze strefy ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych zarejestrowano stanowiska począwszy od neolitu (kultury pucharów lejkowatych i amfor kulistych) poprzez epokę wczesnego brązu, kultura. łużycką, kulturę przeworską, średniowiecze, aż po okres nowozytny. Przedstawiony na załącznikach graficznych do studium zasięg występowania stanowisk archeologicznych ma charakter orientacyjny.
   Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, na obszarach występowania stanowisk archeologicznych oraz w sterefie ich ochrony, podczas robót ziemnych związanych z inwestycjami, wymagane jest, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, przeprowadzenia prac archeologicznych w zakresie uzgodnionym pozwoleniem na badania archeologiczne Wielkopolskiego Wojewódkiego Konserwatora Zabytków – Delegatura w Koninie.
6. Na obszarach szerokopłaszczyznowych prac ziemnych inwestor może przystąpić do inwestycji po uzyskaniu wytycznych konserwatorskich i określeniu przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków niezbędnego zakresu badań archeologicznych.
   Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, na obszarach szerokopłaszczyznowych prac ziemnych ustala się obowiązek przeprowadznia:
   - rozpoznawczych badań powierzchniowo-sondażowych,
   - ratowniczych badań wykopaliskowych wyprzedzających inwestycję na

wytypowanych stanowiskach archeologicznych,

- badań archeologicznych na nowych obiektach archeologicznych.

Wszystkie prace archeologiczne muszą być uzgodnione pozwoleniem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków- Delegatury w Koninie, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.

7. Wszelkie zmiany planowane w obiektach i na obszarach objętych ochroną konserwatorską, takie jak:
   - w odniesieniu do zabudowy – rozbiórki, remonty, przebudowy, rozbudowy, budowy,
   - w odniesieniu do zieleni – wycinki, nasadzenia, prace porządkowe i pielęgnacyjne,
   - podziały geodezyjne,
   - prace ziemne,
   - zmiany sposobu użytkowania,
   - zmiany zagospodarowania,

   wymagają uzgodnienia z odpowiednimi służbami konserwatorskimi.

Ochrona dóbr kultury współczesnej obejmuje działania na rzecz zachowania specyfiki rejonu Ślesina, do której należą:

- gwara „ochweśnicka”,
- zespół sanktuarium w Licheniu Starym,
- twórczość ludowa,
- tradycje chowu gęsi i pierzarstwa.

8. Kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej

8.1. Układ komunikacyjny

Gmina Ślesin leży na przecięciu szlaków drogowych o istotnym znaczeniu w skali kraju i regionu. Na kierunku północ – południe przebiega centralnie droga krajowa nr 25, łącząca województwa: zachodniopomorskie, pomorskie, kujawsko-pomorskie i dolnośląskie.
Na kierunku wschód – zachód również centralnie biegnie droga wojewódzka nr 263, krzyżując się z drogą krajową po zachodniej stronie miasta Ślesina.
Układ ten, wraz z uzupełniającymi go drogami powiatowymi i gminnymi, tworzy system gwiaździsty, z którym przenika się w południowo-wschodniej części gminy lokalny, również promienisty, węzeł dróg powiatowych w Licheniu Starym.

Sieć dróg gminnych nie posiada jednolitej ewidencji. Ewidencja ta wymaga aktualizacji uwzględniającej zmiany zagospodarowania związane z działalnością KWB Konin (likwidacja dróg na obszarze wyrobiska) a także aktualny rozwój sieci osadniczej. Rewizji wymaga również system numeracji dróg.

8.2. Zewnętrzne powiązania komunikacyjne

Główną drogą wiążącą gminę z szerszym otoczeniem jest wspomniana droga krajowa nr 25. Droga ta, w odległości 24 km na południe od miasta, łączy się z autostradą A2 relacji Berlin – Warszawa – Mińsk.
Droga wojewódzka nr 263 Dąbie – Słupca ma znaczenie w skali regionu i pełni również rolę trasy awaryjnej dla autostrady A2.

8.3. Elementy sytemu komunikacyjnego

Do elementów systemu komunikacyjnego gminy zaliczono:

- Komunikację samochodową,
- Transport kolejowy,
- Komunikację lotniczą,
- Komunikację rowerową

- Komunikację pieszą,
- Komunikację zbiorowa,
- Komunikację wodną

Poszczególne środki transportu przebiegają wyznaczonymi trasami, niekiedy użytkowanymi wspólnie, wyznaczającymi sieć transportową gminy i jednocześnie w różny sposób oddziałują na ukształtowanie układu komunikacyjnego.

8.4. Komunikacja samochodowa

Przyjęto, że podstawowym środkiem przemieszczania będą kołowe środki transportu. Stąd, układ komunikacyjny musi odpowiadać wymogom motoryzacji i zapewniać właściwy standard obsługi komunikacyjnej gminy.

8.4.1. Założenia kształtowania systemu komunikacji samochodowej

Podstawą kształtowania rozwoju sieci drogowej w gminie są następujące założenia:

- przystosowanie drogi wojewódzkiej nr 263 do klasy technicznej G,
- pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu terenu po zachodniej stronie Mikorzyna jako rezerwy dla inwestycji komunikacyjnych i infrastruktury technicznej przewidywanych do realizacji po 2025 roku,
- propozycja rezerwacji na terenie poodkrywkowym w rejonie Sławęcina, Dąbrowy i Lubomyśla terenu dla perspektywicznego obejścia odcinka drogi nr 25 obsługującego obszar rekreacyjny Pątnów-Honoratka-Mikorzyn-Lubomyśle, pozwalającej na rozwój zainwestowania rekreacyjnego wykorzystującego pobliski system jezior,
- rozbudowa układu drogowego w rejonie Lichenia Starego, w kierunku usprawnienia obsługi komunikacyjnej Sanktuarium,
- kontynuacja modernizacji sieci dróg powiatowych i gminnych w celu dostosowania do standardów technicznych Z lub L,
- przeciwdziałanie obudowie dróg krajowej i wojewódzkiej ciągami zabudowy mieszkaniowej z bezpośrednimi zjazdami indywidualnymi na te drogi,
- włączanie istniejących i nowych układów zabudowy do drogi krajowej i wojewódzkiej poprzez drogi obsługujące (serwisowe) usytuowane wzdłuż jej pasa drogowego, ze skrzyżowaniami w odległościach określonych przez przepisy szczególne,
- wykorzystywanie w szerszym zakresie dróg wewnętrznych do obsługi nowoprojektowanych zwartych układów zabudowy.

8.4.2. Parametry układu komunikacji kołowej

- Droga krajowa nr 25 przeznaczona jest dla wszystkich użytkowników dróg, posiada dwupasową jezdnię dwukierunkową, ma zapewnione połączenia z drogami publicznymi na skrzyżowaniach, dostępność do drogi jest ograniczona. Obsługa komunikacyjna działek położonych przy tej drodze powinna się odbywać poprzez drogi obsługujące, usytuowane równoległe wzdłuż pasa drogowego oraz drogi powiatowe i gminne.

  Przy lokalizowaniu obiektów budowlanych na terenach sąsiadujących z drogą krajową należy uwzględnić strefę uciążliwego oddziaływania drogi na sąsiadujące obszary, zagrożenie dla budowli i upraw oraz narażenie na degradację stałych komponentów środowiska przyrodniczego. Należy także stosować w obiektach budowlanych narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie hałasu środki techniczne zmniejszające to oddziaływanie do poziomu określonego w przepisach odrębnych.

  Minimalne odległości obiektów budowlanych (od zewnętrznej krawędzi jezdni), zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o ruchu drogowym, wynoszą:

  - 25 m dla obiektów budowlanych poza terenem zabudowanym,
  - 10 m dla obiektów budowlanych na terenie zabudowanym.

  Odległości zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi, uwzględniające negatywne oddziaływanie hałasu związanego z ruchem drogowym, określone przez GDDKiA na podstawie raportów oddziaływania na środowisko dla dróg podobnych parametrach ruchu, wynoszą:

  - 25 m dla obiektów nie przeznaczonych na pobyt ludzi,
  - 90 m dla obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi.

  Dla obiektów budowlanych, dla których nie stosuje się w/w odległości, linie zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni należy ustalać na podstawie opracowanych dla potrzeb miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego prognoz oddziaływania na środowisko, uwzględniających sąsiedztwo drogi krajowej nr 25.

- Droga wojewódzka nr 263 przeznaczona jest dla wszystkich użytkowników dróg, posiada dwupasową jezdnię dwukierunkową, ma zapewnione połączenia z drogami publicznymi na skrzyżowaniach, dostępność do drogi jest ograniczona. Obsługa komunikacyjna działek położonych przy tej drodze powinna się odbywać poprzez drogi niższych klas technicznych na warunkach określonych w przepisach

szczególnych. Najmniejsza odległość obiektu budowlanego od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu wynosi 8,0 m na terenie zabudowy wsi i 20,0 m poza terenem zabudowy.

- Drogi powiatowe, oznaczone symbolem P, przeznaczone są dla wszystkich użytkowników dróg, posiadają dwupasową jezdnię dwukierunkową, mają zapewnione połączenia z drogami publicznymi na skrzyżowaniach, dostępność do drogi jest nieograniczona.

  Najmniejsza odległość obiektu od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu wynosi 8,0 m na terenie zabudowy wsi i 20,0 m poza terenem zabudowy.
- Drogi gminne, oznaczone symbolem G oraz drogi zaliczone do dróg gminnych na podstawie uchwał Rady Miejskiej Gminy Ślesin, przeznaczone dla wszystkich użytkowników dróg, posiadają dwupasową jezdnię dwukierunkową, mają zapewnione połączenia z drogami publicznymi na skrzyżowaniach, dostępność do drogi jest nieograniczona.

  Najmniejsza odległość obiektu budowlanego od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu wynosi 6,0 m na terenie zabudowy wsi, 15,0 m poza terenem zabudowy.
- Pozostałe drogi przeznaczone dla wszystkich użytkowników dróg, posiadają jezdnię dwukierunkową, mają zapewnione połączenia z drogami publicznymi na skrzyżowaniach, dostępność do drogi jest nieograniczona. Najmniejsza odległość obiektu budowlanego od granicy pasa drogowego wynosi 5,0 m.
- Minimalna szerokość pasa drogi w liniach rozgraniczających powinna wynosić:
  - droga krajowa - 25 m,
  - droga wojewódzka - ~~20 m~~, w istniejących granicach pasa drogowego
  - droga powiatowa ~~— 15 m~~

    klasy L na terenie zabudowanym - 12 m,

    klasy L poza terenem zabudowanym 15 m

    klasy Z na terenie zabudowanym i poza terenem zabudowanym 20 m
  - droga gminna - 10 m na terenie zabudowanym, 15 m poza terenem zabudowanym lub przeznaczonym pod zabudowę.

W wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych trudnymi warunkami terenowymi lub istniejącym zainwestowaniem, dopuszcza się przyjęcie mniejszej szerokości drogi lub ulicy, pod warunkiem spełnienia wymagań w przepisach szczególnych.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody właściwego zarządu drogi, dopuszczalne jest usytuowanie obiektu budowlanego przy drodze, w odległości mniejszej niż wynika to z przepisów szczególnych.
Odległości określone przy rożnych kategoriach dróg nie obowiązują w przypadku remontu, nadbudowy, rozbudowy oraz innych prac budowlanych, związanych z obiektami budowlanymi istniejącymi, jeżeli nie powoduje to zmniejszenia ich odległości od zewnętrznej krawędzi.

Studium zaleca wprowadzenie w planach miejscowych ograniczenia w projektowaniu nowych zjazdów na drogę wojewódzką.

8.5. Transport kolejowy

Istniejące na obszarze gminy linie kolejowe związane są z obsługą odkrywek węgla brunatnego i transportem węgla. Wiążą one odkrywki Pątnów, Lubstów i Drzewce pomiędzy sobą oraz z elektrowniami. W związku z eksploatacją odkrywki Tomisławice w gminie Wierzbinek, kolej będzie trwałym elementem zagospodarowania gminy.
Linia do odkrywki Lubstów, z racji niewielkiego oddalenia od Lichenia Starego, stwarza możliwość wykorzystania jej w ruchu turystycznym.
W najbliższym czasie nastąpi budowa bocznego odcinka trasy węglowej z Lubstowa do Tomisławic, włączającego budowaną odkrywkę Tomisławice w gminie Wierzbinek do systemu transportu węgla.
W przeszłości istniała na obszarze gminy sieć linii wąskotorowych, zapewniających transport ludności i towarów. Obecnie torowiska tej sieci zostały zlikwidowane. W studium postuluje się wykorzystanie pasów komunikacyjnych tych linii dla budowy dróg rowerowych i pieszych, zwłaszcza na kierunkach: Rożnowo – Ignacewo i Wąsosze – Piotrkowice – Różopole.

8.6. Komunikacja lotnicza

Lokalizacja lotniska w Kazimierzu Biskupim, jest dla gminy Ślesin mało korzystna, z uwagi na wydłużony dojazd.

W przyszłości, w związku z rozwojem lotnictwa obsługującego biznes oraz turystykę, celowe może się okazać zlokalizowanie lądowiska śmigłowców i małych samolotów w pobliżu Lichenia Starego. Przydatny teren wolny od przeszkód znajduje się na łąkach w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków.

8.7. Komunikacja rowerowa

Planowanie sieci dróg rowerowych jest istotnym elementem kompleksowo rozumianego układu komunikacyjnego. Zakłada się, że rozwój sieci dróg rowerowych, jako proces ciągły i skorelowany z innymi programami komunikacyjnymi, będzie ważnym celem wszelkich działań w projektowaniu i realizacji dróg. Proces ten winien uwzględniać każdą społeczną, merytorycznie oraz ekonomicznie uzasadnioną, potrzebę.

Zakłada się częściowe wykorzystanie dawnych tras kolei wąskotorowej, jako najłatwiej dostępnych (brak potrzeby wukupu) i dogodnych terenów dla realizacji dróg rowerowych. Układ dróg rowerowych powinien tworzyć systemy wiążące główne tereny zainwestowania rekreacyjnego, rejony atrakcyjne przyrodniczo, drogi dojścia mieszkańców gminy do szkół i obiektów usługowych.

Za najbardziej przydatne należy uznać następujące odcinki dawnych torowisk:

- Rożnowo – Ślesin – Ignacewo,
- Wąsosze – Piotrkowice – Różopole.

8.8. Komunikacja piesza

W zakresie komunikacji pieszej przewiduje się poprawę warunków przemieszczania się wzdłuż dróg kołowych poprzez budowę chodników w obrębie stref zabudowanych oraz na odcinkach stanowiących dojścia do szkół, obiektów usługowych i pokrywających się ze szlakami turystycznymi. Drogi piesze mogą też stanowić ciągi komunikacyjne towarzyszące drogom rowerowym.

8.9. Komunikacja zbiorowa

Sieć transportu zbiorowego jest elementem planowanego układu dróg i ulic, gdyż głównym środkiem transportu tej sieci pozostanie docelowo autobus. W niniejszym studium adaptuje się istniejące trasy linii autobusowych. W miarę występowania potrzeb przewozowych związanych z rozwojem przestrzennym gminy, sieć autobusowa będzie ulegać modernizacji i rozbudowie. Stałą komunikację autobusową będą nadal uzupełniać połączenia prywatnymi busami, charakteryzujące się znaczną elastycznością w zaspokajaniu potrzeb transportowych ludności.

8.10. Komunikacja wodna

Połączenie polskich śródlądowych dróg wodnych z systemem dróg wodnych Unii Europejskiej, m.in. poprzez szlak Odra – Wisła, sprzyjać powinno rozwojowi żeglugi na drogach wodnych niższych klas, z których przez gminę Ślesin przebiega droga wodna Warta – Kanał Bydgoski.

Wzrost znaczenia żeglugi dotyczy zarówno transportu towarowego jak i pasażerskiego. Na drodze Warta – Kanał Bydgoski dominować powinna żegluga pasażerska o charakterze rekreacyjnym, rozbudowana o szlak turystyczny w kierunku Lichenia. Przewiduje się również – choć odległą w czasie – możliwość połączenia kanałem żeglownym akwenów jeziora Mikorzyńsko-Wąsowskiego i zbiornika wodnego w wyrobisku odkrywki Pątnów w Mikorzynie. Ze względu na potrzebę przeprowadzenia niezbędnych analiz możliwość ta jest traktowana w niniejszym studium jedynie jako wstępna idea, której realizacja może przyczynić się do podniesienia atrakcyjności szlaku żeglugowego.

Rozwój komunikacji wodnej jest jednym z kierunków działań wymienionych w Strategii rozwoju kraju.

9. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

9.1. Zaopatrzenie w wodę

Wobec 100% pokrycia potrzeb, przewiduje się sukcesywną rozbudowę sieci i ujęcia stosownie do rozwoju zainwestowania w gminie i wzrostu zapotrzebowania.
Modernizacji wymagają stacje wodociągowe, w celu dostosowania parametrów produkowanej wody do norm Unii Europejskiej.

9.2. Odprowadzanie ścieków

Aktualnie, problem ścieków jest częściowo rozwiązany w oparciu o zbiorniki bezodpływowe oraz skanalizowanie większych miejscowości. Na obszarze gminy działają dwie oczyszczalnie ścieków, w Licheniu Nowym i w Lubomyślu. Oczyszczalnie te przyjmują także ścieki ze zbiorników bezodpływowych.

Oczyszczalnia w Lubomyślu o przepustowości 1800 m^3/d zaspokaja aktualne potrzeby.

Oczyszczalnia w Licheniu ma przepustowość 760 m3/d, co pozwala aktualnie przyjmować ścieki z Helenowa na terenie gminy Kramsk.

Docelowo zakłada się odprowadzanie ścieków bytowych w gminie do gminnej kanalizacji sanitarnej lub odprowadzanie ścieków w sposób indywidualny do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków usytuowanych na każdej zabudowanej działce, na terenach o zabudowie rozproszonej, zwłaszcza na objętym ochroną obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 151.

Istniejąca sieć kanalizacji sanitarnej jest systematycznie rozbudowywana, zwłaszcza na terenach otaczających jeziora.

Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z terenów zabudowanych – poprzez odprowadzania do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, a w braku możliwości podłączenia do kanalizacji dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych.

9.3. System melioracji

System melioracji gruntów rolnych w gminie obejmuje:

- śródlądowe wody powierzchniowe – Kanał Szyszyński, Kanał Grójecki z odwrotnym spadkiem i Kanał Główny KWB, stanowiące własność Skarbu Państwa i zarządzane przez WZMiUW,
- urządzenia melioracji szczegółowych – rowy szczegółowe i urządzenia drenarskie, stanowiące własność właścicieli gruntów, na których się znajdują.

W studium utrzymuje się istniejący system melioracji. Kolizje z systemem melioracji należy rozwiązywać poprzez przebudowę systemu w sposób umożliwiający przejęcie przez sieć przebudowaną funkcji starej sieci z zachowaniem spływu wód. Wzdłuż rowów melioracyjnych należy zachować pas terenu umożliwiający ich konserwację i obsługę.

9.3. System elektroenergetyczny

Obecnie zainwestowane tereny posiadają zaopatrzenie w energię elektryczną poprzez urządzenia o wystarczających parametrach technicznych. Dalszy rozwój przestrzenny gminy powodować będzie wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną. Przewiduje się budowę linii elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia, wraz ze stacjami transformatorowymi, przebieg których ustalany będzie w miarę pojawiającego się zapotrzebowania w trybie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego.

Przewiduje się modernizację linii napowietrznych WN 110 kV relacji Elektrownia Konin – Włocławek oraz relacji Ślesin – Koło Ruchenna. Dopuszcza się nieznaczną zmianę przebiegu ich trasy. Przewiduje się również modernizację stacji transformatorowo-rozdzielczej WN/SN 110/15 kV Ślesin.

W związku z planowaną budową odkrywki węgla brunatnego „Ościsłowo" przewiduje się budowę linii wysokiego napięcia 110 kV zasilającej tę odkrywkę.

W pasie infrastruktury technicznej i w pasie technicznym wokół odkrywki przewiduje się budowę infrastruktury elektroenergetycznej i teletechnicznej.

~~Zgodnie z planem rozwoju Krajowej Elektroenergetycznej Sieci Przesyłowej przewiduje się budowę elektroenergetycznej linii napowietrznej dwutorowej 2 x 400 kV po trasie~~

~~istniejącej linii 220 kV relacji Pątnów – Jasiniec tor II (wschodni) lub po zachodniej stronie wiązki istniejących linii.~~

Zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 planowana jest budowa dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV Jasiniec-Pątnów, zaliczonej do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Wyznacza się nowy przebieg linii 400 kV w obrębach ewidencji gruntów: Sławęcinek, Sławęcin, Lubomyśle, Różnowa, Sarnowa Kolonia, Ślesin, Szyszyn, Szyszyńskie Holendry, Kijowiec.

Wiązka linii WN przebiegająca w rejonie Mikorzyna stwarza poważną trudność dla zlokalizowania obwodnicy tej miejscowości w ciągu drogi krajowej nr 25, co wymagać będzie wzajemnej koordynacji inwestycji modernizacyjnych sieci i trasowania obwodnicy. W tym celu w Studium wyznaczono obszar problemowy dla lokalizacji infrastruktury elektroenergetycznej i komunikacyjnej.

Przewiduje się także przebudowę linii najwyższych napięć i linii wysokiego napięcia w związku z planowaną budową odkrywki węgla brunatnego „Ościsłowo" oraz budowę linii zasilających odkrywkę. Na obrzeżach terenu odkrywki wyznacza się pas terenu dla prowadzenia przewodów infrastruktury Kopalni.

W związku z budową odkrywki „Ościsłowo" przewiduje się przebudowę następujących linii:

- najwyższych napięć:
  - 220 kV Pątnów – Jasiniec tor I (zachodni),
  - 220 kV relacji Pątnów – Jasiniec tor II (wschodni),~~ do przebudowy – na 2 x 400 kV,~~
- wysokich napięć:
  - 2 x 110 kV Pątnów – Janikowo, Pątnów – Pakość.

Przebudowa wymienionych powyżej linii jest możliwa na podstawie warunków przebudowy określonych przez właścicieli przedmiotowej infrastruktury.

~~W ramach budowy obejścia dla linii Pątnów – Jasiniec przewiduje się budowę w jej ciągu trójtorowego wspólnego obejścia 2 x 400 kV + 220 kV. Obejście obejmuje również linie 110 KV, prowadzone równolegle do obejścia linii 2 x 400 kV i 220 kV.~~

~~Inwestycja ta jest skoordynowana z uchwalonym w 2012 roku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skulsk.~~

Linie NN 400 kV, WN 220 kV i 110 kV, SN 30kV i 15 kV oraz nN 0,4 kV wymagają ustalenia wzdłuż ich tras pasów technologicznych, uwzględniających oddziaływania elektromagnetyczne i akustyczne, w odległościach:

- 70 m (2 x 35 m od osi linii) dla planowanej linii 400 kV,
- 50 m (2 x 25 m od osi linii) dla istniejących linii 220 kV,
- 40 m (2 x 20 m od osi linii) dla istniejących i planowanych jednotorowych linii 110 kV; za dopuszczalne uważa się także 15 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii,
- 20 m po obu stronach od osi poszczególnych linii dla istniejących dwutorowych linii 110 kV; za dopuszczalne uważa się także 15 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu każdej z linii,
- 20 m (2 x 10 m od osi linii) dla istniejących linii 30 kV,
- 5 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii 15 kV,
- 3 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii 0,4 kV.

Obowiązujących aktualnie ograniczeń w użytkowaniu pasów technologicznych należy nadal przestrzegać.

W obszarze pasów technologicznych napowietrznych linii elektroenergetycznych obowiązują następujące zasady zagospodarowania:

- ~~zakaz lokalizowania budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na pobyt ludzi przez czas dłuższy niż 8 godzin na dobę,~~
- ~~dopuszczenie realizacji obiektów związanych z działalnością gospodarczą, turystyczną i rolną, w których pobyt ludzi nie przekracza 8 godzin, przy spełnieniu wszystkich wymagań polskiej Normy PN-E-05100-1 z marca 1998 r. W tych przypadkach konieczne jest uzgodnienie warunków lokalizacji projektowanych obiektów z właścicielem przedmiotowej linii.~~
- ~~zakaz dokonywania nasadzeń drzew~~
- warunki lokalizacji wszelkich obiektów w pasach technologicznych należy uzgadniać z właścicielem linii elektroenergetycznych
- w pasach technologicznych linii obowiązuje zakaz realizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi; warunki pozostałych obiektów budowlanych nie przeznaczonych na stały pobyt ludzi muszą uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych

- dopuszcza się odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę istniejących linii
- zabrania się parkowania pojazdów pod linią 400 kV w odległości mniejszej niż 7,67 m od skrajnych najniżej zawieszonych przewodów fazowych linii 400 kV, licząc w poziomie przy gruncie,
- budynki i budowle wykonane z materiałów przewodzących prąd elektryczny (np. hale, pomieszczenia gospodarcze, metalowe ogrodzenia) należy skutecznie uziemić, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- lokalizacja obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w pobliżu linii elektroenergetycznych powinna uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych,
- zakazuje się tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości 5,5 m dla linii 220 kV oraz 6,5 m dla linii 400 kV, od rzutu poziomego skrajnego przewodu fazowego (w świetle koron),
- wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,
- dopuszcza się wykonanie napraw oraz praz remontowych i konserwacji na istniejącej linii.

Dopuszcza się przebudowę sieci elektroenergetycznych kolidujących z planowanym zagospodarowaniem terenów w sposób i na warunkach określonych przez właściwego operatora sieci.

Przy opracowywaniu planów miejscowych należy uwzględnić możliwość zasilania nowych odbiorców i umożliwienie dostępu do sieci. Należy również rezerwować miejsce dla stacji transformatorowych 15/0,4 kV z uwzględnieniem powiązań z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi.

9.4. Energetyka z odnawialnych źródeł energii

Na terenie gminy dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Obszary, na których dopuszcza się rozmieszczenie tych urządzeń, wraz z ich strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zostały ustalone na załączniku graficznym nr 2b do uchwały studium.

Na obszarze położonym na północ od miejscowości Biskupie nie dopuszcza się lokalizacji siłowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100kW w odległości od budynków mieszkalnych mniejszej niż 650 m.

Minimalna wymagana odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznych 220 kV i planowanej 400 kV, określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od trasy osi linii, powinna wynosić trzykrotną długość średnicy koła zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej.

Transport materiałów i elementów konstrukcyjnych na potrzeby budowy i eksploatacji elektrowni wiatrowych należy prowadzić w sposób zgodny z przepisami szczególnymi oraz zapewniający ochronę dróg publicznych przed ich degradacją.

Na drodze wojewódzkiej przepisy dopuszczają ruch pojazdów o nacisku pojedynczej osi nie przekraczającym 8 ton/oś (w przypadku pojazdów o osiach wielokrotnych nacisk jest odpowiednio mniejszy).

Elektrownie wiatrowe o wysokości równej i większej niż 100m nad poziomem terenu stanowią przeszkody lotnicze. Ze względu na wymóg zapewnienia warunków bezpieczeństwa ruchu statków powietrznych, elektrownie wiatrowe powinny być wyposażone w znaki przeszkodowe, zgodnie z przepisami odrębnymi, a ponadto ich lokalizację należy uzgodnić z Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

Lokalizacja elektrowni wiatrowych o wysokości równej i większej niż 50m nad poziomem terenu wymaga zgłoszenia do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP w Warszawie.

Na terenie gminy dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych o mocy nie przekraczającej 100 kW, realizowane na własne potrzeby w sąsiedztwie zagród na terenach o funkcji rolniczej.

Na obszarze gminy nie dopuszcza się lokalizacji biogazowni przemysłowych. Dopuszcza się biogazownie rolnicze, produkujące gaz na własne potrzeby gospodarstwa rolnego, o mocy nie przekraczającej 250 kW.

Dopuszcza się na terenie gminy lokalizację ferm fotowoltaicznych, wykorzystujących energię słoneczną. Lokalizacja tych obiektów na gruntach klasy III wymaga przeprowadzenia procedury wyłączenia tych gruntów z produkcji rolniczej.

9.5. Gospodarka cieplna

W najbliższym czasie nie przewiduje się inwestycji w zakresie sieci ciepłowniczych. Działania w zakresie gospodarki cieplnej w najbliższym okresie dostosowane będą do racjonalnego dysponowania istniejącymi systemami. Przewiduje się modernizację istniejących kotłowni, sieci obiektowych, termorenowację budynków.

W celu wykorzystania wód geotermalnych, przewiduje się realizację ośrodka rekreacyjno-balneologicznego, wzbogacającego ofertę wypoczynkową miasta. Lokalizacja ośrodka przewidywana jest w sąsiedztwie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Ślesinie.

W dalszej perspektywie istnieją możliwości wykorzystania energii geotermalnej jako źródła ciepła dla miasta Ślesina i jego najbliższego sąsiedztwa. System, z ciepłownią geotermalną w sąsiedztwie Ślesina, obejmowałby miejscowości: Ślesin z ośrodkami wypoczynkowymi, Lubomyśle, Mikorzyn, Różopole, Półwiosek Lubstowski i Półwiosek Stary.

Możliwe i celowe jest również wykorzystanie wód geotermalnych w podobnych celach w Licheniu Starym.

Dodatkowym kierunkiem wykorzystania ciepła w okresie wiosennym i jesiennym, może stać się jego sprzedaż do gospodarstw rolnych i ogrodniczych. Ze względu na nieznaną skalę zainteresowania, ma ona charakter perspektywiczny.

Analiza możliwości oraz podstawowe rozwiązania techniczne systemu grzewczego miasta zawarta jest w „Studium przedrealizacyjnym ciepłowni geotermalnej dla Gminy Ślesin", opracowanym w 1998 r. przez AGH w Krakowie.

9.6. System gazowniczy

Aktualnie gmina posiada na swoim terenie rurociąg średniego ciśnienia doprowadzony do zakładu ceramiki budowlanej Wienerberger w Honoratce.

Mieszkańcy Gminy korzystają w gospodarstwach domowych z wymiennych butli gazowych.

Uznaje się za pożądane szerokie wykorzystanie gazu dla celów grzewczych ze względu na potrzebę ograniczenia emisji niskich do atmosfery.

Zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, przewiduje się lokalizację magistrali gazowej Ø200 mm Brdów – Sompolno – Kleczew – Witkowo, z której istnieje możliwość doprowadzenia gazu

przewodowego na teren gminy Ślesin. W chwili obecnej nie przewiduje się realizacji planowanej magistrali gazowej.

Trasa tego rurociągu została przedstawiona na załączniku graficznym do studium nr 2, w 2 wariantach. Wariant lokalizacji równolegle do ropociągu „Przyjaźń" uważa się za korzystniejszy ze względu na mniejszą kolizyjność z terenami zabudowanymi i eliminację konieczności przekroczenia jeziora Mikorzyńskiego (25-30 m głębokości).

Dla sieci gazowych ustala się następujące zasady ich realizacji:

- Gazociągi należy prowadzić wzdłuż pasów drogowych oraz w granicach pasów drogowych na terenach zabudowanych.
- Dopuszcza się możliwość sytuowania stacji gazowych i wydzielania terenu dla potrzeb ich budowy bez konieczności opracowania planów miejscowych.
- Wzdłuż gazociągów i przyłączy gazowych układanych w ziemi lub nad ziemią należy zachować strefy kontrolowane, zgodnie z przepisami prawa.
- W strefie kontrolowanej obowiązuje ograniczenie praw własności właścicieli gruntów nad gazociągami, związane z zapewnieniem dostępności do gazociągu dla służb eksploatacyjnych operatora sieci gazowych.
- Realizacja zagospodarowania terenu w bezpośrednim sąsiedztwie gazociągu wymaga opinii zarządzającego siecią gazową.

9.7. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów.

Na terenie miasta i gminy wskazane jest stworzenie sprawnego systemu odbioru wszystkich rodzajów odpadów. System ten powinien gwarantować:

- bezpieczny transport,
- odzyskanie możliwie największej części odpadów, celem wprowadzenia ich do gospodarczego obiegu,
- unieszkodliwianie odpadów pozostałych, nie nadających się do odzysku.

Gospodarka odpadami na terenie gminy powinna być prowadzona zgodnie z obowiązującą ustawą o odpadach, która określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

9.8. Rurociąg naftowy PERN „Przyjaźń”

Rurociąg transportujący ropę naftową z rafinerii w Płocku, przebiega w strefie północnej granicy z gminą Wierzbinek. Obiekt wymaga zachowania strefy bezpieczeństwa o szerokości minimum 16 m dla DN 500 i minimum 20 m dla DN 800 których środkami są osie rurociągów. Strefa bezpieczeństwa dla rurociągów ma być użytkowana według pierwotnego przeznaczenia tj. rolniczo. Minimalne odległości wynoszą 20 m dla zabudowy rozproszonej i 100 m dla zabudowy zwartej. Nowe inwestycje w pobliżu rurociągu wymagają każdorazowego uzgadniania lokalizacji.

Równolegle do trasy rurociągu przewiduje się lokalizację tranzytowej magistrali gazowej wysokiego ciśnienia relacji Brdów – Sompolno – Kleczew – Witkowo.

9.9. System łączności publicznej

W rozwoju systemu komunikacji i przesyłu danych należy dążyć do osiągnięcia standardów europejskich.

Lokalizacja inwestycji celu publicznego w zakresie łączności publicznej może się odbywać na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

Określa się następujące kierunki rozwoju:

- wspieranie realizacji nowoczesnych sieci telekomunikacyjnych;
- wspieranie rozwoju infrastruktury informatycznej, a także zwiększenie dostępu i wykorzystania Internetu oraz innych technik informatycznych;
- zapewnienie dostępu do Internetu w miejscach publicznych m.in. bibliotekach, ośrodkach kultury, świetlicach wiejskich;
- dążenie do wspólnego wykorzystywania przez różnych operatorów już wzniesionych obiektów budowlanych (zredukowanie do niezbędnego minimum liczby nowo wznoszonych konstrukcji).

Linie telekomunikacyjne należy projektować jako podziemne z rozprowadzeniem na terenach przyległych do ciągów komunikacyjnych lub w ich liniach rozgraniczających.

Za pożądane uważa się ograniczenie eksponowanych lokalizacji stacji bazowych komunikacji elektronicznej na obszarach o szczególnych walorach krajobrazowych. Jako rozwiązanie korzystne dla krajobrazu uważa się stosowanie masztów słupowych.

10. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

10.1. Elementy zagospodarowania przestrzennego o znaczeniu lokalnym

Do zadań służących realizacji lokalnych celów publicznych, wynikających ze studium, zaliczone zostały następujące przedsięwzięcia:

- zadania z zakresu rozbudowy układu komunikacyjnego i poprawy jego stanu technicznego,
- zadania z zakresu gospodarki odpadami i gospodarki ściekowej,
- zadania służące poprawie zaopatrzenia w energię elektryczną,
- zadania związane z poprawą bezpieczeństwa ludności, poprawą warunków lokalowych administracji lokalnej, oświaty i służby zdrowia oraz budowa boisk sportowych.

W Strategii Rozwoju Gminy Ślesin przyjęto następujące cele główne i szczegółowe:

Misja gminy: Gmina Ślesin – miejscem ludzi żyjących dostatnio, dzięki rozwojowi turystyki, przedsiębiorczości i rolnictwa, ze społecznością zachowującą tradycje kulturowe, o czystym środowisku przyrodniczym.

Analiza problemów: Problemem kluczowym w gminie jest brak polityki proinwestycyjnej.

Cele strategiczne:

Cel nadrzędny strategii, umożliwiający wypełnienie przyjętej dla gminy misji, sprowadza się do realizacji zdefiniowanych celów strategicznych w 4 dziedzinach życia społeczno-gospodarczego:

- gospodarka - rozwój gospodarczy,
- rolnictwo - efektywne rolnictwo i rozwój wsi,
- turystyka - kompleksowy rozwój turystyki,
- infrastruktura społeczna - wyższa świadomość społeczna

Cele operacyjne:

Są to cele bieżące, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia celu strategicznego.

- Rozwój gospodarczy
    - pozyskanie inwestorów

- rozwój przedsiębiorczości

Środki:

- aktywna polityka proinwestycyjna gminy (promocja gminy, program wspierania przedsiębiorczości, uporządkowana gospodarka ściekami, właściwa eksploatacja wysypiska komunalnego i przemysłowego, uporządkowana gospodarka odpadami, istniejąca obwodnica),
- dobra polityka informacyjna konsolidująca społeczeństwo
- wyższa świadomość społeczna

- efektywne rolnictwo i rozwój wsi
  - tworzenie warunków do wzrostu dochodu z produkcji rolnej w gminie
  - proekologiczne zagospodarowanie najsłabszych gleb w gminie
  - alternatywne pozarolnicze źródła dochodów na wsi

Środki:

- stworzenie systemu zachęt dla inwestorów tworzących zakłady na terenie gminy
- rozwój infrastruktury technicznej na wsi
- uregulowane stosunki wodne
- wysoka świadomość rolna dotycząca restrukturyzacji i potrzeby łączenia się w grupy producenckie i inne (dobra współpraca z ODR, izbami rolniczymi i innymi)
- polityka rolna państwa sprzyjająca polskiemu rolnictwu (udział rolników i organizacji rolniczych w tworzeniu paktu dla rolnictwa)

- kompleksowy rozwój turystyki
  - dobra współpraca pomiędzy władzami gminnymi a ośrodkami wypoczynkowymi
  - skuteczna promocja gminy
  - rozwojowa polityka turystyczna gminy

Środki:

- rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna
- wykorzystanie wód geotermalnych
- wykorzystanie zasobów wodnych i leśnych gminy
- wysoki stan sanitarny oraz infrastruktury terenów turystycznych
- wykorzystanie ośrodka kultu maryjnego w Licheniu Starym

- wyższa świadomość społeczna

- dobra polityka informacyjna konsolidująca społeczeństwo
- atrakcyjny program kulturalno-sportowy kierowany do całej społeczności gminy
- wyższy poziom kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży
- wysoki i nowoczesny poziom oświaty

Środki:

- ośrodek przygotowania i przekazu informacji
- odpowiednia baza kulturalno-sportowa w gminie
- nowoczesna baza oświatowa
- utworzenie szkoły publicznej
- wysoko kwalifikowana kadra

Efekty osiągania celu strategii:

- dla gospodarki, przy celu strategicznym rozwój gospodarczy:
  - malejące bezrobocie
  - alternatywne źródła ciepła (wykorzystanie wód geotermalnych, gazyfikacja i wykorzystanie innych nośników ciepła)
- dla rolnictwa, przy celu strategicznym efektywne rolnictwo, rozwój wsi:
  - malejące bezrobocie na wsi
- dla turystyki, przy celu strategicznym kompleksowy rozwój turystyki:
  - docenione i wykorzystane walory i atuty marketingowe Lichenia
  - kreatywne wykorzystanie zasobów wodnych i leśnych (rozwój turystyki biznesowej, agroturystyki, turystyki pielgrzymkowej, turystyki wypoczynkowej, rekreacyjnej i wodnej)
- dla infrastruktury społecznej, przy celu strategicznym wyższa świadomość społeczna:
  - aktywność społeczna
  - integracja społeczeństwa

11. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

11.1. Elementy zagospodarowania przestrzennego o znaczeniu ponadlokalnym

Z przestrzennej polityki województwa zawartej w „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego" uchwalonej w 2000 r., wynikają priorytety i zadania samorządu województwa służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Wschodnie i północno-wschodnie rejony Wielkopolski zaliczono do obszarów słabiej rozwiniętych, wymagających szczególnej troski w tworzeniu tzw. korzyści zewnętrznych, które mogą sprzyjać napływowi kapitału.

Do najważniejszych priorytetów rozwoju województwa na terenach wschodnich zaliczono w strategii m.in.:

- rozbudowę i modernizację infrastruktury służącej wzmacnianiu konkurencyjności regionu, w tym sieci transportowo-logistycznych,
- informatycznych, infrastruktury ochrony środowiska,
- restrukturyzację i dywersyfikację bazy ekonomicznej, w tym rozwój małych i średnich przedsiębiorstw,
- wsparcie obszarów wymagających aktywizacji, w tym obszarów wiejskich oraz małych i średnich miast na obszarach wiejskich,
- rozwój zasobów ludzkich, w tym rozwój kształcenia ustawicznego i rozwój potencjału edukacyjnego ponadpodstawowego, zwiększenie mobilności zasobów pracy.

Niezbędne jest zwiększenie lesistości województwa do wskaźnika 30 % (z obecnego 25,4 %), przeprowadzone zgodnie z regionalnym planem, który winien nawiązywać do dokumentu "Polityka Leśna Państwa".

Zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 7 ustawy o panowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwzględnia się ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa w zakresie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Do zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych zaliczony został jedynie pakiet inwestycyjny wynikający z udziału Sił Zbrojnych R.P. w Programie

Inwestycji NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa. Zadania te nie dotyczą obszaru gminy Ślesin.

Aktualnie brak jest wojewódzkiego rejestru ponadlokalnych zadań celu publicznego, w związku z tym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego zapisane zostały jedynie propozycje zadań, dotyczące poszczególnych dziedzin gospodarki:

11.2. Propozycje w zakresie komunikacji

- dostosowanie do klasy drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP) drogi krajowej nr 25 Bydgoszcz-Inowrocław-Ślesin-Konin-Kalisz-Ostrów Wlkp.,
- realizacja obwodnic dla miejscowości położonych na ciągu drogi krajowej nr 25: Skulsk, Konin,
- powstrzymanie dekapitalizacji szlaków żeglownych na Warcie i Noteci (budowli, urządzeń hydrotechnicznych, portów i przeładowni),
- odbudowa drogi wodnej Wisła-Noteć-Odra oraz Warty dla utrzymania połączeń z europejskimi szlakami wodnymi,
- lepsze przystosowanie dróg wodnych Warty, Noteci, Kanału Ślesińskiego oraz dróg wodnych niższej klasy dla celów turystycznych.

11.3. Propozycje w zakresie infrastruktury technicznej

11.3.1. wodociągi i kanalizacja:

- rozbudowa i modernizacja układów sieciowych i stacji wodociągowych, wprowadzanie w stacjach uzdatniania wody nowych technologii dla osiągnięcia standardów UE,
- usługi kanalizacyjne wymagają stałego rozwoju ilościowego (dostosowanie możliwości odbioru, odprowadzania i unieszkodliwiania do stale rosnących potrzeb) i jakościowego (zapewnienie jakości i niezawodności unieszkodliwiania ścieków; oczyszczalnie o przepustowości pow. 2000m^3/db wymagają dostosowania do usuwania związków biogennych).

11.3.2. elektroenergetyka:

- na liniach SN i NN przewiduje się podejmowanie działań w celu likwidacji zagrożeń związanych ze spadkiem napięcia i niedoborami energii elektrycznej,
- przewiduje się zwiększenie do min.7,5% udziału energii elektrycznej

z niekonwencjonalnych i odnawialnych źródeł (elektrownie wodne, wiatrowe, słoneczne, wykorzystanie biomasy i biopaliw).

11.3.3.gazownictwo:

- przewidywana jest budowa gazociągu 200 mm Babiak-Sompolno-Kleczew-Witkowo. W niniejszym studium przedstawiono 2 warianty przebiegu trasy. Za korzystniejszy uważa się wariant równoległy do trasu ropociągu „Przyjaźń".

11.4.Propozycje w zakresie ochrony przyrody

11.4.1. Surowce mineralne

Nieodnawialność i ograniczoność zasobów surowców naturalnych oraz coraz trudniejsze warunki geologiczno-górnicze ich eksploatacji wskazują na konieczność:

- oszczędnego gospodarowania zasobami,
- dalszej intensyfikacji badań geologicznych prowadzących do rozpoznania wgłębnej budowy Wielkopolski,
- objęcie ochroną terenów, na których występują surowce mineralne.

11.4.2. Lasy

"Polityka Leśna Państwa" zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 27.04.1997 r. przewiduje zwiększenie lesistości.
Do zalesień preferowane są obszary:

- niezbędne dla ochrony wód podziemnych najwyższej i wysokiej ochrony, o b. niskiej lesistości,
- przeznaczone do realizacji krajobrazowych form zadrzewieniowych, których zadaniem jest łączenie kompleksów leśnych.

11.5. Propozycje w zakresie ochrony zabytków i dóbr kultury

Najważniejsze zadania w kreatywnym kształtowaniu przestrzeni obejmują:

- wyodrębnienie obszarów kulturotwórczych, tzn. obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- rewaloryzacja ośrodków miejskich i wiejskich o dużym znaczeniu kulturowym i historycznym, m.in. Ślesina.
- wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza zabytkowe układy historyczne; konflikty degradujące przestrzeń staromiejską występują m.in. w Ślesinie.

12. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

Obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisów następujących aktów prawnych:

- prawo ochrony środowiska i ustawa o ochronie przyrody w odniesieniu do obszarów objętych różnymi formami ochrony prawnej,
- ustawa o ochronie zabytków i dziedzictwa kulturowego w odniesieniu do parków kulturowych,
- prawo geologiczne i górnicze w odniesieniu do obszarów objętych odkrywkową eksploatacją węgla brunatnego.

W warunkach Gminy Ślesin zachodzi potrzeba obowiązkowego sporządzania planu miejscowego dla obszaru eksploatacji złoża węgla brunatnego „Ościsłowo".

13. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Ocenia się, że scaleń będą wymagały obszary przewidywane do przeznaczenia na cele zabudowy w formie zwartych zespołów, charakteryzujące się rozdrobnieniem własnościowym lub układem granic własności uniemożliwiającym osiągnięcie właściwego efektu funkcjonalnego, ekonomicznego (koszty uzbrojenia technicznego) i przestrzennego. Szczególnie pożądane jest przeprowadzenie scalenia na obszarze budownictwa mieszkaniowego w Licheniu Nowym.

14. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2

Nie przewiduje się na obszarze gminy.

15. Obszary przestrzeni publicznej

Przestrzeń publiczną, w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stanowią

obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W warunkach Gminy Ślesin do przestrzeni publicznej należy zaliczyć place w obrębie obszarów zurbanizowanych oraz obiekty służące zbiorowej rekreacji – parki, ośrodki sportowe.

Dla zapewnienia ładu przestrzennego, wytyczne zagospodarowania przestrzeni publicznych powinny określać:

- ukształtowanie granic rozdzielających strefę publiczną od prywatnej,
- elementy zagospodarowania przestrzeni: nawierzchnię, zieleń, małą architekturę,
- gabaryty i kolorystykę zabudowy,
- zasady umieszczania urządzeń służących reklamie.

16. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Z punktu widzenia prawidłowej obsługi inwestycji oraz właściwego ukształtowania przestrzeni o najwyższych walorach, celowe jest sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla następujących obszarów:

- rejony intensywnie zagospodarowywane rekreacyjnie - dla zapobieżenia degradacji terenów o walorach przyrodniczych,
- rejony wyznaczone do zabudowy na zwartych terenach, zwłaszcza w Ślesinie, Różopolu, Szyszyńskich Holendrach; tereny o niekorzystnych podziałach geodezyjnych powinny podlegać scaleniu,
- obszary przeznaczone dla rozwoju działalności gospodarczej,
- obszar projektowanej Odkrywki węgla brunatnego „Ościsłowo”,

- obszary rozwoju wielofunkcyjnego z dominującą funkcją mieszkaniową w Slesinie, Szyszyńskich Holendrach, Półwiosku Lubstowskim i Różopolu,
- obszary uzupełnień istniejącej zabudowy obiektami nie związanymi z produkcją rolną, położone na gruntach klasy III, dla których wymaga się włączenia z produkcji rolnej,
- obszary, na których nie będzie możliwe podjęcie inwestycji w trybie wydania decyzji o warunkach zabudowy, w przypadku braku zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie czy potrzeby ustalenia innych parametrów zabudowy niż w sąsiedztwie.

Kolejność opracowań planów miejscowych dla wyżej wymienionych i innych terenów, a także dla innych zadań związanych z rozwoje przestrzennym gminy, zależna jest od bieżących potrzeb, zgodnie z kolejnością ustaloną przez Samorząd Gminy. Ustawowo wymagana jest jednakże zgodność z tekstem i rysunkiem Studium.

17. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych

Zmiany przeznaczenia gruntów rolnych będą wymagały obszary położone na glebach podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, objęte planowanym sporządzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
Uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych będzie wymagane w odniesieniu do gruntów klasy III, przeznaczanych na inwestycje nie związane z rolnictwem, jak zabudowa mieszkaniowa i rekreacyjna, zabudowa produkcyjna, magazynowa i usługowa, górnictwo odkrywkowe, elektrownie fotowoltaiczne.
Uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych będzie wymagane w odniesieniu do terenów leśnych, na których zostaną dopuszczone inwestycje nie związane z gospodarką leśną. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji mieszkaniowych, rekreacyjnych, infrastrukturalnych (komunikacja i infrastruktura techniczna) oraz górnictwa odkrywkowego. Generalną zasadą, stosowaną przy zmianie przeznaczenia gruntów leśnych, powinna być kompensacja przyrodnicza poprzez zalesienie terenów pozwalających połączyć oddzielne enklawy leśne w ciągły system a także zachowanie na działkach rekreacyjnych i mieszkaniowych drzewostanu leśnego.

18. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zasoby rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmują tereny gospodarstw rolnych, na które składają się obszary użytków wraz z ośrodkami produkcyjnymi w formie zagród indywidualnych oraz obszary mało przydatne rolniczo, służące jednak utrzymaniu korzystnych cech środowiska.

Struktura przestrzenna terenów zabudowy wiejskiej w gminie Ślesin jest niejednorodna. Występuje znaczne zróżnicowanie stopnia koncentracji zabudowy, od układów bardzo zwartych (Biskupie) do silnie rozproszonych (Marianowo). Następuje zlewanie się zabudowy wsi w ciągłe układy sieciowe wzdłuż dróg tranzytowych (Różopole-Piotrkowice-Wąsosze). Powoduje to utrudnienia komunikacyjne, wzrost nakładów na uzbrojenie techniczne zabudowy, podział krajobrazu na enklawy uniemożliwiające rozprzestrzenianie się gatunków.

Podstawowymi elementami strategii rozwoju rolnictwa gminy są, m.in.:

- wzrost produkcji rolniczej poprzez koncentrację gospodarstw i wzrost skali produkcji,
- zmiana roli wsi i rolnictwa w lokalnej gospodarce, z uwzględnieniem kształtowania się wsi wielofunkcyjnej.

Oprócz rolnictwa wskazane jest wprowadzanie pozarolniczej działalności produkcyjnej i usługowej w dostosowaniu do istniejącego zainwestowania oraz lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego.

Gospodarka na terenach rolnych w gminie wymaga przyjęcia następujących zasad:

- ograniczanie rozwoju zabudowy jednorodzinnej nie związanej z pracą na rzecz rolnictwa na terenach poza obszarami zabudowanymi,
- zachowanie istniejących tradycyjnych układów urbanistycznych wsi,
- zwiększenie nasycenia terenów rolnych w usługi handlowe, gastronomiczne, rzemieślnicze, w formie obiektów wolnostojących lub wbudowanych w obiekty mieszkalne,
- integrowanie zabudowy z krajobrazem poprzez wprowadzanie wysokiej zieleni przydomowej,

- wprowadzenie zakazu lokalizacji przemysłowych ferm hodowli zwierząt nie dysponujących odpowiednią powierzchnią własnych gruntów spełniających wymagania dla utylizacji gnojowicy,
- na terenach atrakcyjnych krajobrazowo wpieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i rolnictwa ekologicznego,
- zgodne z ustawą o ochronie środowiska stosowanie środków zapewniających utrzymanie w glebie stosunków wodnych niezbędnych do zachowania równowagi przyrodniczej, przy przygotowywaniu i wykonywaniu robót melioracyjnych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne,
- utrzymanie na obszarach nizinnych w obrębie Doliny Grójeckiej dotychczasowego sposobu użytkowania w formie ekstensywnej gospodarki łąkowo- pastwiskowej celem zachowania różnorodności biologicznej,
- obowiązkowe utrzymywanie i uzupełnianie zadrzewień śródpolnych oraz przydrożnych,
- dopuszczenie scalania i wymiany gruntów, z zakazem likwidacji zieleni, zadrzewień śródpolnych i przydrożnych w trakcie scalania,
- dopuszczenie możliwości wydobycia kruszywa poza miejscami wyznaczonymi pod tę funkcję gospodarczą i pod warunkiem uzyskania stosownych pozwoleń , zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- dopuszczenie elektrowni wiatrowych lokalizowanych poza strefami przelotu ptaków i zgodnych z obowiązującymi przepisami,
- sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów wyznaczonych pod zabudowę na gruntach gleb III klasy.

Położenie gminy w sąsiedztwie Konina, z dobrą do niego dostępnością, stanowi dodatkowy atut do rozwoju specjalizacji gospodarstw rolnych, m.in. w kierunku upraw sadowniczych i ogrodniczych oraz hodowli.

Zabezpieczenie potrzeb lokalizacyjnych dla gospodarstw drobnotowarowych może być realizowane na terenach przeznaczonych pod zabudowę siedliskową i jednorodzinną.

Tereny bezpośrednio przylegające do zabudowy mogą być miejscem lokalizacji obiektów i urządzeń produkcji rolniczej oraz usług rolniczych przy wyeliminowaniu konfliktów sanitarnych.

kształtowanie leśnej przestrzeni produkcyjnej

Na leśną przestrzeń produkcyjną składają się zalesione tereny Lasów Państwowych oraz lasy prywatne. Aktualna sytuacja gospodarcza w rolnictwie wyeliminowała z upraw tereny o niskiej bonitacji, położone na ogół w sąsiedztwie obszarów leśnych. Zalesienie tych terenów przyczyni się, oprócz zwiększenia lesistości gminy i poprawy ukształtowania granicy polno-leśnej, także do podniesienia atrakcyjności krajobrazu.

W zakresie gospodarki leśnej i zadrzewieniowej należy:

- dążyć do zwiększania powierzchni leśnej i do wyrównywania granic kompleksów leśnych poprzez zalesianie gruntów mało przydatnych do produkcji rolnej wskazanych na rysunku studium oraz innych spełniających wymogi przepisów szczególnych, w tym między innymi:
  - klasy VI lub V,
  - zdegradowanych w rozumieniu ustawy o ochronie gruntów rolnych,
  - stanowiących drobne tereny rolnicze przemieszane z terenami leśnymi,
- dążyć do zwiększenia powierzchni lasów ochronnych grupy I z zachowaniem wszelkich prawideł ich zagospodarowania,
- prowadzić prace zadrzewieniowe w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem przede wszystkim ich funkcji biologicznych, estetycznych i społecznych,
- unikać zalesiania terenów łąkowych, muraw i żerowisk ptaków oraz siedlisk przyrodniczych.

19. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Zbiornik „Jeziorsko" nie gwarantuje zatrzymania objętości wody umożliwiającej całkowite zlikwidowanie zagrożenia powodziowego. Przyjmuje się, że katastrofalny poziom wód w dolinie Kanału Grójeckiego nie przekroczy rzędnej 86,0 m npm.

Do obszarów okresowo podmokłych, związanych z wodami roztopowymi, zaliczono tereny sąsiadujące ze zwałowiskiem zewnętrznym odkrywki Lubstów w Pogorzelach i Pogoni Lubstowskiej, w północnej części Doliny Grójeckiej.

Ze „Sprawozdania z prac związanych z rejestracją osuwisk na terenie powiatu konińskiego" wynika, że na obszarze gminy nie występują osuwiska oraz obszary predestynowane do ruchów masowych ziemi.

20. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W warunkach gminy Ślesin wyznaczono filar ochronny w złożu węgla brunatnego „Ościsłowo" dla rurociągu paliwowego PERN „Przyjaźń". Filar ten stanowi południową granicę obszaru eksploatacji złoża.

21. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej

Pomniki zagłady występują w następujących miejscowościach:

- Ślesin – miejsce rozstrzelania mieszkańców miasta w 1939 r., w lesie przy ul. Napoleona,
- Ignacewo – miejsce bitwy z okresu Powstania Styczniowego,

Obiekty te są zlokalizowane na terenach zieleni, wykluczających możliwość prowadzenia działalności gospodarczej.

22. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji

Do obszarów wymagających przekształceń zaliczono:

- tereny zagospodarowane rekreacyjnie – likwidacja oraz legalizacja samowoli budowlanych, kompensacja przyrodnicza, opracowanie mpzp, estetyzacja,
- tereny pogórnicze – rekultywacja leśna i rolnicza, rekreacyjne zagospodarowanie fragmentów najatrakcyjniejszych, rekultywacja legalnych i dzikich wyrobisk po eksploatacji kruszywa,
- tereny przyjeziorne – uporządkowanie rejonu dawnej gorzelni w Wąsoszach i nieczynnego cmentarza w Półwiosku Starym,

23. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Tereny zamknięte nie występują w gminie Ślesin.

24. Obszary problemowe występujące w gminie

- tereny atrakcyjne przyrodniczo – antropopresja, naciski na zagospodarowanie w kierunku zabudowy letniskowej, nielegalna zabudowa, brak terenów dla korzystania zbiorowego, w tym dla urządzenia ogólnodostępnych kąpielisk,

1. rekultywowane tereny składowiska odpadów w Goraninie – uciążliwości dla mieszkańców, zagrożenie dla środowiska,
2. tereny dla realizacji obwodnicy Mikorzyna i linii infrastruktury technicznej – konieczność rozważenia różnych wariantów szczegółowego przebiegu trasy i koordynacji z planowanym przebiegiem linii 400 kV Pątnów - Jasiniec. Wariant obwodnicy omijający tylko Mikorzyn jest mało efektywny,
3. rejon ZCB WIENERBERGER – zagospodarowanie w sposób kompleksowy terenów otaczających Zakład, uwzględniające potrzeby transportowe i ograniczające uciążliwości dla mieszkańców Honoratki,

4. rejon składowiska odpadów przemysłowych na południowym obrzeżu terenów pogórniczych – kolizja z prognozowanym przebiegiem obejścia terenów zurbanizowanych w ciągu drogi krajowej nr 25,
5. Licheń Stary i okolice – konieczność opracowania kompleksowego systemu obsługi komunikacyjnej ruchu pielgrzymkowego,
6. miejscowości: Wygoda, Wierzelin, Pogorzele, Smólniki, Pogoń Lubstowska, Pogoń Gosławska, Goranin, Rębowo, Marianowo, Konstantynowo – obszary depresji gospodarczej.

25. Synteza ustaleń projektu studium i uzasadnienie przyjętych rozwiązań

25.1. Cel przystąpienia do zmiany studium

Podstawowym celem przystąpienia do opracowania zmiany studium jest konieczność uściślenia polityki przestrzennej gminy, dostosowania jej do nowych warunków gospodarczych i społecznych oraz zmieniających się uwarunkowań prawnych.

W związku z nowymi potrzebami w zakresie zagospodarowania obszaru gminy, w tym związanymi z eksploatacją złoża węgla brunatnego „Ościsłowo", obecne studium straciło w części swoją aktualność. Opracowanie planów miejscowych stało się utrudnione, a nowe, planowane zamierzenia inwestycyjne nie były zgodne z obowiązującymi ustaleniami studium.

Z podanych powyżej powodów przystąpiono do opracowania zmiany studium, które zostało sporządzone w oparciu o Uchwałę Nr 236/XXII/09 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 30 stycznia 2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślesin. Dotychczas obowiązujące studium zostało zatwierdzone Uchwałą Nr 246/XXVII/05 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 28 czerwca 2005 r.

Na opracowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślesin składają się następujące elementy:

1. Część tekstowa, obejmująca:
   1) Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Ślesin.

2) Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Ślesin.

2. Część graficzna, na którą składają się:

1) Rysunek „ Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego".

2) Rysunek „ Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – Kierunki zagospodarowania przestrzennego".

Zmiana studium została sporządzona w granicach administracyjnych gminy.

25.2 Synteza uwarunkowań

W niniejszym opracowaniu studium, w części dotyczącej uwarunkowań rozwoju gminy, przedstawiono charakterystykę struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy i ładu przestrzennego, istniejącego stanu środowiska, zagospodarowania przestrzennego i warunków życia mieszkańców gminy. Przeanalizowano stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. Omówiono istniejące problemy z punktu widzenia realizacji studium, w szczególności zagadnienia ochrony środowiska, z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Równolegle z opracowywanym studium opracowano prognozę oddziaływania na środowisko.

Do negatywnych tendencji związanych ze stanem ładu przestrzennego w gminie należą:

- rozpraszanie się zabudowy,
- fragmentacja przestrzeni otwartych i rolniczych, utrudniająca lokalizację inwestycji wymagających zachowania odległości od terenów mieszkaniowych,
- brak poszanowania dla wartości przyrodniczo-krajobrazowych gminy, przejawiający się w chaotycznym, trudnym do opanowania zagospodarowywaniu terenów rekreacyjnych.

W zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego gminy ważne jest zachowanie podstawowych zasobów środowiska poprzez:

- racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi bez naruszenia równowagi środowiska,
- zachowanie i ochronę w krajobrazie tych elementów, które są jego największymi walorami,

- wskazanie możliwości uniknięcia kolizji między zagospodarowaniem przestrzennym a warunkami przyrodniczymi i ochroną środowiska,
- zapewnienie ciągłości ekologicznego systemu obszarów chronionych.

Z obecnego układu przestrzennego gminy i bieżących tendencji rozwojowych ujawniają się możliwości dalszego rozwoju przestrzennego gminy.

W strefie centralnej, otaczającej rynny jezior ślesińskich i jez. Licheńskiego istnieją korzystne warunki dla rozwoju funkcji: mieszkaniowej, rekreacyjnej i usługowo-produkcyjnej.

W zachodniej części gminy dominuje rolnictwo i odkrywkowa eksploatacja złóż węgla brunatnego ze złoża „Pątnów", przy południowo-zachodniej granicy gminy, (zakończona w 2003 r. i teren zrekultywowany) i złoża „Ościsłowo", przy północno-zachodniej granicy gminy, (planowana do otwarcia). Na tereny poeksploatacyjne odkrywki „Pątnów" wkracza rekreacja i energetyka ze źródeł odnawialnych.

Wschodnia część gminy stanowi tereny o dominacji rolnictwa i leśnictwa. W jej południowym fragmencie, w Licheniu Starym, rozwija się funkcja obsługi ruchu pielgrzymkowego i rekreacyjna. Pod względem ilości odwiedzających, Sanktuarium Licheńskie pełni rolę drugiego po Częstochowie ośrodka kultu religijnego w Polsce.

25.3. Uzasadnienie i synteza przyjętych rozwiązań

Podstawowymi funkcjami gminy są: rekreacja, wykorzystująca obszar rynien jeziornych i rolnictwo z leśnictwem, rozwinięte w oparciu o dość korzystne warunki glebowe. Funkcją uzupełniającą, o charakterze czasowym, jest górnictwo odkrywkowe węgla brunatnego.

Bardzo przejrzysta struktura przyrodnicza przyczyniła się do wysokiego stopnia niezależności głównych funkcji gminy, skoncentrowanych w obszarach o jednolitym charakterze. O ile jednak obszary rolnicze rozwijają się w sposób zgodny ze środowiskiem, o tyle w obszarach rekreacji zagospodarowanie osiągnęło już stan bliski przekroczenia odporności środowiska i powoduje konieczność podjęcia działań kompensacyjnych.

Głównym ośrodkiem administracyjnym i gospodarczym gminy jest centralnie położone miasto Ślesin. Skoncentrowane tu są usługi o charakterze ogólnogminnym. Ośrodkiem

wspomagającym jest Licheń Stary, gdzie w związku z kultem M.B. Bolesnej Królowej Polski, rozwinęły się funkcje obsługi ruchu pielgrzymkowego.

Na podstawie przyjętych kryteriów w przestrzeni gminy Ślesin wyznaczono sześć głównych stref funkcjonalno-przestrzennych:

w części centralnej

- Strefa U – strefa nasilonych procesów urbanizacyjnych,
- Strefa T – strefa turystyczno-mieszkaniowa,

w części zachodniej

- Strefa R – strefa rolniczo-mieszkaniowa,
- Strefa ZG – strefa zagospodarowania terenów pogórniczych,
- Strefa PG – strefa odkrywkowego górnictwa węgla brunatnego.

w części wschodniej

- Strefa E – strefa ochrony zasobów przyrodniczych,
- Strefa R – strefa rolniczo-mieszkaniowa.

Określone w koncepcji układu funkcjonalno-przestrzennego gminy wytyczne odnośnie głównych sfer zagospodarowania, stanowią podstawę kształtowania terenów przeznaczonych do zainwestowania.

Tereny inwestycyjne wyznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego utrzymuje się w Studium.

Prawidłowy rozwój gminy wymaga objęcia działaniem modernizacyjnym i rewaloryzacyjnym nie tylko substancji historycznej, lecz także obszarów zainwestowanych współcześnie o niewielkich walorach przestrzennych lub zdegradowanych.

Dla wiodących funkcji mieszkalnictwa, usług, działalności gospodarczej i rekreacji określono tereny rozwojowe. Część z nich pokrywa się z obszarami wyznaczonymi pod poszczególne funkcje w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Pozostałe tereny wskazane w Studium są efektem przyjętych kierunków rozwoju przestrzennego gminy.

Obszary przeznaczone pod zabudowę przedstawiono na rysunku studium jako „tereny wielofunkcyjnego rozwoju" – łączące funkcje mieszkalnictwa, zabudowy zagrodowej,

rekreacyjnej i usług, a także tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, tereny zabudowy produkcyjno-usługowej i magazynowej.

Na terenach tych ustalono możliwość budowy nowych obiektów, wymiany starej substancji, modernizacji, przebudowy lub rozbudowy istniejących obiektów oraz możliwość zmian sposobu użytkowania tych obiektów pod warunkiem zachowania przeznaczenia terenów określonego w studium.

W studium przyjęto funkcjonalny podział dróg na układ powiązań zewnętrznych oraz układ powiązań wewnętrznych Na układ powiązań zewnętrznych składają się drogi tranzytowe o znaczeniu krajowym oraz wojewódzkim. Do układu wewnętrznego zaliczono drogi powiatowe i gminne. Wskazano zasady rozwoju systemów komunikacji zbiorowej i miejsc parkingowych.

Istniejący system wodociągów i zasoby wody z komunalnych ujęć pozwolą pokryć potrzeby gminy. W zakresie gospodarki ściekowej zakłada się odprowadzanie ścieków bytowych do gminnej kanalizacji sanitarnej lub na terenach o zabudowie rozproszonej, zwłaszcza na objętym ochroną obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 151, odprowadzanie ścieków w sposób indywidualny do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków. Istniejąca sieć kanalizacji sanitarnej jest systematycznie rozbudowywana, zwłaszcza na terenach otaczających jeziora.

Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z terenów zabudowanych – poprzez odprowadzania do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, a w braku możliwości podłączenia do kanalizacji dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych.

26. Polityka planistyczna

26.1. Postępowanie planistyczne

Istniejący układ funkcjonalno-przestrzenny gminy był kształtowany głównie na podstawie realizacji ustaleń miejscowych ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego gminy, opracowanych przed 1995 r. W latach następnych dokonano kilkakrotnych aktualizacji i zmian dotyczących wybranych terenów w gminie, głównie pojedynczych działek. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym unieważniła plany miejscowe opracowane przed 31 grudnia 1995 r. W tej sytuacji, jedynym dokumentem planistycznym obejmującym obszar całej gminy jest niniejsze Studium.

Studium jest dokumentem koordynującym, określającym politykę w zakresie gospodarki przestrzennej oraz określającym działania na rzecz rozwoju zagospodarowania gminy. Studium stanowić będzie główny punkt odniesienia oraz źródło informacji z zakresu rozwoju przestrzennego dla:

- opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- opracowania analiz i prac studialnych oraz koncepcji rozwojowych,
- opracowania programów działań służących pozyskiwaniu funduszy ze środków Unii Europejskiej.

Studium będzie podstawą do określania kolejności, zakresu obszarowego i przedmiotowego miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nie będzie jednak stanowiło podstawy do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach lokalizacji i budowy obiektów budowlanych.

W studium określono ogólnie tereny, dla których należy podjąć działania planistyczne. W planach miejscowych należy każdorazowo określić zasady podziału terenu, wydzielenia nowych działek, minimalne parametry działek, oraz podstawowe parametry zabudowy i zasady obsługi technicznej.

Proces realizacji polityki przestrzennej powinien być na bieżąco monitorowany gdyż informacja o zmianach w zagospodarowaniu przestrzennym ma fundamentalne znaczenie dla prowadzenia optymalnej gospodarki przestrzennej.

W przypadku zmiany istotnych warunków zewnętrznych i wewnętrznych, mających wpływ na zagospodarowanie i politykę przestrzenną gminy, może wystąpić potrzeba wprowadzenia zmian do studium.

26.2. Stan opracowań planistycznych

Dotychczasowe opracowania planistyczne pochodzące sprzed 31 grudnia1995 r. utraciły ważność. Obowiązują późniejsze zmiany planów, opracowane głównie dla pojedynczych terenów, rozproszonych na obszarze całej gminy. Planem miejscowym obejmującym obszar całej jednostki dysponują jedynie Licheń Stary (uchwalony w 2002 r.) i Ślesin (uchwalony w 2009 r.)

Aktualnie obowiązują plany miejscowe podane w poniższej tabeli:

Lp.	Numer uchwały i data	Treść uchwały	Publikacja uchwały
1.	Nr XXVIII/139/96 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 10.10.1996 r.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ślesin	Dz.Urz.Woj.Wlkp. Nr ... poz. ...
2.	Nr 327/XXXIX/02 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 28.06.2002 r.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrz. gminy Ślesin	Dz.Urz.Woj.Wlkp. Nr 102 poz. 2560
3.	Nr 328/XXXIX/02 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 28.06.2002 r.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrz. miasta Ślesin	Dz.Urz.Woj.Wlkp. Nr 102 poz. 2561
4.	Nr 329/XXXIX/02 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 28.06.2002 r.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrz. miejscowości Licheń Stary	Dz.Urz.Woj.Wlkp. Nr 102 poz. 2562
5.	Nr 287/XXXII/09 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 15.12.2009 r.	miejscowy plan zagospodarowania przestrz. Miasta Ślesina	Dz.Urz.Woj.Wlkp. Nr 54 poz. 1223
6.	Nr 244/XXVI/12 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 30. 10. 2012r.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ślesin dla terenu w miejscowości Leśnictwo.	Dz.Urz.Woj.Wlkp. 2012 r. poz. 6129

26.3. Wykaz opracowań planistycznych wskazanych do wykonania

Tereny wymagające opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- tereny na cele realizacji ponadlokalnych zadań publicznych,
- tereny wymagające opracowań na podstawie przepisów szczególnych,
- obszary zwartych terenów mieszkaniowych,

- obszary zainwestowania rekreacyjnego, zwłaszcza poodkrywkowe.

Programy i koncepcje rozwojowe proponowane do wykonania:

- projekty specjalistyczne dla ustalenia trasy obwodnicy drogi krajowej nr 25 w Mikorzynie oraz trasy obwodnicy rejonu rekreacyjnego Konin – Ślesin w ciągu drogi krajowej nr 25,
- koncepcje funkcjonalno-przestrzenne dla rejonu Lichenia Starego ze szczególnym uwzględnieniem układu komunikacyjnego,
- program rewaloryzacji przestrzeni miasta Ślesina, celem podniesienia standardu miasta będącego ważnym dla regionu ośrodkiem rekreacji.

Kolejność opracowań planów miejscowych dla wyżej wymienionych i innych terenów, a także dla innych zadań związanych z rozwoje przestrzennym gminy, zależna jest od bieżących potrzeb, zgodnie z kolejnością ustalona przez Samorząd Gminy. Wymagana jest jednakże zgodność z tekstem i rysunkiem Studium.

27. Załączniki

27.1.Wykaz obiektów zabytkowych

Biskupie - Zespół pałacowy [zał. 3]
pałac: mur., 1905 r., ***rej. zab.: A-263/5 z dn. 30.04.1984***
park krajobrazowy: 2 poł. XIX w., powiększony ok. 1905 r.,
rej. zab.: A-263/5 z dn. 30.04.1984
rządcówka: ob. dom, mur., pocz. XX w.

Dąbrowa Mała - Kapliczka, mur., 1945 r.

Goranin - Kapliczka, mur., ok. 1950, przeniesiona w 1980 r. z terenu wsi Goranin objętego odkrywką węgla brunatnego

Ignacewo - Pomnik Powstańców 1863 r., kamień, 1918 r., odbud. 1957 r.

Kijowiec - Dwór: glin.-mur., 2 poł. XIX w., przebud. Ok. 1940 r.
- Dom nr 22: glin.-mur., 1923 r.
- Dom nr 42: mur., 1937 r.
- Relikty megalitowe: neolit, st. 4, obszar AZP 71/52-41, [zał. 10]
objęte strefą „W" ochrony reliktów archeoogicznych

Kolebki - Pastorówka: ob. dom nr 1, mur., ok. poł. XIX w., przebud. 1892 r.
- Zagroda nr 17
dom, mur., 1939 r.
budynek inwentarski, mur., 1939 r.

Licheń Stary - Kościół par. p.w. św.Doroty: mur., 1854; dobud. prezbiterium 1872; dobud. zakrystii i kruchty 1903; przebud. i rozbud. 1978
- Pozostałości zespołu folwarcznego, ul. Klasztorna: spichlerz, mur. 2. poł. XIX w.; gorzelnia, mur., 2 poł. XIX w.
- Dom nr 50: mur. ok. 1910
- Dom nr 56: mur., 1903
- Wiatrak koźlak: drewn., 1 poł. XIX w.

- Cmentarz par. rzym.-kat. XIX w.

- Pomnik powstańców 1863 r.: kamień, beton, 1967 r.

- Pomnik Szczepana Jankowskiego (zamord. 1940r.): kamień, beton, 1980 r., *proj. Giotto Dymitrow*

Lizawy - Cmentarz ewangelicko-augsburski, XIX w. [zał. 7-1]

Makarowo - Cmentarz ewangelicko-augsburski, XIX w. [zał. 7-2]

Marianowo - Osada kultury łużyckiej, stan. nr 1, obszar AZP 3/53-40, ok. 800r. p.n.e. *(w literaturze występuje jako Szyszyn 1)*, [zał. 2-II] o***bjęte strefą „OW" obserwacji archeologicznej***.

- Osada KŁ, WŚ i cmentarzysko KP, st. Nr 2, obszar AZP 11/53-40, *(w literaturze występuje jako Szyszynek 1)*, [zał. 2-III] o***bjęte strefą „OW"obserwacji archeologicznej.***

Mikorzyn - Zespół pałacowy [zał. 4]
pałac: mur., 2 poł. XIX w. ***rej. zab.: A-260/2 z dn. 15.02.1984***
park krajobrazowy: 2 poł. XIX w. ***rej. zab.: A-260/2 z dn. 15.02.1984***
owczarnia, ob. Hotel: mur., 2 poł. XIX w. ***rej. zab.: A-260/2 z dn. 15.02.1984***

Ostrowąż - Kościół par. p.w. Niepokalanego Serca NMP i Św. Jakuba Ap., drewn., 1946-1948, ***rej. zab.: A-535/276 z dn. 9.11.1998***
- Cmentarz rzym.-kat., XIX w.
- Cmentarzysko szkieletowe WŚ, st. nr 1., obszar AZP 93/52-40, [zał. 2-VI], ***objęte strefą „OW" obserwacji archeologicznej***.

Piotrkowice - Zespół dworski [zał. 5]
dwór, ob. szkoła: mur., 1880-1885 ***rej. zab.: A-261/3 z dn.15.02.1984***
park krajobrazowy: 1880-1885 ***rej. zab.: A-261/3 z dn. 15.02.1984***
spichlerz: mur., 1880-1885

Pogoń - Dom nr 3: gin., 2 poł. XIX w.
- Dom nr 13: glin., ok. 1910 r.
- Dom nr 32, mur., 1880 r.

Pogorzele - Kapliczka: mur., pocz. XX w.
- Dom nr 19: mur., 1937 r.

- Cmentarz ewangelicko-augsburski, 2 poł. XIX w. [zał. 8-1]

Półwiosek Stary - Zagroda nr 14
dom: mur., ok. 1905 r.,
budynek inwentarski: mur., pocz. XX w.
- Dom nr 28: mur., 1934 r.
- Cmentarz ewangelicko-augsburski, 1883 r. [zał. 7-4]

Rożnowa - Pomnik powstańców 1863 r., mur, 1963 r.

Sarnowa kol. - Cegielnia: mur., ok. 1930 r.

Szyszyn - Kompleks osadniczy kultury łużyckiej: ok. 800 p.n.e. [zał. 2-IV]
objęty strefą „OW" obserwacji archeologicznej

Szyszyn -
- Teodorowo - Dom nr 8: glin., 1909 r.
- Dom nr 11: mur., ok. 1920 r.

Szyszyńskie Hol. - Cmentarz ewangelicko-augsburski, XIX w. [zał. 9]

Ślesin - Układ urbanistyczny: XIV-XIX w. [zał. 1]
rej. zab.: A-462/203 z dn. 21.08.1991

- Zespół kościoła par. p.w. św. Mikołaja bpa i Dobrego Pasterza
kościół: mur., 1604; prezbiterium 1900; dobud. kaplic 1900;
przebud. nawy i dobud. wieży 1907
ogrodzenie: mur.-żel., pocz. XX w.
plebania: mur., XIX/XX w. rozbud. Ok. 1920
budynek gospodarczy: mur., XIX/XX w.
ogrodzenie: mur.-żel., XIX/XX w.
- Kapliczka, ul. Kościelna: mur., XIX/XX w.
- Cmentarz par. rzym.-kat., ul. Kościelna: pocz. XX w.
rej. zab.: 479/220 z dn. 20.07.1992
- Cmentarz żydowski, ul. Różopole, XIX w. [zał. 7-3]
- Pomnik rozstrzelanych w 1939 r., ul. Różopole, mur., 1969
- Szkoła, ul. Żwirki i Wigury 55: mur., ok. 1930
- Łuk triumfalny (na cześć Napoleona I): mur., 1812; zniszczony 1972,
odbud. 1976-1977 ***rej. zab.: A-89/140 z dn. 12.07.1968***

- Domy:
  ul. Berwińskiego – Nr 3; Nr 9;
  ul. Cegielniana – Nr 7;
  ul. Kleczewska – Nr 7; Nr 8; Nr 10; Nr 11; Nr 12; Nr 14 (ob. poczta); Nr 15 (ob. UMiG); Nr 17; Nr 18; Nr 26; Nr 27; Nr 34;
  ul. Kościelna – Nr 3; Nr 7; Nr 10; Nr 12; Nr 13; Nr 21; Nr 27;
  ul. Napoleona – Nr 2; Nr 6; Nr 7; Nr 8; Nr 10; Nr 11; Nr 12; Nr 15; Nr 20;
  pl. Wolności – Nr 4; Nr 13 (ob. GOK); Nr 14 (ob. bank);
  ul. Żwirki i Wigury – Nr 8; Nr 8a; Nr 12; Nr 20; Nr 22; Nr 26; Nr 27; Nr 29; Nr 30; Nr 32/34; Nr 35; Nr 36; Nr 37; Nr 41; Nr 45; Nr 49; Nr 53;
- Zespół zakładu powozów, ul. Kleczewska 16
  warsztat: mur., 1919
  dom: mur., 1919
- Młyn, ul. Kleczewska 9: mur., ok. 1910
- Młyn, ul. Żwirki i Wigury 62: mur., 1939
- Cmentarzysko pradziejowe (na terenie Szkoły Podstawowej przy ul. Żwirki i Wigury 55), [zał. 1-V]
  objęte strefą „OW" obserwacji archeologicznej

Wąsosze

- Zespół kościoła par. p.w. Wszystkich Św.
  kościół: mur., 2 poł. XVI w. spalony z wyj. prezbiterium 1849; dobud. nawy 1863; przedłużenie nawy, dobud. zakrystii 1865-1868; dobud. kaplicy MB od pn. 1873; dobud. wieży 1867-1917.
  rej. zab.: A-264/6 z dn. 30.04.1984
  ogrodzenie z bramą: mur. – żel., 2 poł. XIX w.
  plebania: mur., ok. poł. XIX w.
- Cmentarz par. rzym.-kat., 1 poł. XIX w.
  rej. zab.: A-477/218 z dn. 20.07.1992
  grobowiec rodziny Mierzyńskich: mur., 1917
  rej. zab.: A-477/218 z dn. 20.07.1992
- Zespół dworski

dwór, ob. szkoła: mur., 1938, przebud. i rozbud. 1975 [zał. 6]
park krajobrazowy: 2 poł. XIX w.
budynek inwentarski, ob. stolarnia: mur., pocz. XX w.
spichlerz, ob. świetlica i sklep: mur., 2 poł. XIX w.
gorzelnia; mur., 2 poł. XIX w.

Wierzelin - Kapliczka, mur., 1946 r.
- Zagroda nr 12
dom, mur., 1938 r.,
stodoła, mur., 1938 r.
- Dom nr 2: mur., pocz. XX w.
- Dom nr 6: gin., pocz. XX w.
- Cmentarz ewangelicko-augsburski, 2 poł. XIX w. [zał. 8-2],

Wygoda - Cmentarz ewangelicko-augsburski, 4 ćw. XIX w. [zał. 7-5]

Żółwieniec - Grodzisko pierścieniowate WŚ, st. nr 1, obszar AZP 55/53-41, ***objęte strefą „W" ochrony reliktów archeologicznych***. [zał. 2-I]

Wyżej wymienione tereny oraz obiekty podlegają prawnej ochronie. W ich zasięgu wszelka działalność inwestorska winna być prowadzona za zgodą i pod nadzorem konserwatorskim.

27.2. Wykaz materiałów wyjściowych

1. Podkłady mapowe:
   - mapa topograficzna 1:10000 w ukł. wsp. 1942, uzupełniona sekcjami w ukł. wsp. 1965, pomniejszona do skali 1:20000;
   - mapa topograficzna 1:25000;
   - mapa ewidencji gruntów 1:5000;
2. Strategia rozwoju Województwa Wielkopolskiego, Poznań, 2000 r.;
3. Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, WBPP w Poznaniu, 2010 r.,
4. Strategia Powiatu Konińskiego, Konin, 2004 r., Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie, luty 2000.

5. Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Ślesin, Pracownia Projektowa Eko Pro, Konin 2004 r.,
6. Ocena możliwości realizacji zabudowy wokół jeziora Ślesińskiego, Mikorzyńskiego, Wąsoskiego i Licheńskiego w gminie Ślesin, Dedal Invest-Eko s.c., Poznań 2000 r.,
7. Studium przedrealizacyjne ciepłowni geotermalnej dla Gminy Ślesin, T. Kuźniak, W. Górecki, M. Janowski, T. Kozdra, J. Soboń, Tychy – Kraków, 1998 r.,
8. Program gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Ślesin, WZMiUW – WODROL w Koninie,
9. Gmina Ślesin – miejscowy ogólny plan zagospodarowania przestrzennego, WBPP Konin, 1988 r.,
10. Gmina Ślesin – zmiana miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego, 1990 r.,
11. Gmina Ślesin – miejscowy ogólny plan zagospodarowania przestrzennego, AKANT Poznań, 1993 r.,
12. Gmina Ślesin – zmiana miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego, Konin, 1996 r.,
13. Gmina Ślesin - zmiana miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego, Konin, 2002 r.,
14. Licheń Stary – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, Konin, 2002 r.,
15. Ślesin – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, Konin, 2009 r.,
16. Rocznik Statystyczny, ważniejsze dane o powiatach i gminach, woj. Wlkp, Poznań 2011 r.,
17. Koncepcja ochrony krajobrazu w woj. Konińskim, IKŚ Warszawa, 1986 r.,